

2021–2030 METŲ
NACIONALINIO PĀŽANGOS PLANO
DARNAUS VYSTYMO SI
HORIZONTALIOJO PRINCIPO
ĮGYVENDINIMO 2025 METAIS
ATASKAITA

2025–03–14

Ataskaitą parengė Aplinkos ministerijos Strateginio valdymo ir investicijų departamento Strateginio valdymo ir tvarumo skyriaus patarėjai: Paulius Serapinas (paulius.serapinas@am.lt) ir Gerda Vaičiūnaitė (gerda.vaiciunaite@am.lt)

Turinys

Įvadas	3
Darnaus vystymosi indeksas ir Lietuvos pažanga	7
NPP plėtros programų ir pažangos priemonių prisidėjimas prie HP DV	10
Prisidėjimas pagal ministerijas	15
Aplinkos ministerija	16
Aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programa	16
Ekonomikos ir inovacijų ministerija	36
Ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programa	36
Valstybės skaitmeninimo plėtros programa	44
Energetikos ministerija	46
Energetikos plėtros programa	46
Finansų ministerija	52
Kultūros ministerija	53
Kultūros ir kūrybingumo plėtros programa	53
Krašto apsaugos ministerija	60
Kibernetinio saugumo plėtros programa	60
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	61
Pajamų nelygybės mažinimo plėtros programa	61
Įtraukios darbo rinkos plėtros programa	65
Susisiekimo ministerija	68
Susisiekimo plėtros programa	68
Sveikatos apsaugos ministerija	75
Civilinės saugos ir plėtros programa	75
Sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo plėtros programa	76
Sveikatos priežiūros kokybės ir efektyvumo didinimo plėtros programa	90
Švietimo, mokslo ir sporto ministerija	92
Švietimo plėtros programa	92
Teisingumo ministerija	106
Teisingumo sistemos plėtros programa	106
Užsienio reikalų ministerija	108
Užsienyje matomos ir įtakingos Lietuvos plėtros programa	108
Vidaus reikalų ministerija	112
Viešojo valdymo plėtros programa	112
Viešojo saugumo plėtros programa	113
Civilinės saugos stiprinimo ir plėtros programa (nepatvirtinta)	115
Žemės ūkio ministerija	118
Žemės ūkio, maisto, kaimo plėtros ir žuvininkystės plėtros programa	118

Ivadas

2021–2030 metų Nacionalinis pažangos planas

2021–2030 metų Nacionalinis pažangos planas (toliau – NPP) rengiamas siekiant nustatyti pagrindinius ateinantį dešimtmetį valstybėje siekiamus pokyčius, užtikrinančius pažangą socialinėje, ekonominėje, aplinkos ir saugumo srityse. NPP numatytiems pokyčiams įgyvendinti rengiamos nacionalinės plėtros programos. NPP numatyti strateginiai tikslai ir pažangos uždaviniai, skirti kurti valstybei, kuri, kartu su kitomis valstybėmis laikydamasi įpareigojančių mūsų planetos galimybių ir išteklių tausojoimo taisyklių, sieks, kad visiems gyventojams būtų užtikrinta aukšta gyvenimo kokybė – kiekvienam sudarytos sąlygos dalyvauti visuomenės gyvenime ir kurti socialinę bei dvasinę gerovę šalyje. Plano esminis tikslas – sveikas ir laimingas žmogus, galintis veikti ir kurti, dirbti kokybišką darbą, gaunantis orias pajamas, gyvenantis darnioje bendruomenėje, įkvepiančioje ir palaikančioje, saugioje, sveikoje ir švarioje aplinkoje, ugdančioje pagarbą, atvirumą ir pasitikėjimą, vertybiniu pagrindu formuojamą valstybės politiką. Kartu siekiama puoselėti ir išsaugoti tautinę ir pilietinę tapatybę.

NPP strateginius tikslus ir pažangos uždavinius papildė horizontalieji principai, kuriais siekiama nuosekliai ir kompleksiškai formuoti tam tikrą požiūrį ir elgesį, būtiną visiems strateginiams tikslams ir pažangos uždaviniams įgyvendinti.

NPP nustatyti trys horizontalieji principai – 1) „Darnus vystymasis“, 2) „Inovatyvumas (kūrybingumas)“ ir 3) „Lygios galimybės visiems“. Jais siekiama nuosekliai formuoti visuomenės pažangai svarbias vertybes ir skatinti norimus požiūrio ir elgsenos pokyčius. Šie pokyčiai aktualūs visiems NPP strateginiams tikslams ir pažangos uždaviniams, tačiau prie jų įgyvendinimo atskiri strateginiai tikslai ir pažangos uždaviniai prisideda skirtingai – dalis pažangos uždavinių aktyviai ir visa apimtimi prisideda prie atitinkamo horizontaliojo principo įgyvendinimo, kiti prisidės tam tikrais konkrečiais veiksmais ir priemonėmis, kurie bus nustatomi vėlesniame – NPP įgyvendinimo – etape arba turės netiesioginį poveikį. Pažymėtina, kad nė vieno pažangos uždavinio įgyvendinimas negali turėti neigiamo poveikio horizontaliajam principui.

Darbotvarkė 2030 ir Darnaus vystymosi tikslai

2015 m. rugsėjo 25 d. Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos metu buvo patvirtinta rezoliucija „[Keiskime mūsų pasaulį Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 metų](#)“ (toliau – Darbotvarkė 2030), joje numatyti JT darnaus vystymosi tikslai (toliau – DVT). Lietuva, kartu su kitomis valstybėmis įsipareigojo įgyvendinti DVT iki 2030 m. DVT taip pat yra svarbi kryptis Europos Sąjungoje (toliau – ES). Darnus vystymasis yra vienas iš pagrindinių ES sutarties principų ir vienas iš prioritetinių ES vidaus ir išorės politikos tikslų. Daugiau apie DVT ir ES galima sužinoti [čia](#).

Darbotvarkė 2030 – ilgalaikis darnios raidos planas, numatantis konkrečius tikslus ir uždavinius besivystančioms ir išsivysčiusioms šalims darnaus vystymosi (toliau – DV) aspektais. Darbotvarkėje 2030 yra įtvirtinti 17 DVT, kartu su 169 uždaviniais, stebėsena bei peržiūros instrumentais. Sėkmingas DVT įgyvendinimas neatsiejamas nuo visų suinteresuotų institucijų nuoseklaus susitelkimo ir bendradarbiavimo. Daugiau apie Darbotvarkę 2030, DVT ir Lietuvos veiklas siekiant darnaus vystymosi galima sužinoti Aplinkos ministerijos [puslapyje](#). Pilnas DVT sąrašas su oficialiomis ikonomis pateikiamas žemiau.

Darnaus vystymosi tikslai

NPP ir DVT suderinamumas

Kiekvienas NPP pažangos uždavinys prisideda bent prie vieno Darbotvarkėje 2030 nustatyto darnaus vystymosi uždavinio, o strateginis tikslas – daugiau nei vieno DVT įgyvendinimo. NPP strateginių tikslų ir pažangos uždavinių rinkinys sudaro sąlygas darniai plėtoti ekonomikos, socialinę ir aplinkos sritis šalyje.

Konkrečios NPP strateginių tikslų sąsajos su DVT nurodomos strateginių tikslų aprašymuose ir NPP [3 priede](#).

1 TIKSLAS. Pereiti prie mokslo žinių, pažangiosiomis technologijomis, inovacijomis grįsto darnaus ekonomikos vystymosi ir didinti šalies tarptautinį konkurencingumą

2 TIKSLAS. Didinti gyventojų socialinę gerovę ir įtrauktį, stiprinti sveikatą ir gerinti Lietuvos demografinę padėtį

3 TIKSLAS. Didinti švietimo įtrauktį ir veiksmingumą, siekiant atitikties asmens ir visuomenės poreikiams

4 TIKSLAS. Stiprinti tautinį ir pilietinį tapatumą, didinti kultūros skvarbą ir visuomenės kūrybingumą

5 TIKSLAS. Gerinti transporto, energetinį ir skaitmeninį vidinį ir išorinį junglumą

6 TIKSLAS. Užtikrinti gerą aplinkos kokybę ir gamtos išteklių naudojimo darną, saugoti biologinę įvairovę, švelninti Lietuvos poveikį klimato kaitai ir didinti atsparumą jos poveikiui

7 TIKSLAS. Tvariai ir subalansuotai vystyti Lietuvos teritoriją ir mažinti regioninę atskirtį

8 TIKSLAS. Didinti teisinės sistemos ir viešojo valdymo veiksmingumą

9 TIKSLAS. Stiprinti Lietuvos įtaką pasaulyje ir ryšius su diaspora

10 TIKSLAS. Stiprinti nacionalinį saugumą

NPP strateginių tikslų sąsajos su DVT, NPP Priedas Nr. 3, 2021.

Pažymėtina, kad horizontalieji principai taikomi įgyvendinant visus strateginius tikslus ir jų pažangos uždavinius, į juos būtina atsižvelgti rengiant įgyvendinamąsias nacionalines plėtros programas, planuojant konkrečias pažangos priemones ir jas įgyvendinant. Strateginių tikslų pažangos uždaviniams įgyvendinti ministerijos, pagal konkrečias valdymo sritis, rengia plėtros programas, kurios formuoja konkrečias viešosios politikos pažangos priemones.

Horizontalusis principas „Darnus vystymasis“

Horizontalusis principas „Darnus vystymasis“ (toliau – HP DV) suprantamas kaip ekonominės, socialinės ir aplinkos sričių vystymosi integrali tarpusavio sąveika ir darna. Įgyvendinant NPP, patvirtinamas įsipareigojimas ir sustiprinamos pastangos siekti įgyvendinti tarptautinius susitarimus DV srityje, visų pirma – Darbotvarkę 2030. DV principas įgyvendinamas NPP atspindint DVT ir uždavinius, daugiausia dėmesio ir pastangų skiriant Lietuvai aktualiausiems DVT, t. y. tiems, kuriems įgyvendinti reikia reikšmingos pažangos, – nelygybės mažinimui ir klimato kaitos švelninimui.

Aplinkos ministerija, vykdydama NPP HP DV koordinatoriaus funkcijas kasmet teikia informaciją apie HP DV įgyvendinimą ir svarbiausius rezultatus pasiektus įgyvendinant pažangos priemones, veiklas ir (arba) jų projektus, kuriais prisidedama prie HP DV įgyvendinimo.

Aplinkos ministerija informaciją apie HP DV įgyvendinimą ir rezultatus 2025-aisiais rinko naudojant apklausos formą, taip siekiant sumažinti administracinę naštą ministerijoms. Informuojama, kad nuo 2025 m. sausio 1 d. ataskaitoms nebereikia teikti informacijos apie HP DV stebėsenos rodiklių įgyvendinimą¹. Todėl, 2026 m. sausio-kovo mėn. ministerijų buvo prašoma pateikti tik aktualią informaciją dėl pažangos priemonių prisidėjimo prie DVT (privaloma), uždavinių (privaloma) ir jų rodiklių (neprivaloma, bet rekomenduojama, jeigu atitiktis egzistuoja).

Ankstesnių metų ataskaitas už HP DV įgyvendinimą plėtros programose ir pažangos priemonės galima peržiūrėti Aplinkos ministerijos [puslapyje](#).

¹ 2024 m. lapkričio 9 d. įsigaliojo 2024 m. spalio 30 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 938 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimo Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“ pakeitimo“

Darnaus vystymosi indeksas ir Lietuvos pažanga

Darnaus vystymosi indeksas

[Darnaus vystymosi indeksas](#) (toliau – Indeksas) apibendrina visus Darbotvarkėje 2030 nustatytus darnaus vystymosi rodiklius ir jų įgyvendinimo pažangą. NPP įtvirtintas Lietuvos siekis įgyvendinti DVT nuosekliai, ir taip pagerinti šalies poziciją Indekse – iki 2030 m. patekti į geriausiai vertinamų šalių 20-tuką. 2020–2025 m. Lietuvos pozicija Indekse nuolat keitėsi, tačiau nuo 2022 metų matomas pozicijos gerėjimas. Pažymėtina, kad NPP yra iškeltas tikslas patekti į šio Indekso 20-uką. 2022 metais Lietuva užėmė 39-ąją vietą, 2023 m. šią poziciją pagerino per dvi vietas ir užėmė 37 vietą, 2024 metais Lietuva pakilo per 6 pozicijas ir pasiekė 31 vietą, o 2025 m. Lietuva užėmė 29 vietą. Pastarųjų metų rezultatas yra aukščiausias nuo 2020 m. Pagal Indekso šalies balus, 2025 metais Lietuva surinko 78,81 balų iš 100 galimų. Kiekvienais metais besiskiriantys vidutiniai Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (toliau – EBPO) valstybių narių surinktų balai priklauso nuo tų metų vertinamų šalių skaičiaus, ne visos EBPO narės buvo vertinamos visais metais, dėl to vidurkių kaita matoma.

METAI	LIETUVOS POZICIJA	LIETUVOS SURINKTA BALŲ SUMA	VIDUTINĖ EBPO NARIŲ SURINKTA BALŲ SUMA
2020	36/166	75,0	75,91
2021	31/165	76,7	78,88
2022	39/163	75,4	78,69
2023	37/166	76,81	79,15
2024	31/166	78,12	79,10
2025	29/167	78,81	79,62

Lietuvos pozicijos kaita darnaus vystymosi indekse 2020–2025 m.

Indekso duomenys yra preliminarai tarptautinių ekspertų parengta analitinė priemonė, padedanti vyriausybėms ir kitiems suinteresuotiems subjektams įvertinti esamą padėtį, siekiant DVT. Indekso duomenys gaunami pasitelkiant įvairius oficialius ir neoficialius duomenų šaltinius. Dauguma duomenų – apie du trečdaliai – gaunami pasitelkiant tarptautinių organizacijų renkamus duomenis (EBPO, PSO, UNICEF, FAO ir kt.), kita dalis duomenų – likęs trečdalis – surenkamas panaudojant kitus neoficialius duomenų šaltinius: pilietinių visuomenės organizacijų duomenys, skirtingų metodikų pagrindu vykdytos namų ūkių apklausos ir kiti duomenys. Atkreipiamas dėmesys, kad dėl skirtingų duomenų šaltinių ir

taikomų metodikų nacionaliniai duomenys gali skirtis nuo tų, kurie naudojami Indeksui nustatyti.

Remiantis Indeksu, Lietuvoje nei vienas DVT šiuo metu nėra įgyvendintas. Taip pat pastebima, kad nei vieno tikslo pažanga nėra nuosekli, o tai reiškia, kad jei ateityje situacija negerės, Lietuva neįgyvendins nei vieno DVT.

Šiuo metu daugumai DVT fiksuojama vidutinė pažanga – pakankama tikslui pasiekti, tačiau reikalingas didesnis dėmesys. Šių DVT pažanga yra vidutinė: DVT 3 „Gera sveikata“, DVT 5 „Lyčių lygybė“, DVT 6 „Švarus vanduo ir sanitarija“, DVT 7 „Prieinama ir švari energija“, DVT 9 „Pramonė, inovacijos ir infrastruktūra“, DVT 11 „Darnūs miestai ir bendruomenės“, DVT 15 „Miškai, žemė ir biologinė įvairovė“, DVT 16 „Taika, teisingumas ir stiprios institucijos“, DVT 17 „Partnerystė siekiant tikslų“.

Stagnuojanti arba neigiama pažanga fiksuojama šiuose DVT: DVT 1 „Kova su skurdu“, DVT 2 „Kova su badu“, DVT 4 „Kokybiškas išsilavinimas“, DVT 8 „Deramas darbas ir ekonomikos augimas“, DVT 10 „Nelygybės mažinimas“, DVT 12 „Atsakingas vartojimas ir gamyba“, DVT 13 „Kova su klimato kaita“, DVT 14 „Vandenynų ir jūrų išteklių“. Šiose srityse pokyčiai yra minimalūs, o atitinkami darnaus vystymosi rodikliai blogėja.

Darbotvarkės 2030 įgyvendinimas Lietuvoje, Remiantis 2025 m. Darnaus vystymosi indeksu

Siekiant palyginti Darnaus vystymosi indekso duomenis su Lietuvos duomenimis, visą informaciją apie DVT uždavinių ir jų rodiklių reikšmes galima rasti Valstybės duomenų agentūros [DVT interaktyviame portale](#). Jame pateikiami turimi DVT rodikliai, pristatomas jų esamumas (t. y. kiek rodiklių yra rengiama, nerengiama, kiek yra šaliai netaikytinų), pateikiami DVT infografikai. Visi portale pateikiami duomenys atnaujinami du kartus per metus.

Savanoriškos Darnaus vystymosi tikslų ataskaitos

Atsiskaitymas už DVT nacionaliniu lygmeniu vyksta teikiant savanoriškas nacionalines ataskaitas, kurios yra pristatomos Jungtinių Tautų aukšto politinio lygmens forume darnaus vystymosi klausimais. Iš viso Lietuva nuo 2015 m. yra parengusi dvi savanoriškas ataskaitas – 2018 m. ir 2023 m. Paskutinėje Lietuvos savanoriškoje ataskaitoje vertinama šalies pažanga 2018–2023 m., pristatomi kylantys iššūkiai ir naujos iniciatyvos, skirtos paspartinti 17 Darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimą, pateikiamos vyriausybinių ir nevyriausybinių organizacijų įžvalgos, gerosios praktikos pavyzdžiai bei rekomendacijos. 2023 m. Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi Darbotvarkės iki 2030 m. įgyvendinimo ataskaitą galima peržiūrėti [čia](#).

NPP plėtros programų ir pažangos priemonių prisidėjimas prie HP DV

Vertinant NPP Plėtros programose numatytas pažangos priemones, pažymėtina, kad prie HP DV prisidedama skirtingai, tačiau nė vieno NPP pažangos uždavinio įgyvendinimas negali turėti neigiamo poveikio HP DV.

Aplinkos ministerija, kaip HP DV koordinatorius, yra atsakinga už HP DV įgyvendinimo užtikrinimą. 2021–2025 m. Aplinkos ministerija derino reikšmingą kiekį pažangos priemonių ir kitų susijusių strateginių dokumentų projektų, siekdama užtikrinti pažangos priemonių suderinamumą su DVT, jų tarpusavio sąsajas bei prisidėjimo prie DVT įgyvendinimo atsekamumą. Šis procesas taip pat padeda užtikrinti, kad pažangos priemonės atlieptų Darbotvarkės 2030 keliamus tikslus ir siektinus rodiklius.

Pažymėtina, kad ne visų pažangos priemonių aprašai buvo pateikti derinti Aplinkos ministerijai. Dėl šios priežasties dalis patvirtintų pažangos priemonių aprašų ir jų pagrindimo dokumentų nėra pilnai suderinti su HP DV nuostatomis.

Aplinkos ministerija, 2025 m. pradėjo dialogą su Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija, Finansų ministerija bei kitais horizontaliųjų principų koordinatoriais – Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir Ekonomikos ir inovacijų ministerija – dėl atsiskaitymo už horizontaliuosius principus nuo 2026 m. Per metus įvyko keli suinteresuotų institucijų susitikimai, kuriuose buvo aptariami atsiskaitymo už horizontaliuosius principus pokyčiai.

Finansų ministerija horizontaliųjų principų koordinatorių paprašė pateikti ekspertinę informaciją dėl atsiskaitymo už horizontaliuosius principus, nebelikus NPP anksčiau įtvirtintų stebėsenos rodiklių. Susitikimų metu buvo nuspręsta, kad ateityje atsiskaitymas už horizontaliuosius principus vyks per Strateginio valdymo informacinę sistemą (SVIS).

HP DV atveju ministerijos turės nurodyti, prie kokių DVT ir jų uždavinių prisideda pažangos priemonės, taip pat pateikti tekstinę informaciją apie svarbiausias vykdytas veiklas. Šis SVIS funkcionalumas galėjo būti pritaikytas jau atsiskaitant už 2025 m., tačiau nuspręsta jį įgyvendinti vėliau.

Siekiant užtikrinti tęstinumą, Aplinkos ministerija, rinkdama informaciją už 2025 m. siekė sumažinti ministerijų teikiamos tekstinės informacijos apimtį ir paprašė nurodyti, prie kokių DVT ir jų uždavinių prisideda pažangos priemonės. Tikimasi, kad ateityje ši informacija bus perkelta į SVIS, taip užtikrinant duomenų tęstinumą visoms ministerijoms, atsiskaitančioms už plėtros programų prisidėjimą prie HP DV. Aplinkos ministerija praneša, kad ministerijos taip pat gali pateikti siūlymus ir pastebėjimus dėl HP DV atsiskaitymo Aplinkos ministerijos Strateginio valdymo ir investicijų departameto Strateginio valdymo ir tvarumo skyriaus patarėjui Pauliui Serapinui (paulius.serapinas@am.lt).

Įgyvendinus šiuos pokyčius tikimasi, kad plėsis DVT duomenų analizės galimybės. Tai reiškia, kad ministerijos galės matyti, kiek ir kokių pažangos priemonių prisideda prie konkrečių DVT

ir jų uždavinių. Šie duomenys taip pat galės būti panaudoti rengiant kitą Lietuvos Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi Darbotvarkės iki 2030 m. įgyvendinimo ataskaitą.

Plėtos programų ir pažangos priemonių prisidėjimo prie HP DV santrauka

Aplinkos ministerija, vykdydama DV HP koordinatoriaus funkcijas, iš atsakingų institucijų surinko informaciją apie šio principo įgyvendinimo svarbiausius rezultatus 2025 m., pasiektus įgyvendinant pažangos priemones, veiklas ir (arba) jų projektus. Išanalizavus institucijų pateiktą ir viešai prieinamą informaciją, pateikiami apibendrinti statistiniai duomenys.

2025 m. iš viso buvo 29 plėtos programos, iš kurių 20 prisideda prie HP DV įgyvendinimo.

Iš viso nustatyta 180 pažangos priemonių, o pagal ministerijų pateiktą informaciją 80 iš jų prisideda prie HP DV įgyvendinimo – tai yra 11 priemonių daugiau nei 2024 m. Žemiau pateikiamoje lentelėje detalizuojamas plėtos programų ir pažangos priemonių prisidėjimas pagal ministerijas.

Ministerija	Viso plėtos programų	Prisidedančių plėtos programų	Viso pažangos priemonių	Prisidedančių pažangos priemonių
Aplinkos ministerija	1	1	14	14
Energetikos ministerija	2	1	19	5
Ekonomikos ir inovacijų ministerija	2	2	15	8
Finansų ministerija	1	0	6	0
Kultūros ministerija	1	1	10	4
Susisiekimo ministerija	1	1	13	10
Sveikatos apsaugos ministerija	3	3	6	6
Krašto apsaugos ministerija	1	1	1	1
Socialinės apsaugos ministerija	5	2	35	5
Švietimo, sporto ir mokslo ministerija	3	1	16	8
Teisingumo ministerija	2	1	17	1
Užsienio reikalų ministerija	1	1	3	2
Vidaus reikalų ministerija	5	4	16	7
Žemės ūkio ministerija	1	1	9	9
Viso	29	20	180	80

Plėtos programų ir pažangos priemonių prisidėjimas prie HP DV 2025 m.

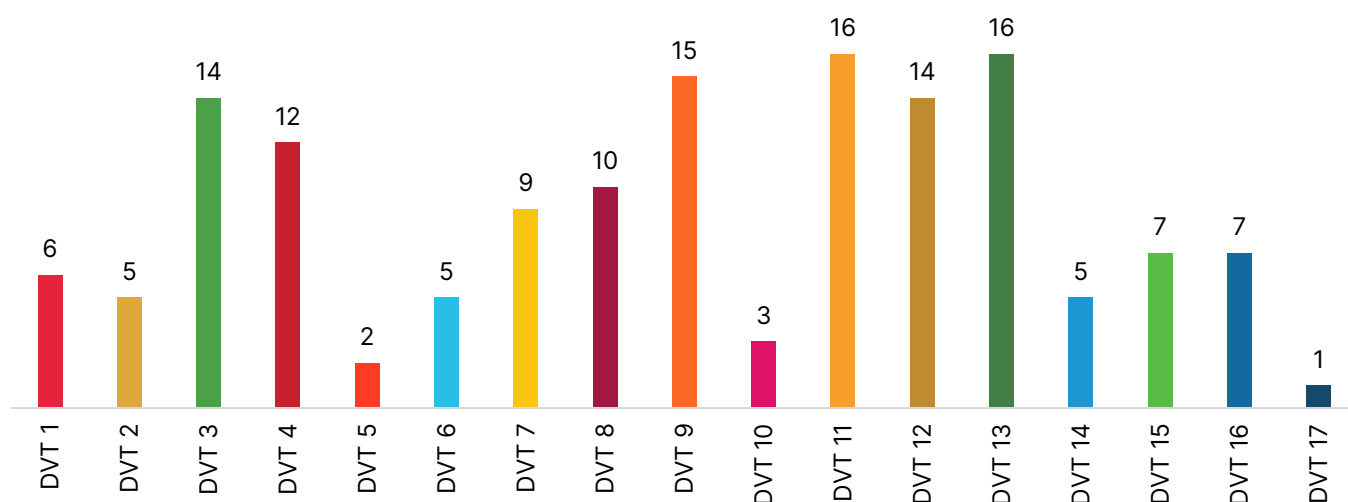
Prisidėjimas pagal Darnaus vystymosi tikslus

2024 m. lapkričio 9 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 938 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimo Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“ pakeitimo“ panaikino anksčiau galiojusius tris HP DV stebėsenos rodiklius. Todėl nuo 2025 m. Aplinkos ministerija, kaip HP DV koordinatorė, neberenka informacijos iš ministerijų apie šių stebėsenos rodiklių įgyvendinimą.

2026 m. sausio–kovo mėnesiais Aplinkos ministerija paprašė ministerijų pateikti informaciją apie plėtros programų ir pažangos priemonių prisidėjimą prie DVT ir jų uždavinių. Kaip minėta anksčiau, ministerijos pateikė informaciją apie 80 pažangos priemonių. Daugiausia jų prisideda prie DVT 13 „Kova su klimato kaita“ ir prie DVT 11 „Darnūs miestai ir bendruomenės“ po 16 pažangos priemonių. Taip pat po 15 pažangos priemonių prisideda prie DVT 9 „Pramonė, inovacijos ir infrastruktūra“, o po 14 pažangos priemonių – prie DVT 3 „Gera sveikata ir gerovė“, ir DVT 12 „Atsakingas vartojimas ir gamyba“.

DVT prie kurių mažiausiai prisidėjo pažangos priemonės 2025 m. buvo DVT 17 „Partnerystė siekiant tikslų“ – prisidėjo tik 1 pažangos priemonė, DVT 5 „Lyčių lygybė“ – prisidėjo 2 pažangos priemonės ir DVT 10 „Nelygybės mažinimas“ – prisidėjo 3 pažangos priemonės.

Detalų DVT pasiskirstymą pagal prisidedančių pažangos priemonių skaičių galima peržiūrėti žemiau pateiktame grafike.

Darnaus vystymosi tikslų pasiskirstymas pagal prisidedančių pažangos priemonių skaičių

Vertinant 2025 m. prisidėjimą prie DVT pagal ministerijų plėtros programas ir pažangos priemones, galima pastebėti, kad prie daugiausia DVT savo pažangos priemonių veiklomis prisideda Aplinkos ministerija – iš viso prie dešimt DVT. Prie reikšmingo skaičiaus DVT taip pat prisideda Kultūros ministerija ir Žemės ūkio ministerija – šios ministerijos prisideda prie septynių DVT.

Pažymėtina, kad Finansų ministerija neprisideda prie nė vieno DVT. Anot Finansų ministerijos specialistų, 2025 m. ministerija nevykdė pažangos priemonių ar projektų, kuriais būtų

tiesiogiai prisidedama prie HP DV įgyvendinimo. Tuo tarpu prie vieno DVT prisideda Energetikos ministerija ir Krašto apsaugos ministerija.

Įvertinusi 2025 m. pateiktą informaciją, Aplinkos ministerija rekomenduoja ministerijoms atidžiau peržiūrėti pažangos priemonių aprašus ir vykdytas veiklas. Kaip HP DV koordinatorius, Aplinkos ministerija pažymi, kad ministerijos galėtų kokybiškiau suderinti pažangos priemonių veiklas su DVT ir jų uždaviniais. Taip pat primenama, kad Aplinkos ministerijos specialistai yra pasirengę padėti ir suteikti visą reikiamą informaciją dėl DVT priskyrimo pažangos priemonių veikloms. Detalų ministerijų plėtros programų prisidėjimą prie DVT galima pamatyti žemiau pateiktoje lentelėje.

Ministerija	Prisidedančių pažangos priemonių sąsaja su DVT
Aplinkos ministerija	
Ekonomikos ir inovacijų ministerija	
Energetikos ministerija	
Finansų ministerija	
Kultūros ministerija	
Krašto apsaugos ministerija	
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	
Susisiekimo ministerija	
Sveikatos apsaugos ministerija	
Švietimo, mokslo ir sporto ministerija	
Teisingumo ministerija	
Užsienio reikalų ministerija	
Vidaus reikalų ministerija	
Žemės ūkio ministerija	

Plėtros programų prisidėjimas prie DVT, suvestinė

Prisidėjimas pagal ministerijas

Aplinkos ministerija

Aplinkos ministerija yra atsakinga už **Aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programą, kurioje** yra 14 pažangos priemonių. **Visos jos prisideda prie horizontalaus principo „Darnus vystymasis“.** 2025 m. buvo įgyvendinamos visos veiklos, išskyrus vieną, kuri dar nepraradėta įgyvendinti.

Žemiau pateikiama informacija apie kiekvienos pažangos priemonės prisidėjimą prie horizontalaus principo „Darnus vystymasis“.

Aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programa

Nr. 02-001-06-04-01 „Skatinti pastatų renovaciją“

7 PRIEINAMA IR ŠVARI ENERGIJA 	7.3. Iki 2030 metų padvigubinti pasaulinį energijos vartojimo efektyvumo padidinimo rodiklį. Rodiklis 7.3.1e. Galutinės energijos suvartojimas namų ūkiuose, tenkantis vienam gyventojui. Pažangos priemonė, finansuodama daugiabučių namų atnaujinimą (modernizavimą), tiesiogiai prisideda prie galutinės energijos suvartojimo mažinimo namų ūkiuose, didinant pastatų energinį efektyvumą.
9 PRAMONĖ, INOVACIJOS IR INFRASTRUKTŪRA 	9.4. Iki 2030 metų modernizuoti infrastruktūrą ir aprūpinti naujais įrenginiais pramonės sektorius, kad jie taptų tvaresni, padėtų pagerinti išteklių naudojimo veiksmingumą ir taikytų daugiau švarių ir aplinkai nekenksmingų technologijų ir gamybos procesų, visoms šalims imantis veiksmų pagal jų atitinkamus pajėgumus.
11 DARNŲS MIESTAI IR BENDRUOMENĖS 	11.1. Iki 2030 metų užtikrinti visiems galimybes turėti tinkamą, saugų ir prieinamą būstą ir naudotis būtiniausiomis paslaugomis, taip pat atnaujinti lūšnynus.
13 KOVA SU KLIMATO KAITA 	13.1. Stiprinti visose šalyse atsparumą su klimatu susijusiems pavojams ir galutinėms nelaimėms bei gebėjimą prisitaikyti prie jų padarinių.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Įgyvendinant veiklą „2. Dotacijos atnaujinti (modernizuoti) pastatus“, tęsiamas bandomųjų daugiabučių ir viešųjų pastatų atnaujinimo (modernizavimo) naudojant skydus projektų įgyvendinimas. Patvirtinti šeši pilotiniai eksperimentiniai pastatų renovacijos naudojant skydus projektai: 3 daugiabučių namų (2 Vilniuje ir 1 Utenoje), 3 skirtingos paskirties viešųjų pastatų (Vilniaus m., Kauno r. ir Utenos r. sav.). Šių bandomųjų projektų parengiamiesiems darbams (techninių projektų ir metodinių rekomendacijų parengimui bei viešinimo kampanijai) subsidijuoti suplanuota skirti 1,5 mln. eurų Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės („REPowerEU“) lėšų, o rangos darbus toliau planuojama finansuoti nepanaudotomis EGADP lėšomis. Šiuos pastatus atnaujinti (modernizuoti) numatoma 2027 m. I ketv., siekiant sumažinti pirminės energijos suvartojimą 40–60 procentų.

Siekiant skatinti industrinę skydinę daugiabučių renovaciją, kurioje bus naudojamos atsinaujinančios organinės medžiagos, 2023-09-14 paskelbtas kvietimas teikti paraiškas seniems daugiabučiams atnaujinti naudojant skydus. Kvietimo pabaiga 2024-09-30. Su 10 projektų 2025 m. pasirašytos paramos sutartys.

2024 m. pabaigoje pasirašyta finansinės priemonės sutartis su Europos investicijų banku dėl Kontroliuojančiajam fondui skiriamų 100 mln. Eur 2021-2027 m. ES investicijų fondų lėšų paskolų teikimui daugiabučiams namams renovuoti iki ne žemesnės kaip B klasės. Numatoma, kad pritraukus privačių finansų įstaigų lėšų, bus sudarytos sąlygos finansuoti apie 700 daugiabučių namų paskolas už 625 mln. Eur. 2025 m. atrinktas fondo finansų tarpininkas.

Gavus Europos investicijų banko patvirtinimą dėl Modernizavimo fondo lėšų (165 mln. Eur) skyrimo daugiabučių namų atnaujinimui, paskelbtas naujas kvietimas (13 kvietimas 2024-11-11 – 2026-04-01) teikti paraiškas projektams, kuriems parama bus teikiama taikant fiksuotus įkainius. 2025 m. pabaigti 359 daugiabučių namų renovacijos projektai. 2025-02-26 paskelbtas kvietimas pagal veiklą „Savivaldybių viešųjų pastatų atnaujinimas II“ už 49 mln. Eur, gauta paraiškų už 113,4 mln. Eur. 2025 m. sudarytos finansavimo sutartys su 31 projektu (taip pat sudarytas rezervinis 59 projektų sąrašas). Pagal rezervinį sąrašą 59 pastatams planuojamas kvietimas 2026 m. II ketv., kuriam numatyta 40 mln. Eur Modernizavimo fondo lėšų.

Įgyvendinant veiklą „3. Organinių medžiagų gamybinių pajėgumų sukūrimas“, tęsiami projektai, finansuojami EGADP lėšomis. Po dviejų kvietimų buvo pasirašytos 5 sutartys, tačiau vėliau 2 sutartis nutraukus vykdomi 3 projektai, iš kurių 2 projektams skiriama 10,189 mln. Eur EGADP lėšų. Šiomis investicijomis siekiama sukurti 273 600 m² gamybos pajėgumus ir Lietuvoje plėtoti greito šiltnamio surenkamomis izoliacinėmis sistemomis iš organinių žaliavų technologiją. Numatoma, kad gamybiniai pajėgumai bus sukurti 2026 m. II ketv., sudarant prielaidas reikšmingai paspartinti renovacijos tempus (renovacijos procesą trumpinant ne mažiau kaip tris kartus).

Prisidėjimas prie HP DV: Pažangos priemonė Nr. 02-001-06-04-01 „Skatinti pastatų renovaciją“ prie horizontalaus principo „Darnus vystymasis“ įgyvendinimo prisideda per energinio efektyvumo didinimą, šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų mažinimą ir tvarių statybos sprendimų plėtrą.

Įgyvendinant daugiabučių atnaujinimo (modernizavimo) finansines priemones ir dotacijas pastatų modernizavimui, didinamas pastatų energinis efektyvumas, mažinamas galutinės energijos suvartojimas namų ūkiuose ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos pastatų

sektoriuje. Taip prisidedama prie klimato kaitos švelninimo ir efektyvesnio energijos išteklių naudojimo.

Plėtojant modulinę (skydinę) renovaciją ir finansuojant organinių medžiagų gamybinių pajėgumų sukūrimą, skatinamas atsinaujinančių ir mažesnį aplinkos poveikį turinčių statybos produktų naudojimas, trumpinama renovacijos trukmė, mažinamas statybos proceso poveikis aplinkai ir stiprinamas vietos pramonės potencialas. Tai sudaro prielaidas žiedinės ekonomikos principų taikymui ir tvaresnei statybų sektoriaus transformacijai. Reguliacinėmis priemonėmis įtvirtinti žaliųjų viešųjų pirkimų reikalavimai ir organinių medžiagų naudojimo nuostatos užtikrina, kad tvarumo principai būtų sistemingai integruojami į viešųjų pastatų statybos ir atnaujinimo procesus.

Nr. 02-001-06-04-02 „Didinti klimato kaitos politikos veiksmingumą“

7 PRIEINAMA IR ŠVARI ENERGIJA 	7.2. Iki 2030 metų labai padidinti atsinaujinančiosios energijos dalį pasaulinės energijos rūšių derinyje. 7.a. Iki 2030 metų padidinti tarptautinį bendradarbiavimą, siekiant palengvinti prieigą prie švarios energijos mokslinių tyrimų ir technologijų, įskaitant atsinaujinančiąją energiją, efektyvų energijos vartojimą, pažangias ir švaresnes iškastinio kuro technologijas, ir skatinti investicijas į energetikos infrastruktūrą bei švarios energijos technologijas.
9 PRAMONĖ, INOVACIJOS IR INFRASTRUKTŪRA 	9.4. Iki 2030 metų modernizuoti infrastruktūrą ir aprūpinti naujais įrenginiais pramonės sektorius, kad jie taptų tvaresni, padėtų pagerinti išteklių naudojimo veiksmingumą ir taikytų daugiau švarių bei aplinkai nekenksmingų technologijų ir gamybos procesų, visoms šalims imantis veiksmų pagal jų atitinkamus pajėgumus.
13 KOVA SU KLIMATO KAITA 	13.1. Stiprinti visose šalyse atsparumą su klimatu susijusiems pavojams ir gaivalinėms nelaimėms bei gebėjimą prisitaikyti prie jų padarinių. 13.2. Įtraukti klimato kaitos priemones į nacionalinę politiką, strategijas ir planavimą. 13.a. Įgyvendinti išsivysčiusių valstybių – Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos šalių – įsipareigojimą pasiekti tikslą bendrai iš visų šaltinių sukaupti 100 mlrd. JAV dolerių per metus iki 2020 metų, kad būtų galima patenkinti besivystančių šalių poreikius svarbių klimato kaitos poveikio mažinimo veiksmų ir įgyvendinimo skaidrumo požiūriu bei kuo greičiau užtikrinti visapusišką Žaliojo klimato fondo veikimą, jį kapitalizuojant.
15 MIŠKAI, ŽEMĖ, BIOLOGINĖ ĮVAIROVĖ 	15.2. Iki 2020 metų skatinti visų rūšių miškų darnaus valdymo įgyvendinimą, stabdyti miškų kirtimą, atkurti išnykusius miškus ir labai padidinti miškų želdinimą pasauliniu lygiu.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: 2025 m. paskelbti ar vyko šie kvietimai: Medžių savaiminukų įtraukimas į apskaitą – skirta 4 mln. Eur. Kvietimas paskelbtas 2024 m. rugsėjo mėn. Iki 2025 m. pabaigos gauta 397 paraiškos už 0,77 mln. Eur.; Privačių juridinių asmenų energijos vartojimo efektyvumo priemonių įgyvendinimas – skirta 6,63 mln. Eur. Gauta 17 paraiškų už 6,63 mln. Eur.; Fluorintų dujų naudojimo mažinimas – skirta 7,1 mln. Eur. Iš viso gautos 3 paraiškos už 0,923 mln. Eur.; Antros kartos biodegalais ir elektra varomos žemės ūkio technikos skatinimas – skirta 7 mln. Eur. Iš viso gauta 10 paraiškų už 0,825 mln. Eur.; Individualių namų renovacija – iš viso 26 mln. Eur skirta 2025 m. kvietimui, gauta 703 paraiškos už 6,12 mln. Eur.; Visuomeninio transporto ir darnaus judumo skatinimas (paspirtukai, dviračiai, dalijimosi paslauga ir pan.) – iš viso skirta 8 mln. Eur. 2024 m. iki 2025 m. pabaigos gautos 9412 paraiškos už 8 mln. Eur.; Mažiau taršių judumo priemonių fiziniams asmenims skatinimas – iš viso skirta 5 mln. Eur. (2024 m.) iki 2025 m. pabaigos gauta 4600 paraiškų už 4,6 mln. Eur.; Visai netaršių (varomų elektra arba vandeniliu) sunkiųjų (N3 klasės) transporto priemonių įsigijimo skatinimas – iš viso skirta 11,6 mln. Eur. (2024 m.) 2025 m. gautos 2 paraiškos už 286 tūkst. Eur.; 2025 m. balandžio mėn. paskelbtas vystomojo bendradarbiavimo kvietimas už 8 mln. Eur. Deja, nebuvo gauta nei viena paraiška.

Prisidėjimas prie HP DV: Fiziniai ir juridiniai asmenys šilumos ir elektros energiją gamins iš atsinaujinančių energijos išteklių, pakeisdami iškastinį kurą. Pažangos priemonės veiklų įgyvendinimas mažins energijos vartojimo poreikį, nes bus atnaujinami pastatai ir technologiniai procesai. KKP ir VB lėšomis finansuojamos veiklos prisidės prie spartesnių įmonių technologinių procesų pakeitimo ir modernizavimo. Šios veiklos prisidės prie aplinkai palankių technologijų diegimo atsisakant tiesioginių kompensacijų. Remiama veikla skatins informuoti visuomenę apie klimato kaitą ir dalyvauti formuojant klimato kaitos politiką.

Nr. 02-001-06-06-01 „Didinti atsparumą ekstremaliesiems hidrometeorologiniams reiškiniams“

13 KOVA SU KLIMATO KAITA

13.1. Stiprinti visose šalyse atsparumą su klimatu susijusiems pavojams ir galutinėms nelaimėms bei gebėjimą prisitaikyti prie jų padarinių.

13.3. Gerinti švietimą, informuotumo didinimą bei žmogiškuosius ir institucinius gebėjimus klimato kaitos mažinimo, prisitaikymo prie jos, jos poveikio mažinimo ir ankstyvo įspėjimo srityse.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Pradėtos įgyvendinti priemonės.

Prisidėjimas prie HP DV: Per anksčiau nurodytus DV uždavinius.

Nr. 02-001-06-07-01 „Gerinti vandens telkinių būklę“

6 ŠVARUS VANDUO IR SANITARIJA

6.2. Iki 2030 metų užtikrinti visiems tinkamas ir lygiateises sanitarijos bei higienos sąlygas ir panaikinti tuštinimąsi atvirose erdvėse, ypatingą dėmesį skiriant moterų ir mergaičių bei pažeidžiamoje padėtyje esančių asmenų poreikiams.

Rodiklis: 6.2.1a. Saugias sanitarijos paslaugas naudojančių gyventojų dalis.

6.3. Iki 2030 metų pagerinti vandens kokybę, mažinant taršą, naikinant sąvartynus ir kuo labiau sumažinant pavojingų chemikalų ir medžiagų išskyrimą, per pusę sumažinant nevalytų nuotekų kiekį ir labai padidinant atliekų perdirbimą ir saugų pakartotinį naudojimą pasauliniu mastu.

Rodiklis: 6.3.1. Saugiai tvarkomų buitinių ir pramoninių nuotekų srautų dalis

Rodiklis: 6.3.2a. Vandens telkinių su geros kokybės vandeniu dalis

6.5. Iki 2030 metų įdiegti kompleksinį vandens išteklių valdymą visais lygiais, įskaitant atitinkamai ir tarpvalstybinį bendradarbiavimą.

Rodiklis: 6.5.1d. Kompleksinio vandens išteklių valdymo įdiegimo mastas, valdymo priemonės

6.6. Iki 2020 metų apsaugoti ir atkurti su vandeniu susijusias ekosistemas, įskaitant kalnus, miškus, pelkes, upes, vandeninguosius sluoksnius ir ežerus.

14 VANDENYNŲ IR JŪRŲ IŠTEKLIAI

14.a. Gilinti mokslines žinias, plėtoti mokslinių tyrimų pajėgumus ir perduoti jūrų technologijas, atsižvelgiant į Tarpvyriausybines okeanografijos komisijos kriterijus ir Jūrų technologijų perdavimo gaires, siekiant pagerinti vandenynų sveikatą ir didinti jūrinės biologinės įvairovės indėlį į besivystančių šalių vystymąsi, pirmiausia mažose besivystančiose salų valstybėse ir mažiausiai išsivysčiusiose šalyse.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: 2025 pradėtas vykdyti telemetrinių stočių pirkimas. Įvyko techninės specifikacijos sudarymas, pirkimo dokumentų parengimas, pirkimo dokumentų derinimas su CPVA, pirkimo paskelbimas.

2025 metais buvo vykdyti pavojingų medžiagų ir mikroteršalų, kurie apibūdina vandens telkinių būklę, tyrimai, taip pat, pasirašytos sutartys dėl sekančių tyrimų ir duomenų analizės: Mikrošiukšlių Baltijos jūros aplinkoje tyrimai; Žuvų ėminių pavojingų medžiagų tyrimams biotoje paėmimas; Upių ir ežerų hidromorfologinių sąlygų ir ichtiofaunos tyrimai; Upių ir ežerų vandens floros tyrimai; Kuršių marių litoralės makrozoobentos bendrijos tyrimai ir ekologinės būklės vertinimo sistemos pagal makrozoobentos kokybės elementą vystymas; Kuršių marių ir Baltijos jūros makrofitobentos ir hidromorfologinių sąlygų tyrimai ir aplinkos būklės vertinimas; Priemonių ir veiksmų, skirtų pasiekti gerą Kuršių marių ir Baltijos jūros rajono aplinkos būklę, parengimo paslaugos.

2025 m. Pabradės NVJ atlikti gerbūvio darbai ir technologijos paleidimo derinimo darbai. Pabradės NVJ ir siurblinės sutarties statybos užbaigimo procedūra atlikta. 2025 m. visi būstų prijungimo prie nuotekų surinkimo tinklų projektai buvo užbaigti, iš viso pajungta 539 būstai. 2025 m. Gamybinių ir paviršinių nuotekų valymo technologijų diegimas pasirašyta 12 finansavimo sutarčių. 2 įmonės jau vykdo galutinį įgyvendinimą, o 10 techninį įgyvendinimą.

Prisidėjimas prie HP DV: Vandens kokybės gerinimas ir taršos mažinimas: Priemone siekiama įgyvendinti 6.3 darnaus vystymosi uždavinį – iki 2030 m. pagerinti vandens kokybę mažinant taršą, šalinant pavojingų chemikalų išskyrimą ir per pusę sumažinant nevalytų nuotekų kiekį. Vandens telkinių ekologinės būklės atkūrimas: Bus gerinama vandens telkinių būklė taikant upių renatūralizaciją ir mažinant taršą iš žemės ūkio šaltinių. Vandens prieinamumo užtikrinimas: Prisidedama prie 6-ojo NPP tikslo – užtikrinti visiems vandens prieinamumą, darnų valdymą ir sanitariją. Ekosistemų apsauga: Vanduo yra esminis biologinės įvairovės išsaugojimui bei visuomenės sveikatos užtikrinimui, todėl priemonė padeda tenkinti ekologinius, ekonominius ir socialinius visuomenės poreikius. Siejami rodikliai: Numatyta, kad iki 2030 m. 100 proc. vandenų dalis Lietuvoje turėtų būti geros būklės (palyginimui, 2015 m. šis rodiklis siekė 53 proc.).

Nr. 02-001-06-08-01 „Išsaugoti biologinę įvairovę“

6 ŠVARUS VANDUO IR SANITARIJA 	6.6. Iki 2020 metų apsaugoti ir atkurti su vandeniu susijusias ekosistemas, įskaitant kalnus, miškus, pelkes, upes, vandeninguosius sluosnius ir ežerus.
11 DARNŲS MIESTAI IR BENDRUOMENĖS 	11.4. Didinti pastangas apsaugoti ir išsaugoti pasaulio kultūros ir gamtos paveldą. 11.7. Iki 2030 metų suteikti visuotinę galimybę naudotis saugiomis, įtraukiomis ir prieinamomis žaliomis ir viešomis erdvėmis, pirmiausia moterims ir vaikams, pagyvenusiems žmonėms ir žmonėms su negalia.
12 ATSAKINGAS VARTOJIMAS IR GAMYBA 	12.7. Skatinti darnią viešųjų pirkimų praktiką vadovaujantis nacionaline politika ir prioritetais. 12.2. Iki 2030 metų pasiekti darnų gamtos išteklių valdymą ir veiksmingą jų naudojimą. Rodiklis 12.7.1b. Žaliųjų pirkimų vertė, palyginti su bendra pirkimų verte.
13 KOVA SU KLIMATO KAITA 	13.2. Įtraukti klimato kaitos priemonės į nacionalinę politiką, strategijas ir planavimą. Rodiklis 13.2.2a. Išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis.
14 VANDENYNŲ IR JŪRŲ IŠTEKLIAI 	14.2. Iki 2020 metų tausiai valdyti ir saugoti jūrų ir pakrančių ekosistemas, siekiant išvengti didelio neigiamo poveikio, įskaitant jų atsparumo didinimą, ir imtis veiksmų joms atkurti, siekiant užtikrinti, kad vandenynai būtų sveiki ir produktyvūs. 14.5. Iki 2020 metų išsaugoti bent 10 proc. pakrantės ir jūros zonų vadovaujantis nacionaliniais ir tarptautiniais įstatymais ir geriausia turima mokslinė informacija. 14.b. Suteikti nedidelio masto žvejyba besiverčiantiems žvejams galimybes naudotis jūros ištekliais ir rinkomis.
	15.1. Iki 2020 metų užtikrinti sausumos ir vidaus gėlo vandens ekosistemų ir jų paslaugų, pirmiausia miškų, pelkių, kalnų ir sausumų, išsaugojimą, atkūrimą ir tausų naudojimą laikantis tarptautinėse sutartyse nustatytų įsipareigojimų. Rodiklis 15.1.2. Saugomų gamtos teritorijų plotas, palyginti su šalies plotu

15.a. Sutelkti ir labai padidinti finansinius išteklius iš visų šaltinių, siekiant išsaugoti ir tausiai naudoti biologinę įvairovę ir ekosistemas.

Rodiklis 15.a.1. Biologinės įvairovės apsaugai, kraštovaizdžio tvarkymui ir išsaugojimui skirtos lėšos.

15.5. Imtis skubių ir reikšmingų veiksmų, siekiant sumažinti gamtos buveinių būklės blogėjimą, sustabdyti biologinės įvairovės praradimą ir iki 2020 metų apsaugoti nykstančias rūšis ir užkirsti kelią jų išnykimui.

15.6. Skatinti sąžiningą ir lygiateisį dalijimąsi genetinių išteklių teikiama nauda ir suteikti galimybes naudotis tokiais ištekliais, kaip susitarta tarptautiniu lygiu.

15.7. Imtis neatidėliotinų veiksmų, siekiant sustabdyti neleistiną saugomų augalijos ir gyvūnijos rūšių naikinimą ir neteisėtą prekybą jais bei išspręsti neteisėtos laukinės floros ir faunos pasiūlos ir paklausos klausimus.

15.8. Iki 2020 metų įdiegti priemones, skirtas užkirsti kelią svetimų invazinių rūšių platinimui ir labai sumažinti jų poveikį žemės ir vandens ekosistemoms, taip pat kontroliuoti arba sunaikinti tokias pirmenybines rūšis.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Pažangos priemonių veiklų ir poveikių <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/b4219830f5e111ec8fa7d02a65c371ad/asr> pasiekti rezultatai:

Veikla 1.2. Išmokų skyrimas ūkio subjektams, kurie teises į žvejybos vidaus vandenyse kvotas perleidžia aplinkos ministro įgaliotai įstaigai ir nutraukia verslinę žvejybą vidaus vandens telkiniuose. Iš žvejybos verslo pasitraukusiems 12 ūkio subjektų, išmokėta 1 657 261 Eur. Žvejybos įrankių limitai vidaus vandenyse sumažėjo 11 proc., žvejybos vietų limitai – 17 proc.

Veikla 1.3. Nuostolių dėl natūralių pievų ir ganyklų, pelkių ir šaltinynų specialiųjų žemės naudojimo sąlygų nustatymo kompensavimas žemės savininkams. Nustatytas ir apskaičiuotas vienas atvejis dėl nuostolių, apskaičiuota suma 20151,07 Eur.

Veikla 1.5.1 Projektas „Upių vientisumo atkūrimas“. Projekto vykdytojas Aplinkos projektų valdymo agentūra sudarė 6 sutartis su savivaldybėmis, kuriose bus įgyvendinami numatyti užtvankų pašalinimo arba pertvarkymo projektai. Pasirašyta finansavimo sutartis ir pradėti techninės specifikacijos rengimo pirkimo procesai, parengta komunikacijos apie projektus vietos bendruomenėms pirkimo techninė specifikacija.

Veikla 1.6. Vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų žemėlapių viešinimas ir žemės savininkų informavimas. Aplinkos apsaugos agentūros direktoriaus 2025-12-23 įsakymu Nr. AV-251 patvirtintas Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostų žemėlapis (toliau – PTŽ). Teritorijos, kurioms taikomos paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrantės apsaugos juostų specialiosios žemės naudojimo sąlygos (toliau – SŽNS), įregistruotos Nekilnojamo turto registre. PTŽ ir paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrantės apsaugos juostų

taikomi apribojimai skelbiami aaa.lrv.lt. PTŽ viešinamas www.geoportal.lt. Visos registruotos teritorijos, kuriose taikomos SŽNS viešinamos VĮ Registrų centro regionų.

Veikla 1.7.1. Projektas „Invazinių rūšių naikinimas ir kontrolė“. Pasirašyta jungtinio projekto (toliau – JP) finansavimo sutartis, atliktos konsultacijos būsimiems pareiškėjams, pasirengta skelbti kvietimą JP projektų paraiškų priėmimui.

Veikla 1.8.1. Projektas „GMO poveikio aplinkai vertinimas“. Pasirašyta projekto finansavimo sutartis, paskelbtas paslaugos pirkimas. Genetiškai modifikuotų organizmų stebėsenos tyrimas ir ataskaitos parengimas.

Veikla 1.9.1. Projektas „Metodinės bazės žaliosios infrastruktūros sprendimų praktiniam įgyvendinimui sukūrimas ir kompetencijų kėlimo programos įgyvendinimas“. Pradėta rengti pirminė žaliosios infrastruktūros Lietuvoje analizė, kuriama komunikacijos strategija, rengiamos techninės specifikacijos pirkimams. Centrinei projektų valdymo agentūrai pateiktos 2 projekto veiklos ataskaitos. Pateiktas projekto įgyvendinimo planas. 2025 m. lapkričio mėn. Statybos sektoriaus vystymo agentūra suteikė pirmąją konsultaciją Birštono sav. 2025 m. 12 mėn. pasirašyta pirkimo sutartis dėl „Žaliosios infrastruktūros esamos būklės įvertinimo ir vystymo galimybių nustatymo studijos parengimo paslaugos“.

Veikla 2.1. Tarpvalstybinių projektų saugomose teritorijose įgyvendinimas. 2025 m. 6 Saugomų teritorijų direkcijos ir Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos vykdė 17 tarpvalstybinių bendradarbiavimo Interreg Europe 2021–2027 programos lėšomis finansuojamų projektų. Veiklų vykdymui iš valstybės biudžeto lėšų buvo skirta 794.000 Eur.

Veikla 2.2. Saugomų teritorijų steigimas, valdymo stiprinimas ir tvarkymas, rūšių ir buveinių geros būklės palaikymas visoje Lietuvos teritorijoje. Pasirašyta projekto finansavimo sutartis. 2025 m. pradėtos įgyvendinti 6 poveiklės, pateikta 1 veiklos ataskaita.

Veikla 2.4.1. Projektas „Europinio žalvarnio (*Coracias garrulus*) būklės gerinimas Lietuvoje“. Rezultatas – pasirašyta projekto finansavimo sutartis, parengtas Žalvarnių pastato techninio darbo projektas, įvyko viešinimo renginys „Žalios varnos“, parengtas Žalvarnio apsaugos planas.

Veikla 2.9. Biologine įvairove turtingų miškų išpirkimas iš privačių miškų savininkų. Rezultatas – pasirašyta projekto finansavimo sutartis. Projekte dalyvauja 10 partnerių.

Prisidėjimas prie HP DV: Įgyvendinant veiklą sudaromos finansinės prielaidos išpirkti valstybės naudai privačius miškus arba miško savininkams išmokėti tinkamas vienkartinės kompensacijas už tai, kad jie visam laikui atsisakytų ir sutiktų nevykdyti miško kirtimų vertingiausiuose biologinės įvairovės požiūriu miškuose ir taip būtų užtikrinta apsauga biologinei įvairovei. Tokiu būdu bus stiprinama „Natura 2000“ teritorijų apsauga ir veikla bus prisidedama prie 2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane numatytų HP įgyvendinimo.

Nr. 02-001-06-08-04 „Skatinti miškų plėtrą ir darnų miškų sektoriaus vystymąsi“

15.1. Iki 2020 metų užtikrinti sausumos ir vidaus gėlo vandens ekosistemų ir jų paslaugų, pirmiausia miškų, pelkių, kalnų ir sausumų, išsaugojimą, atkūrimą ir tausų naudojimą laikantis tarptautinėse sutartyse nustatytų įsipareigojimų.

15.2. Iki 2020 metų skatinti visų rūšių miškų darnaus valdymo įgyvendinimą, stabdyti miškų kirtimą, atkurti išnykusius miškus ir labai padidinti miškų želdinimą pasauliniu lygiu.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: VĮ Valstybinių miškų urėdija nupirko 26 žemės sklypus (iš viso 163 ha) miškui įveisti, įveisė 165,9 ha miško, miško sėklų saugyklos sklypo planavimui ir inžinerinei infrastruktūrai, pastato laikančiosioms ir atitvarinėms konstrukcijoms, vidaus vandentiekio ir nuotekų šalinimo daliai, elektrotechnikos darbams panaudojo 261963 Eur pažangos lėšų, įveisė paprastosios pušies ir karpotojo beržo sėklines plantacijas Dubravos regioniniame padalinyje, 50 ha genetines miško plantacijas. APVA priėmė dviejų miškų mokslo darbų ataskaitas, savivaldybėms išmokėjo 53768 Eur už miesto miškų sklypų suformavimą ir įregistravimą Nekilnojamo turto registre.

Prisidėjimas prie HP DV: Pažangos priemonės veiklomis prisidedama prie miškingumo didinimo.

Nr. 02-001-06-11-01 „Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją ir valdymą“

3 GERA SVEIKATA

3.9. Iki 2030 metų reikšmingai sumažinti mirčių ir ligų, kurias sukėlė pavojingi chemikalai, oro, vandens ir dirvožemio tarša ir užterštumas, skaičių.

Rodiklis 3.9.1a. Standartizuotas mirtingumas dėl gyvenamųjų patalpų ir aplinkos oro užterštumo, tenkantis 100 tūkst. gyventojų.

Rodiklis 3.9.1b. Standartizuotas mirtingumas dėl aplinkos oro užterštumo, tenkantis 100 tūkst. gyventojų.

6 ŠVARUS VANDUO IR SANITARIJA

6.3. Iki 2030 metų pagerinti vandens kokybę, mažinant taršą, naikinant sąvartynus ir kuo labiau sumažinant pavojingų chemikalų ir medžiagų išskyrimą, per pusę sumažinant nevalytų nuotekų kiekį ir labai padidinant atliekų perdirbimą ir saugų pakartotinį naudojimą pasauliniu mastu.

11 DARNŲ MIESTAI IR BENDRUOMENĖS

11.6. Iki 2030 metų sumažinti vienam gyventojui tenkantį neigiamą miestų poveikį aplinkai, ypatingą dėmesį skiriant oro kokybei bei komunalinių ir kitų atliekų tvarkymui.

Rodiklis 11.6.2. Vidutinė metinė smulkių kietųjų dalelių (KD10) koncentracija miestų foninėse oro kokybės tyrimo stotyse (perskaičiuota atsižvelgiant į gyventojų skaičių)

12 ATSAKINGAS VARTOJIMAS IR GAMYBA

12.4. Iki 2020 metų užtikrinti aplinkai nekenksmingą chemikalų ir visų atliekų tvarkymą per jų gyvavimo ciklą, laikantis suderintų tarptautinių programų, ir labai sumažinti jų išmetimą į orą, vandenį ir dirvožemį, kad kuo labiau sumažėtų neigiamas jų poveikis žmogaus sveikatai ir aplinkai.

12.5. Iki 2030 metų labai sumažinti atliekų susidarymą, taikant prevenciją, mažinimą, perdirbimą ir pakartotinį panaudojimą.

12.7. Skatinti darnią viešųjų pirkimų praktiką vadovaujantis nacionaline politika ir prioritetais.

Rodiklis 12.7.1a.: Žaliųjų pirkimų vertė, palyginti su bendra pirkimų, kai buvo perkami produktai, kurių pirkimams taikytini aplinkos apsaugos kriterijai, vertė.

Rodiklis 12.7.1b.: Žaliųjų pirkimų vertė, palyginti su bendra pirkimų vertė.

12.8. Iki 2030 metų užtikrinti, kad žmonės visame pasaulyje turėtų atitinkamos informacijos ir būtų informuoti apie darnų vystymąsi ir darnų sugyvenimą su gamta.

14 VANDENYNŲ IR JŪRŲ IŠTEKLIAI

14.1. Iki 2025 metų užkirsti kelią ir labai sumažinti visų rūšių jūrų taršą, visų pirma taršą, kurią kelia sausumoje vykdoma veikla, įskaitant jūrines šiukšles ir taršą biogeninėmis medžiagomis.

15 MIŠKAI, ŽEMĖ, BIOLOGINĖ ĮVAIROVĖ

15.8. Iki 2020 metų įdiegti priemonės, skirtos užkirsti kelią svetimų invazinių rūšių platinimui ir labai sumažinti jų poveikį žemės ir vandens ekosistemoms, taip pat kontroliuoti arba sunaikinti tokias pirmenybines rūšis.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Įgyvendinant Pažangos priemonės 1 veiklos „Įgyvendinti oro taršos mažinimo ir oro taršos prevencijos investicinius projektus“ poveiklę 1.1 „Vidutinių kurą deginančių įrenginių išmetamų dujų valymo ar kitų su taršos mažinimu susijusių technologijų diegimas ir (ar) modernizavimas“ ir poveiklę 1.2 „Technologinių įrenginių ir priemonių diegimas mažinant ūkinės veiklos metu į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekį“ 2025 m. pradėti įgyvendinti 12 vidutinių kurą deginančių įrenginių išmetamų dujų valymo įrenginių diegimo projektų ir 17 technologinių įrenginių taršai mažinti diegimo projektų. Po 2025 m. III ketvirčio paskelbto kvietimo pasirašytos papildomos 6 sutartys projektams įgyvendinti; iki 2025 m. iš viso pabaigta įgyvendinti 14 projektų.

Ūkio subjektai, įsidieję oro taršos mažinimo priemones, sumažins išmetamą oro teršalų kiekį. Įgyvendinus 25 projektus, kuriems patvirtintas finansavimas, iš viso numatoma sumažinti apie 57 t kietųjų dalelių, 3 t azoto oksidų ir 5 t nemetaninių lakiųjų organinių junginių išmetamą kiekį.

Pagal 1.3 veiklą 2025 m. III ketvirtį parengta „Kelių transporto priemonių išmetamų teršalų nuotolinės stebėsenos kelyje modelio sukūrimo, siekiant riboti taršių transporto priemonių dalyvavimą eisme, galimybių studija“. Galimybių studija numato nuotolinės transporto priemonių taršos stebėsenos sistemos įgyvendinimo modelį, taip pat įvertinti finansų tikslų poreikį, atsižvelgiant į kaštų-naudos analizę. Įdiegta sistema nuotoliniu būdu vertins eisme dalyvaujančių lengvųjų ir sunkiųjų transporto priemonių keliamą taršą realiomis važiavimo sąlygomis. Nuotoliniai matavimai leis identifikuoti eisme dalyvaujančias itin taršias transporto priemones ir imtis veiksmų jų valdytojus paskatinti susitvarkyti transporto priemonės techninę būklę.

Įgyvendinant 2.1 veiklą „Taršos prevencijos procesų informacinės sistemos“ numatomas Taršos prevencijos procesų informacinės sistemos (TPPIS) sukūrimas ir diegimas, 2025 m. pradėti planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo modulio ir viešo portalo (PAV modulio) kūrimo ir diegimo darbai. Pagrindiniai PAV modulio programavimo darbai baigti ir perduoti testavimui. Parengta Taršos prevencijos procesų informacinė sistema (TPPIS) optimizuos taršos prevencijos procesus vieningomis informacinių technologijų priemonėmis. Informacinė sistema, susijusi su planuojamos ūkinės veiklos PAV, atrankos dėl PAV, taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) leidimų, taršos leidimų išdavimo ir juose nustatytų sąlygų laikymosi kontrolės procesais, užtikrins vykstančių procesų skaidrumą, didinant visuomenės įsitraukimą į aplinkosauginių sprendimų priėmimą.

Pažangos priemonės veiklos 4.1 „Valstybinio aplinkos oro monitoringo sistemos techninių pajėgumų stiprinimas, stebėsenos plėtra ir visuomenės informavimas“ įgyvendinimui parengti pirkimo dokumentai ir 2025 m. II ketv. paskelbtas viešas pirkimas Lietuvos aplinkos oro užterštumo lygio įvertinimo paslaugoms įsigyti, tačiau pirkimo procedūros buvo nutrauktos, nes dalyvis nepateikė reikiamų dokumentų. Patikslinus pirkimo dokumentus 2025 m. IV ketv. paskelbtas pakartotinas pirkimas. Pirkimo tikslas – įvertinti aplinkos oro užterštumo lygį azoto dioksidu (NO₂), amoniaku (NH₃) ir kietosiomis dalelėmis (KD_{2,5} bei KD₁₀) visoje šalyje, įskaitant teritorijas, kuriose nevykdomas nuolatinis monitoringas. Įvertinti ES lygiu naujai reglamentuojamų ultra smulkiųjų dalelių ir juodosios anglies vidutinės paros ir metinės koncentracijas zonos ir aglomeracijų vietose, kuriose numatomas nuolatinis šių teršalų koncentracijos monitoringas aplinkos ore. Remiantis gautais tyrimų rezultatais, pagal ES direktyvų ir nacionalinių teisės aktų reikalavimus bus teikiami siūlymai modernizuoti valstybinę aplinkos oro monitoringo sistemą: dėl aglomeracijų ir zonų skaičiaus ir ribų, dėl aplinkos oro kokybės tyrimų stočių skaičiaus bei jų išdėstymo. 2025 metais buvo parengti pirkimo dokumentai oro kokybės stočių įrangai atnaujinti bei įsigyti naują matavimo įrangą.

Prisidėjimas prie HP DV: Pažangos priemonė prisideda prie horizontalaus principo „Darnus vystymasis“ įgyvendinimo, nes numato priemones, skirtas mažinti neigiamą ūkinės veiklos poveikį aplinkai, stiprinti taršos prevenciją, aplinkos monitoringą ir kontrolę bei skatinti aplinkai palankias technologijas ir sprendimus. Investicijos į oro taršos mažinimo technologijas, aplinkosaugos sistemų skaitmenizavimą, monitoringo stiprinimą, pavojingųjų cheminių medžiagų naudojimo mažinimą ir visuomenės informavimą prisideda prie aplinkos kokybės gerinimo, racionalaus išteklių naudojimo ir visuomenės sąmoningumo didinimo. Tokiu būdu skatinamas ekonominės veiklos, aplinkos apsaugos ir visuomenės gerovės balansas, kuris yra esminė darnaus vystymosi sąlyga.

Nr. 02-001-06-10-03 „Skatinti atliekų prevenciją“

11 DARNŲS MIESTAI IR BENDRUOMENĖS

11.6. Iki 2030 metų sumažinti vienam gyventojui tenkantį neigiamą miestų poveikį aplinkai, ypatingą dėmesį skiriant oro kokybei bei komunalinių ir kitų atliekų tvarkymui.

12 ATSAKINGAS VARTOJIMAS IR GAMYBA

12.3. Iki 2030 metų per pusę sumažinti vienam gyventojui tenkantį pasaulinį maisto švaistymą mažmeniniu ir vartotojų lygiu, taip pat sumažinti maisto nuostolius gamybos ir tiekimo grandinėse, įskaitant nuostolius po derliaus nuėmimo.

12.5. Iki 2030 metų labai sumažinti atliekų susidarymą, taikant prevenciją, mažinimą, perdirbimą ir pakartotinį panaudojimą.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: 1 veikla – Skatinti ir finansuoti prekybos naudotais daiktais, jų taisymo paslaugas teikiantį smulkųjį verslą: PFSA patvirtintas 2025–10–03. Numatyta finansavimo suma – 2 100 tūkst. Eur Valstybės biudžeto lėšų. Finansavimas nepatvirtintas.

2 Veikla. Vykdyti viešinimo kampanijas siekiant skatinti namų ūkius, prekybos ir paslaugų sektorių pakartotinai naudoti daiktus ir nešvaistyti maisto. Projekto veiklos: 1. Viešinimo kampanija, skatinanti pakartotinį daiktų vartojimą (Vykdoma) ; 2. Viešinimo kampanija, skatinanti maisto nešvaistymą, maisto atliekų mažinimą (Vykdoma); 3. Viešinimo kampanija, skatinanti maisto nešvaistymą, maisto atliekų mažinimą (Vykdoma). Rodikliai: Įgyvendintos viešinimo kampanijos atliekų prevencijos ir tvarkymo temomis, produkto rodiklis – 3 vnt. Už stebėsenos rodiklių pasiekimą planuojama atsiskaityti užbaigus projekto įgyvendinimo veiklas (pagal pasirašytą projekto sutartį - projekto įgyvendinimo terminas iki 2028-08-31).

2025 m. atlikti veiksmai: Vykdoma suplanuota viešinimo kampanija, skatinanti pakartotinį daiktų vartojimą (iš suplanuotų 5 veiklų, pradėta įgyvendinti 1 veikla); Įvykdytas pirkimas ir pasirašyta paslaugų pirkimo sutartis „Viešinimo kampanija interneto naujienų portale ir socialiniuose tinkluose“. Pagal sutartį planuojama įvykdyti: Vykdoma suplanuota viešinimo kampanija skatinanti maisto nešvaistymą, maisto atliekų mažinimą (iš suplanuotų 2 veiklų pradėta įgyvendinti 1 veikla). Įvykdytas pirkimas „Edukacinė iniciatyva 5–12 klasių moksleiviams“ ir pasirašyta pirkimo sutartis.

4 Veikla. Statinių gyvavimo ciklo (SGC) modeliavimo sistemos sukūrimas. Projektu siekiama stebėsenos rodiklių: P – sukurta statinių gyvavimo ciklo (SGC) modeliavimo sistema - 1 vnt. (projekto įgyvendinimo pabaigoje); R – Ypatingųjų statinių projektų, parengtų naudojant statinių gyvavimo ciklo (SGC) modeliavimo metodiką, dalis 10 proc. (2 metai po projekto pabaigos).

2025 m. įvykdytas SGC rodiklių modeliavimo ir rizikos veiksnių nustatymo metodikos parengimo paslaugų pirkimas, pasirašyta pirkimo sutartis, ji įgyvendinama. Planuojama paarentą SGC metodiką turėti 2026 m. spalio mėn. Rengiami pirkimo SGC modeliavimo sistemos sukūrimo paslaugų dokumentai, planuojama įsigyti PDB IS SGC posistemio sukūrimo ir PDB IS tobulinimo paslaugas.

Prisidėjimas prie HP DV: Veiklos įgyvendinimas prisidės prie Jungtinių Tautų darnaus vystymosi 11 tikslo „Pasiiekti, kad miestai ir gyvenvietės taptų įtraukūs, saugūs, atsparūs ir darnūs“ 11.6 uždavinio „Iki 2030 metų sumažinti vienam gyventojui tenkanti neigiamą miestų poveikį aplinkai, ypatingą dėmesį skiriant oro kokybei bei komunalinių ir kitų atliekų tvarkymui“ ir 12 tikslo „Užtikrinti darnius vartojimo ir gamybos modelius“ įgyvendinimo ir 12.5 uždavinio „Iki 2030 metų labai sumažinti atliekų susidarymą, taikant prevenciją, mažinimą, perdirbimą ir pakartotinį panaudojimą“.

Nr. 02-001-06-10-02 „Skatinti atliekų perdirbimą ir antrinių žaliavų panaudojimą“

8 DERAMAS DARBAS IR EKONOMIKOS AUGIMAS

8.4. Palaipsniui iki 2030 metų gerinti veiksmingą pasaulinių išteklių naudojimą vartojimo srityje ir gamyboje ir stengtis atskirti ekonomikos augimą nuo aplinkos būklės blogėjimo laikantis dešimties metų trukmės darnaus vartojimo ir gamybos programų sistemos, vadovaujant išsivysčiusioms šalims.

11 DARNŲ MIESTAI IR BENDRUOMENĖS

11.6. Iki 2030 metų sumažinti vienam gyventojui tenkanti neigiamą miestų poveikį aplinkai, ypatingą dėmesį skiriant oro kokybei bei komunalinių ir kitų atliekų tvarkymui.

12 ATSAKINGAS VARTOJIMAS IR GAMYBA

12.5. Iki 2030 metų labai sumažinti atliekų susidarymą, taikant prevenciją, mažinimą, perdirbimą ir pakartotinį panaudojimą.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: 1.1. poveiklė – Plastiko atliekų perdirbimo pajėgumų plėtra: skirta 16,8 mln. Eur ES lėšų. Plėtros programa patikslinta dėl veiklos išplėtimo. Kvietimas teikti paraiškas planuojamas iki 2026-03-31; 1.2 poveiklė – Tekstilės atliekų perdirbimo pajėgumų plėtra: PFSA patvirtintas 2025-10-22, skirta 10,2 mln. Eur ES lėšų. Kvietimas teikti paraiškas planuojamas iki 2026-03-31; 1.3 poveiklė – Žaliųjų atliekų perdirbimo pajėgumų plėtra: PFSA parengtas, tikslinamas, numatyta suma 20,4 mln. Eur ES lėšų. Preliminariai aprašo patvirtinimas – 2026 m. pabaiga. Sprendžiami valstybės pagalbos klausimai, EK buvo teikta pernotifikacija, vykdoma rinkos analizė; 1.4. poveiklė – Maisto ir virtuvės atliekų perdirbimo pajėgumų plėtra: PFSA patvirtintas 2023-11-27, skirta 24,4 mln. Eur ES lėšų. Aprašo derinimas sustabdytas dėl valstybės pagalbos reikalavimų. Buvo atliekama rinkos konsultacija dėl įmonių galimybių dalyvauti konkurse; 1.6. poveiklė – Komunalinių atliekų paruošimo perdirbti ir (ar) perdirbimo infrastruktūros modernizavimas: PFSA planuotas parengti 2025 m. IV ketvirtį, numatyta 13,9 mln. Eur Valstybės biudžeto lėšų, tačiau finansavimas nepatvirtintas. 2 veikla – Technologijų diegimas, užtikrinantis galimybes gamyboje naudoti daugiau antrinių

žaliavų: PFSA planuotas parengti 2025 III ketvirtį, numatyta finansavimo suma – 11,9 mln. Eur. Valstybės biudžeto lėšų, tačiau finansavimas nepatvirtintas.

Prisidėjimas prie HP DV: Atlikti veiksmai prisideda prie 12 DVT „Atsakingas vartojimas ir gamyba“, nes skatina atliekų perdirbimą ir pakartotinį naudojimą, mažina plastiko, tekstilės, žaliųjų bei maisto atliekų susidarymą, taip diegiant tvarias gamybos ir vartojimo praktikas. Veiklos, tokios kaip komunalinių atliekų perdirbimo infrastruktūros modernizavimas ir technologijų diegimas, leidžia efektyviau naudoti antrines žaliavas, prisidedant prie žiedinės ekonomikos plėtros. Prisidėjimas prie 11 DVT „Darnūs miestai ir bendruomenės“ pasireiškia per miesto aplinkos gerinimą, mažinant komunalinių atliekų poveikį miestų teritorijoms ir užtikrinant modernias atliekų tvarkymo infrastruktūras. Taip pat šie veiksmai remia 8 DVT „Deramas darbas ir ekonomikos augimas“, didindami išteklių naudojimo efektyvumą gamyboje, skatinant tvarią ekonomiką ir naujų darbo vietų kūrimą atliekų perdirbimo sektoriuje.

Nr. 02-001-06-08-03 (RE) „Sutvarkyti praeityje užterštas ir pažeistas teritorijas“

3 GERA SVEIKATA 	3.9. Iki 2030 metų reikšmingai sumažinti mirčių ir ligų, kurias sukėlė pavojingi chemikalai, oro, vandens ir dirvožemio tarša ir užterštumas, skaičių.
6 ŠVARUS VANDUO IR SANITARIJA 	6.3. Iki 2030 metų pagerinti vandens kokybę, mažinant taršą, naikinant sąvartynus ir kuo labiau sumažinant pavojingų chemikalų ir medžiagų išskyrimą, per pusę sumažinant nevalytų nuotekų kiekį ir labai padidinant atliekų perdirbimą ir saugų pakartotinį naudojimą pasauliniu mastu.
11 DARNŪS MIESTAI IR BENDRUOMENĖS 	11.6. Iki 2030 metų sumažinti vienam gyventojui tenkantį neigiamą miestų poveikį aplinkai, ypatingą dėmesį skiriant oro kokybei bei komunalinių ir kitų atliekų tvarkymui.;11.7. Iki 2030 metų suteikti visuotinę galimybę naudotis saugiomis, įtraukiomis ir prieinamomis žaliomis ir viešomis erdvėmis, pirmiausia moterims ir vaikams, pagyvenusiems žmonėms ir žmonėms su negalia.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Pradėti įgyvendinti projektai, kurių veiklos yra cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų, kuriose cheminių medžiagų koncentracija dirvožemyje, grunte ir (ar) požeminiame vandenyje viršija ribines vertes ir kurių tvarkymas yra būtinas, siekiant apsaugoti aplinką nuo taršos pasekmių, taip pat pažeistų teritorijų tvarkymas urbanizuotose ir aplink jas esančiose teritorijose, o rekultivuota žemė naudojama želdynų ir želdinių įrengimui, socialiniams būstams, ūkinei, ekonominei, kultūrinei, sporto ar bendruomeninei veiklai.

Prisidėjimas prie HP DV: Įgyvendinant projektus turi būti nepažeidžiami horizontalieji principai: darnaus vystymosi, įskaitant reikšmingos žalos nedarymo principas, lygių galimybių ir nediskriminavimo (dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos, negalios ar kt.), įskaitant prieinamumo visiems reikalavimo užtikrinimo principas.

Atlikdami visus pirkimus, pareiškėjai, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 21 d. nutarimu Nr. 1133 „Dėl Žaliųjų pirkimų tikslų nustatymo ir įgyvendinimo“, išskyrus šiame nutarime numatytas išimtis, turi taikyti žaliųjų pirkimų reikalavimus pagal Aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, vykdant žaliuosius pirkimus, tvarkos aprašą, patvirtintą 2011 m. birželio 28 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-508 „Dėl Aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, vykdant žaliuosius pirkimus, tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Nr. 02-001-06-07-02 (RE) „Didinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą“

6 ŠVARUS VANDUO IR SANITARIJA

6.1. Iki 2030 metų pasiekti, kad visiems būtų užtikrintos visuotinės ir lygiateisės galimybės gauti saugų ir prieinamą geriamąjį vandenį.

6.2. Iki 2030 metų užtikrinti visiems tinkamas ir lygiateises sanitarijos bei higienos sąlygas ir panaikinti tuštinimąsi atvirose erdvėse, ypatingą dėmesį skiriant moterų ir mergaičių bei pažeidžiamoje padėtyje esančių asmenų poreikiams.

6.3. Iki 2030 metų pagerinti vandens kokybę, mažinant taršą, naikinant sąvartynus ir kuo labiau sumažinant pavojingų chemikalų ir medžiagų išskyrimą, per pusę sumažinant nevalytų nuotekų kiekį ir labai padidinant atliekų perdirbimą ir saugų pakartotinį naudojimą pasauliniu mastu.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Iki 2025-12-31 vadovaujantis regionine pažangos priemone buvo įgyvendinami 42 projektai, ruošiamos 5 projektų sutartys, vertinami 2 projektų įgyvendinimo planai.

Prisidėjimas prie HP DV: Projektuose negali būti numatyta: apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį lygių galimybių ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, religijos, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, sveikatos būklės, negalios, seksualinės orientacijos, kalbos, etninės priklausomybės ar kitais pagrindais principo įgyvendinimui.

Nr. 02-001-06-11-02 (RE) „Stiprinti savivaldybių aplinkos oro monitoringą“

3 GERA SVEIKATA 	3.9. Iki 2030 metų reikšmingai sumažinti mirčių ir ligų, kurias sukėlė pavojingi chemikalai, oro, vandens ir dirvožemio tarša ir užterštumas, skaičių.
11 DARNŲS MIESTAI IR BENDRUOMENĖS 	11.6. Iki 2030 metų sumažinti vienam gyventojui tenkantį neigiamą miestų poveikį aplinkai, ypatingą dėmesį skiriant oro kokybei bei komunalinių ir kitų atliekų tvarkymui.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Įgyvendinamos projektų veiklos (savivaldybių aplinkos oro monitoringo infrastruktūros plėtra: oro monitoringo sistemų įsigijimas arba modernizavimas ir kt., taip pat visuomenės (gyventojų) informavimas apie aplinkos oro kokybę ir jos poveikį sveikatai), taip pat pradėti įgyvendinti nauji projektai.

Prisidėjimas prie HP DV: Pažangos priemonės projektuose negali būti numatyta veiksmų, kurie turėtų neigiamą poveikį horizontalaus darnaus vystymosi principo, įskaitant reikšmingos žalos nedarymo principą, įgyvendinimui.

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 21 d. nutarimu Nr. 1133 „Dėl žaliųjų pirkimų tikslų nustatymo ir įgyvendinimo“, pareiškėjai, atlikdami visus pirkimus, išskyrus minėtame nutarime numatytas išimtis, turi taikyti žaliųjų pirkimų reikalavimus pagal Aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, vykdant žaliuosius pirkimus, tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. D1-508 „Dėl Aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, vykdant žaliuosius pirkimus, tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Pažangos priemonės projektuose taip pat užtikrinamas ir lygių galimybių horizontaliojo principo laikymasis, t. y. projektuose negali būti numatyta apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį lygių galimybių ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, religijos, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, sveikatos būklės, negalios, seksualinės orientacijos, kalbos, etninės priklausomybės ar kitais pagrindais principo įgyvendinimui.

Nr. 02-001-06-10-01 (RE) „Skatinti rūšiuojamąjį atliekų surinkimą“

11 DARNŲ MIESTAI IR BENDRUOMENĖS

11.6. Iki 2030 metų sumažinti vienam gyventojui tenkantį neigiamą miestų poveikį aplinkai, ypatingą dėmesį skiriant oro kokybei bei komunalinių ir kitų atliekų tvarkymui.

12 ATSAKINGAS VARTOJIMAS IR GAMYBA

12.5. Iki 2030 metų labai sumažinti atliekų susidarymą, taikant prevenciją, mažinimą, perdirbimą ir pakartotinį panaudojimą.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Pasirašomos projekto sutartys, pradedami įgyvendinti projektai.

Prisidėjimas prie HP DV: Projektuose negali būti numatyta: apribojimų, kurie darytų neigiamą poveikį lygių galimybių ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, religijos, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, sveikatos būklės, negalios, seksualinės orientacijos, kalbos, etninės priklausomybės ar kitais pagrindais principo įgyvendinimui; veiksmų, kurie darytų neigiamą poveikį horizontalaus darnaus vystymosi principo, įskaitant reikšmingos žalos nedarymo principą, įgyvendinimui; veiksmų, kurie darytų neigiamą poveikį inovatyvumo principo įgyvendinimui.

Nr. 02-001-06-08-02 (RE) „Plėtoti žaliają infrastruktūrą urbanizuotoje aplinkoje“

11 DARNŲ MIESTAI IR BENDRUOMENĖS

11.7. Iki 2030 metų suteikti visuotinę galimybę naudotis saugiomis, įtraukiomis ir prieinamomis žaliomis ir viešomis erdvėmis, pirmiausia moterims ir vaikams, pagyvenusiems žmonėms ir žmonėms su negalia.;

11.6. Iki 2030 metų sumažinti vienam gyventojui tenkantį neigiamą miestų poveikį aplinkai, ypatingą dėmesį skiriant oro kokybei bei komunalinių ir kitų atliekų tvarkymui.

12 ATSAKINGAS VARTOJIMAS IR GAMYBA

12.2. Iki 2030 metų pasiekti darnų gamtos išteklių valdymą ir veiksmingą jų naudojimą.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Projektai pradedami įgyvendinti.

Prisidėjimas prie HP DV: Projektuose negali būti numatyta: apribojimų, kurie darytų neigiamą poveikį lygių galimybių ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, religijos, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, sveikatos būklės, negalios, seksualinės orientacijos, kalbos, etninės priklausomybės ar kitais pagrindais principo įgyvendinimui; veiksmų, kurie darytų neigiamą poveikį horizontalaus darnaus vystymosi principo, įskaitant reikšmingos žalos nedarymo principą, įgyvendinimui; veiksmų, kurie darytų neigiamą poveikį inovatyvumo principo įgyvendinimui. Daugiau informacijos [čia](#).

Ekonomikos ir inovacijų ministerija

Ekonomikos ir inovacijų ministerija yra atsakinga už **Ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo** ir **Valstybės skaitmeninimo plėtros** programas. Abi jos prisideda prie horizontalaus principo „Darnus vystymasis“. 7 iš 15 programų priemonių prisideda horizontalaus principo „Darnus vystymasis“.

Žemiau pateikiama informacija apie 2025 m. vykusias veiklas, jų rezultatus ir prisidėjimą prie horizontaliojo principo.

Ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programa

Nr. 05-001-01-12-06 „Spartinti turizmo sektoriaus transformaciją“

8 DERAMAS DARBAS IR EKONOMIKOS AUGIMAS

8.2. Pasiiekti aukštesnį ekonomikos našumo lygį užtikrinant įvairinimą, technologijų modernizavimą ir naujoves, įskaitant dėmesio sutelkimą į didelės pridėtinės vertės ir darbu imlius sektorius.

8.9. Iki 2030 metų sukurti ir įgyvendinti politiką, skirtą darniam turizmui, kuris padeda sukurti darbo vietas, taip pat pristatyti vietos kultūrą ir produktus, plėtoti.

12 ATSAKINGAS VARTOJIMAS IR GAMYBA

12.b. Kurti ir įgyvendinti priemones, skirtas stebėti darnaus vystymosi poveikį darniam turizmui, kuris padeda kurti darbo vietas ir pristatyti vietos kultūrą ir produktus.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: 2025 metais sukurtas savivaldybių ir Turizmo informacijos centrų (TIC) posistemis, kuriame galima atlikti nuasmenintą turistų kortelių paiešką. Taip pat šiame posistemyje generuojami mėnesiniai statistiniai duomenų failai. Pakeista ataskaitų generavimo logika taip, kad sistema automatiškai sugeneruotų visas apgyvendinimo paslaugų teikėjams privalomas pateikti ataskaitas, taip užtikrinant 100 proc. jų pateikumą. Pašalintas apribojimas registruojant korteles „už praėjusius periodus“, todėl apgyvendinimo paslaugų teikėjai dabar turi galimybę net ir pavėlavus prisijungti prie sistemos ir sukelti korteles. Atlikti našumo (greitaveikos) patobulinimai, kurie ženkliai pagreitino apgyvendinimo paslaugų teikėjų profilių keitimą.

Prisidėjimas prie HP DV: Modernizuojant NTIS buvo siekiama užtikrinti, kad visiems asmenims, nepaisant jų lyties, tautybės, rasinės ar etninės kilmės, pilietybės, kalbos, religijos, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, negalios, sveikatos būklės, socialinės padėties, amžiaus, seksualinės orientacijos ar kitų bruožų, būtų užtikrintos vienodos teisės ir galimybės naudotis paslaugomis.

Nr. 05-001-01-12-07 „Vystyti turizmo infrastruktūrą ir plėtoti rinkodaros priemones“

Nepradėta įgyvendinta.

8 DERAMAS DARBAS
IR EKONOMIKOS
AUGIMAS

Uždaviniai nedetalizuoti.

Prisidėjimas prie HP DV: Informacijos nėra.

Nr. 05-001-01-05-06 / 12-001-01-03-01 „Įgyvendinti misijomis grįstas mokslo ir inovacijų programas“

8 DERAMAS DARBAS
IR EKONOMIKOS
AUGIMAS

8.2. Pasiekti aukštesnį ekonomikos našumo lygį užtikrinant įvairinimą, technologijų modernizavimą ir naujoves, įskaitant dėmesio sutelkimą į didelės pridėtinės vertės ir darbu intensius sektorius.

9 PRAMONĖ,
INOVACIJOS IR
INFRASTRUKTŪRA

9.1. Kurti kokybišką, patikimą, tvarią ir atsparią infrastruktūrą A4:Q30, įskaitant regioninę ir tarpvalstybinę infrastruktūrą, skirtą ekonominei plėtrai ir žmonių gerovei didinti, sutelkiant dėmesį į prieinamą ir lygiateisę galimybę ją naudotis visiems.

9.5. Plėsti mokslinius tyrimus, modernizuoti pramonės sektorių technologinius pajėgumus visose šalyse, visų pirma besivystančiose šalyse, įskaitant ir siekį iki 2030 metų skatinti naujoves ir labai padidinti mokslinių tyrimų ir plėtros srities darbuotojų skaičių 1 milijonui gyventojų bei valstybines ir privačias lėšas, skiriamas moksliniams tyrimams ir plėtrai.

12 ATSAKINGAS
VARTOJIMAS
IR GAMYBA

12.7. Skatinti darnią viešųjų pirkimų praktiką vadovaujantis nacionaline politika ir prioritetais.

13 KOVA SU KLIMATO KAITA

13.1. Stiprinti visose šalyse atsparumą su klimatu susijusiems pavojams ir gaivalinėms nelaimėms bei gebėjimą prisitaikyti prie jų padarinių.

16 TAIKA, TEISINGUMAS IR STIPRIOS INSTITUCIJOS

16.6. Kurti veiksmingas, atsakingas ir skaidrias institucijas visais lygiais.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Pradėtos įgyvendinti misijomis grįstos mokslo ir inovacijų programos, kuriomis skatinami bendri mokslo ir verslo projektai, plėtojamos ir (arba) komercinamos startuolių, atžalinių įmonių verslo idėjos, atliekami moksliniai tyrimai, tobulinami įgūdžiai, užpildomos esamos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veiklai skirtų paslaugų ir infrastruktūros spragos. Misijomis grįstų mokslo ir inovacijų programų metu sukurti sprendimai rinką turėtų pasiekti iki 2026 m. birželio mėn. įgyvendinami 23 MTEP projektai (Vilniaus universiteto konsorciumas įgyvendina 7 projektus, Kauno technologijos universiteto konsorciumas – 7, Vilniaus Gedimino technikos universiteto konsorciumas – 9.), kurių rezultatas – prototipas, produktas, startuolis ir (arba) atžalinė įmonė.

Prisidėjimas prie HP DV: Indėlis į DVT 8 – Pažangos priemonė „Įgyvendinti misijomis grįstas mokslo ir inovacijų programas“ prisideda prie DVT 8 stiprindama aukštos pridėtinės vertės ekonomikos plėtrą per mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (MTEP) veiklas. Misijomis grįstos programos skatina mokslo ir verslo bendradarbiavimą, technologijų komercializavimą ir inovacijų diegimą, didina įmonių produktyvumą bei konkurencingumą. Tai sudaro sąlygas kurti kvalifikuotas darbo vietas, auginti aukštos kompetencijos specialistų paklausą ir užtikrinti tvaresnį, žiniomis grįstą ekonomikos augimą.

Indėlis į DVT 9 – Priemonė tiesiogiai stiprina inovacijų ekosistemą ir technologinį šalies potencialą. Finansavimas prioritetinėms MTEP kryptims ir tarpsektoriniams konsorciумams sudaro sąlygas kurti pažangią infrastruktūrą bei didinti inovacijų absorbcijos gebėjimus pramonėje. Misijomis grįstas modelis spartina naujų technologijų kūrimą ir diegimą, stiprina aukštųjų technologijų sektorius ir prisideda prie atsparios, konkurencingos industrializacijos.

Indėlis į DVT 12 – Per finansuojamus tyrimus ir inovacijas priemonė skatina išteklių efektyvumą, žiedinės ekonomikos principų taikymą ir mažesnę aplinkosauginį poveikį. Kuriami sprendimai leidžia verslui optimizuoti energijos ir žaliavų naudojimą, mažinti atliekų susidarymą ir diegti tvaresnius gamybos procesus. Inovacijos tampa pagrindine priemone pereiti prie darnių vartojimo ir gamybos modelių.

Indėlis į DVT 13 – Priemonė prisideda prie klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo, skatindama mažo anglies dioksido kiekio technologijų, energijos efektyvumo ir kitų klimato neutralumą didinančių sprendimų kūrimą. MTEP veiklos padeda mažinti emisijas ir didinti ekonomikos atsparumą klimato iššūkiams, integruojant klimato aspektus į inovacijų politiką.

Indėlis į DVT 16 – Misijomis grįsta programa stiprina tarpsektorinį bendradarbiavimą ir rezultatais grįstą valdymą. Partnerystės tarp viešojo sektoriaus, mokslo ir verslo didina sprendimų pagrįstumą ir skaidrumą, o koordinuotas programų įgyvendinimas prisideda prie veiksmingesnių, atsakingų ir įtraukių institucijų stiprinimo.

Nr. 05-001-01-05-07 „Sukurti nuoseklią inovacinės veiklos skatinimo sistemą“

8 DERAMAS DARBAS IR EKONOMIKOS AUGIMAS

8.2. Pasiekti aukštesnį ekonomikos našumo lygį užtikrinant įvairinimą, technologijų modernizavimą ir naujoves, įskaitant dėmesio sutelkimą į didelės pridėtinės vertės ir darbui imlius sektorius.

8.3. Skatinti į vystymąsi orientuotą politiką, remiančią gamybinę veiklą, deramų darbo vietų kūrimą, verslumą, kūrybingumą ir naujoves ir remti labai mažų įmonių, mažųjų ir vidutinių įmonių formalizavimą ir augimą, įskaitant galimybę gauti finansines paslaugas.

8.3. Skatinti į vystymąsi orientuotą politiką, remiančią gamybinę veiklą, deramų darbo vietų kūrimą, verslumą, kūrybingumą ir naujoves ir remti labai mažų įmonių, mažųjų ir vidutinių įmonių formalizavimą ir augimą, įskaitant galimybę gauti finansines paslaugas.

8.5. Iki 2030 metų pasiekti visišką ir našų užimtumą ir deramą darbą visoms moterims ir vyrams, įskaitant jaunus žmones ir žmones su negalia, taip pat vienodą atlygį už vienodos vertės darbą.

8.10. Stiprinti šalių finansų institucijų gebėjimus skatinti ir plėsti galimybę visiems gauti bankininkystės, draudimo ir finansų paslaugas.

9 PRAMONĖ, INOVACIJOS IR INFRASTRUKTŪRA

9.1. Kurti kokybišką, patikimą, tvarią ir atsparią infrastruktūrą, įskaitant regioninę ir tarpvalstybinę infrastruktūrą, skirtą ekonominei plėtrai ir žmonių gerovei didinti, sutelkiant dėmesį į prieinamą ir lygiateisę galimybę ją naudotis visiems.

9.4. Iki 2030 metų modernizuoti infrastruktūrą ir aprūpinti naujais įrenginiais pramonės sektorius, kad jie taptų tvaresni, padėtų pagerinti išteklių naudojimo veiksmingumą ir taikytų daugiau švarių ir aplinkai nekenksmingų technologijų ir gamybos procesų, visoms šalims imantis veiksmų pagal jų atitinkamus pajėgumus.

9.5. Plėsti mokslinius tyrimus, modernizuoti pramonės sektorių technologinius pajėgumus visose šalyse, visų pirma besivystančiose šalyse, įskaitant ir siekį iki 2030 metų skatinti naujoves ir labai padidinti mokslinių tyrimų ir plėtros srities darbuotojų skaičių 1 milijonui gyventojų bei valstybines ir privačias lėšas, skiriamas moksliniams tyrimams ir plėtrai.

12.2. Iki 2030 metų pasiekti darnų gamtos išteklių valdymą ir veiksmingą jų naudojimą.

12 ATSAKINGAS VARTOJIMAS IR GAMYBA

12.7. Skatinti darnią viešųjų pirkimų praktiką vadovaujantis nacionaline politika ir prioritetais.

16 TAIKA, TEISINGUMAS IR STIPRIOS INSTITUCIJOS

16.6. Kurti veiksmingas, atsakingas ir skaidrias institucijas visais lygiais.

16.7. Užtikrinti atsakomųjų, įtraukčių, pagrįstų visų dalyvavimu ir atstovaujamųjų sprendimų priėmimą visais lygiais.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai:

1. Investicinė veikla: Efektyvinti inovacijų politikos įgyvendinimą įsteigiant vieną inovacijų skatinimo agentūrą ir optimizuojant šiuo metu veikiančių agentūrų tinklą. Vykdytos veiklos: bendradarbiavimo vadovų komandoje stiprinimo mokymų organizavimas, vadovų komandos formavimo mokymų organizavimas, vertybių hakatono organizavimas, patyriminių komandos formavimo, pažinimo mokymų organizavimas, komandos lyderių mokymų organizavimas, viešojo kalbėjimo ir efektyvaus bendravimo su žiniasklaida mokymų organizavimas.

2. Investicinė veikla: Padidinti inovacijų paklausą Lietuvoje išnaudojant viešųjų pirkimų potencialą. 2023-2025 m. skirtas beveik 5,9 mln. eurų finansavimas inovatyvių pirkimų skatinimui. Numatoma galimybė įsigyti inovatyvius produktus ir prekes, skirtas neekonominei veiklai vykdyti bei užtikrinti kompetencijų centro veikimą, kuris atsakingas už metodinės konsultacinės pagalbos perkančiosioms organizacijoms, planuojančioms, organizuojančioms ir vykdančioms inovatyviuosius viešuosius pirkimus, teikimą. Kompetencijų centro veikla įgalinta pasirašius bendradarbiavimo sutartį tarp VŠĮ Inovacijų agentūros ir Viešųjų pirkimų tarnybos. Šios inovatyviems viešiesiems pirkimams didinti skirtos investicijos – nuoseklios Ekonomikos ir inovacijų ministerijos vykdomos Inovacijų reformos dalis. Planuojama, kad lėšos iki 2026 m. I ketv. padėtų įgyvendinti ne mažiau kaip 55 inovatyvius viešuosius pirkimus. 3. veikla „Skatinti startuolių ekosistemos plėtrą“ Įgyvendinti pirmieji Edtech ir Gametech programų ciklai. Buvo tęsiamas Akceleratorius iš JAV „Plug and Play“ akceleravimo veiklos Lietuvoje. 2025-aisiais jau įgyvendinti tris akceleravimo ciklai, kurių pabaigoje 67 startuoliai turėjo galimybę pristatyti savo inovatyvius produktus potencialiems tarptautinėse rinkose veikiantiems investuotojams. 2025 metais virš 3,3 mln. eurų investicijų gavo 41 startuolis Buvo tęsiamos kosmoso startuolių akceleravimo ir inkubavimo veiklos Europos kosmoso agentūros verslo inkubavimo centre. Toliau teiktos investicijos startuoliams gerinant jų prieigą prie finansinių šaltinių per Inovacijų fondą. Startuolių skaičius, kuriam buvo suteiktos investicijos pasiekė 36 ir viršiojo išsikeltą 32 startuolių tikslą. 15. Investicinė veikla. Dalyvavimas NATO inovacinėse veiklose. 2025 m. sumokėtas 3030 tūkst. eurų Lietuvos įnašas (NATO) inovacijų fondui. 16. Investicinė veikla. Dalyvavimas dvišalio bendradarbiavimo programų remiamuose MTEPI projektuose. 2025 m. pareiškėjai dalyvavo diplomatijos programose Vokietijoje, Jungtinėje Karalystėje, ir Singapūre Iš Taip pat buvo tęsiama dvišalė programa su Izraeliu ir išmokėta dalis numatytos subsidijos įmonėms. Pareiškėjams iš viso išmokėta 403,3 tūkst. Eur.

Prisidėjimas prie HP DV:

Indėlis į DVT 8 – „Deramas darbas ir ekonomikos augimas“. Pažangos priemonė Nr. 05-001-01-05-07 „Sukurti nuoseklią inovacinės veiklos skatinimo sistemą“ prisideda prie DVT 8 stiprindama inovacijų politikos įgyvendinimo efektyvumą ir sudarydama sąlygas aukštos pridėtinės vertės verslų augimui. Vieningos inovacijų skatinimo agentūros sukūrimas ir agentūrų tinklo optimizavimas didina paslaugų verslui kokybę ir valdymo rezultatyvumą. Inovatyvių viešųjų pirkimų skatinimas kuria paklausą pažangiems sprendimams. Startuolių akceleravimo programos (Edtech, Gametech), tarptautinio akceleratoriaus „Plug and Play“ veikla, inkubavimas Europos kosmoso agentūros verslo inkubavimo centre bei Inovacijų fondo investicijos (4,22 mln. Eur į 25 startuolius) didina kapitalo prieinamumą, verslų augimą ir kvalifikuotų darbo vietų kūrimą. Dalyvavimas NATO inovacijų fonde ir dvišalėse MTEPI programose plečia įmonių galimybes tarptautinėse rinkose ir stiprina konkurencingumą.

Indėlis į DVT 9 – „Pramonė, inovacijos ir infrastruktūra“. Priemonė stiprina inovacijų infrastruktūrą ir technologinį potencialą. Inovatyvių viešųjų pirkimų kompetencijų centro veikla skatina inovacijų diegimą viešajame sektoriuje ir spartina technologinę pažangą. Startuolių akceleravimas, inkubavimas, investavimas ir LT Space Hub veiklos didina aukštųjų technologijų sektorių plėtrą, ypač kosmoso srityje. Dalyvavimas NATO bei tarptautinėse bendradarbiavimo programose integruoja Lietuvos įmones į globalias inovacijų grandines, didina jų technologinį pajėgumą ir prisideda prie atsparios, konkurencingos pramonės plėtros.

Indėlis į DVT 12 – „Atsakingas vartojimas ir gamyba“. Skatinant inovatyvius viešuosius pirkimus sudaromos sąlygos įsigyti tvarius, pažangius sprendimus ir formuoti rinkos paklausą aplinkai draugišioms technologijoms. Metodinė pagalba perkančiosioms organizacijoms padeda diegti efektyvesnius sprendimus, optimizuoti išteklių naudojimą ir skatinti atsakingesnius vartojimo bei gamybos modelius.

Indėlis į DVT 16 – „Taika, teisingumas ir stiprios institucijos“. Inovacijų skatinimo sistemos konsolidavimas ir vadovų kompetencijų stiprinimas (lyderystės, komandos formavimo, komunikacijos mokymai) prisideda prie veiksmingesnių ir skaidresnių institucijų kūrimo. Aiškesnė valdymo struktūra ir stipresnės partnerystės užtikrina efektyvesnį viešųjų investicijų panaudojimą ir nuoseklią inovacijų politikos įgyvendinimo sistemą.

Nr. 05-001-01-04-02 „Skatinti įmones pereiti link neutralios klimatui ekonomikos“

8 DERAMAS DARBAS IR EKONOMIKOS AUGIMAS

8.1. Palaikyti ekonomikos augimą viename gyventojui pagal nacionalines aplinkybes ir pirmiausia bent 7 proc. bendrojo vidaus produkto augimą per metus mažiausiai išsivysčiusiose šalyse.

8.2. Pasiekti aukštesnį ekonomikos našumo lygį užtikrinant įvairinimą, technologijų modernizavimą ir naujoves, įskaitant dėmesio sutelkimą į didelės pridėtinės vertės ir darbui imlius sektorius.

8.3. Skatinti į vystymąsi orientuotą politiką, remiančią gamybinę veiklą, deramų darbo vietų kūrimą, verslumą, kūrybingumą ir naujoves ir remti labai mažų įmonių, mažųjų ir vidutinių įmonių formalizavimą ir augimą, įskaitant galimybę gauti finansines paslaugas.

9 PRAMONĖ, INOVACIJOS IR INFRASTRUKTŪRA

9.1. Kurti kokybišką, patikimą, tvarią ir atsparią infrastruktūrą A4:Q30, įskaitant regioninę ir tarpvalstybinę infrastruktūrą, skirtą ekonominei plėtrai ir žmonių gerovei didinti, sutelkiant dėmesį į prieinamą ir lygiateisę galimybę ją naudotis visiems.

9.4. Iki 2030 metų modernizuoti infrastruktūrą ir aprūpinti naujais įrenginiais pramonės sektorius, kad jie taptų tvaresni, padėtų pagerinti išteklių naudojimo veiksmingumą ir taikytų daugiau švarių ir aplinkai nekenksmingų technologijų ir gamybos procesų, visoms šalims imantis veiksmų pagal jų atitinkamus pajėgumus.

12 ATSAKINGAS VARTOJIMAS IR GAMYBA

12.6. Skatinti bendroves, ypač dideles ir tarptautines bendroves, taikyti darnią praktiką ir įtraukti informaciją apie darnią veiklą į jų ataskaitų rengimo ciklą.

13 KOVA SU KLIMATO KAITA

13.1. Stiprinti visose šalyse atsparumą su klimatu susijusiems pavojams ir gaivalinėms nelaimėms bei gebėjimą prisitaikyti prie jų padarinių.

13.2. Įtraukti klimato kaitos priemones į nacionalinę politiką, strategijas ir planavimą.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Pagal pažangos priemonės „Skatinti įmones pereiti link neutralios klimatui ekonomikos“ veiklas, finansuojamas 2021–2027 m. Europos Sąjungos (toliau – ES) fondo investicijomis, iki 2025 12 31 d. finansuota daugiau nei 380 projektų už daugiau 145 mln. eurų, iš kurių 47 sutartys už 27,7 mln. eurų su projektų vykdytojais sudarytos 2025 m. Už projektuose įvykdytas veiklas iš viso jau išmokėta daugiau, kaip 50,5 mln. eurų, iš kurių – beveik 21,0 mln. eurų per 2025 m. Iki 2025 m. pab. 186 projektai už 25,1 mln. eurų jau baigti įgyvendinti, dar 165 projektai už 113,9 mln. eurų yra įgyvendinimo etape.

Prisidėjimas prie HP DV: Informacija pateikta ankstesniuose punktuose. Prisidedama prie darnaus vystymosi (veiklos prisidėjusios prie šių 2015 m. Jungtinių Tautų patvirtintų darnaus vystymosi tikslų: 8 Deramas darbas ir ekonominis augimas, 9 Pramonė, inovacijos ir infrastruktūra, 12 Atsakingas vartojimas ir gamyba, 13 Kova su klimato kaita) ir inovatyvumo (kūrybingumo) horizontaliojo principo. Daugiau informacijos [čia](#).

Nr. 05-001-01-08-09 „Skatinti verslumą ir kurti paskatas įmonių augimui“

8.2. Pasiekti aukštesnį ekonomikos našumo lygį užtikrinant įvairinimą, technologijų modernizavimą ir naujoves, įskaitant dėmesio sutelkimą į didelės pridėtinės vertės ir darbui imlius sektorius.

8.3. Skatinti į vystymąsi orientuotą politiką, remiančią gamybinę veiklą, deramų darbo vietų kūrimą, verslumą, kūrybingumą ir naujoves ir remti

8 DERAMAS DARBAS IR EKONOMIKOS AUGIMAS

labai mažų įmonių, mažųjų ir vidutinių įmonių formalizavimą ir augimą, įskaitant galimybę gauti finansines paslaugas.

8.5. Iki 2030 metų pasiekti visišką ir našų užimtumą ir deramą darbą visoms moterims ir vyrams, įskaitant jaunus žmones ir žmones su negalia, taip pat vienodą atlygį už vienodos vertės darbą.

8.6. Iki 2020 metų smarkiai sumažinti nedarbo, nestudijuojančio ir nesimokančio jaunimo dalį.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Skatinome viešųjų paslaugų perdavimą socialiniams verslams ir nevyriausybinėms organizacijoms teikiant ekspertinio konsultavimo paslaugas. Teiktos rinkos ekspertų konsultacijos savivaldybėms, kaip pradėti ir įgyvendinti poveikio viešuosius pirkimus. Poveikio pirkimai – tai pirkimų modelis, pagal kurį perkamos ne konkrečios paslaugos, o rezultatai. Vykdamas poveikio pirkimus, viešųjų pirkimų dokumentuose užsakovas aiškiai įvardija rezultatus, kuriuos pagal sutartį turi įvykdyti tiekėjas. Kompetencijos organizuoti tokius pirkimus Lietuvos savivaldybėms suteikia galimybę efektyviai spręsti vietos socialines problemas, socialinių verslų paklausą regione. 2025 metais 5 savivaldybės (Elektrėnų, Panevėžio, Trakų, Prienų, Pasvalio) parengė poveikio pirkimo viešojo pirkimo dokumentus.

Siekėme kelti socialinių verslų verslumo kompetencijas, akceleruoti socialinį verslą per nuoseklią mokymo ir tinklaveikos programą teikiant tikslines konsultacijas, mentorių pagalbą bei galimybę įgyti žinių ir tarptautinės patirties užsienio stažuotėje. 2025 metais 16 Lietuvos socialinio verslo įmonių pasinaudojo galimybe dalyvauti socialinio verslo akceleravimo programoje. Šešių įmonių atstovai buvo atrinkti stažuotei Lisabonoje (Portugalija).

Skatinome jaunimo verslumo kompetencijų ugdymą, nuosavo verslo kūrimą ir verslo idėjų (hipotezių) kūrimą. Verslo vystymo ir idėjų laboratorijos paslaugomis pasinaudojo 151 asmuo, patikrinta 20 verslo idėjų, suorganizuota 20 renginių skatinančių jaunimo verslumą, tinklaveiką ir ugdančių verslo kompetencijas.

Sukurta praktinė mokymų programa 5–8 klasių moksleivių skaitmeniniam verslumui skatinti į Lietuvos mokyklų klases atnešė integruotas, aktualias, kūrybiškas informatikos ir verslumo pamokas. Šia veikla buvo siekiama atliepti opius vykstančios skaitmeninės transformacijos klausimus, atkreipti dėmesį į augantį skaitmeninės ekonomikos potencialą bei padėti pasirengti skaitmeninei atečiai. 2025 metais programoje dalyvavo 2 417 mokinių, įkurtos 302 mokinių mokomosios bendrovės, apmokyti 45 nauji mokytojai. Iniciatyvos, apimančios moksleivių verslo idėjų kūrimą ir vystymą, padeda jau mokyklos suole ugdyti kritinį mąstymą, kūrybiškumą, finansinį raštingumą ir inovacijų kultūrą.

Prisidėjimas prie HP DV: Veiklos tiesiogiai prisideda prie DV HP, kadangi visiems viešiesiems pirkimams, kurie bus atliekami veiklos įgyvendinimo metu, bus taikomi žaliesiems viešiesiems pirkimams taikomi reikalavimai. Investicinė veikla: „Akceleruoti socialinį verslą per nuoseklią mokymo ir tinklaveikos programą“ tiesiogiai prisideda prie DV HP, kadangi socialinio verslo įmonės savo komercine veikla iš esmės siekia socialinio, aplinkosauginio arba bendrojo visuomenės intereso tikslo, ir jų komercinei veiklai dažnai būdinga aukšto lygio socialinė inovacija, kurių pelnas ar jo dalis paprastai reinvestuojama į to socialinio ar aplinkosauginio siekio įgyvendinimą ir kurių organizavimo tvarka arba nuosavybės struktūra atspindi jų misiją, remiasi demokratiniais ar dalyvavimo principais arba yra orientuota į socialinį teisingumą.

Valstybės skaitmeninimo plėtros programa

Nr. 05-002-01-07-09 „Didinti socialiai pažeidžiamų grupių skaitmeninius įgūdžius“

10 NELYGYBĖS
MAŽINIMAS

10.2 Iki 2030 metų suteikti galimybę ir skatinti socialinę, ekonominę ir politinę visų žmonių įtrauktį, neatsižvelgiant į jų amžių, lytį, negalią, rasę, etniškumą, kilmę, religiją, ekonominę ar kitą padėtį.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: 2025 m. toliau vykdytas projektas „Geresnės neįgaliųjų komunikavimo galimybės pasitelkiant informacines technologijas“ dviejų informacinių technologijų sprendimų, kurie skirti neįgaliesiems, sukūrimui: vienas jų – geresnėms kurčiųjų komunikacijos galimybėms, kitas – aklyjų prieigai prie informacijos užtikrinti. Sukurtas IT sprendimas (programėlė) klausos negalią turintiems asmenims padeda gauti lietuvių gestų kalbos vertimo paslaugą, t. y. įdiegta mobilioji programėlė užtikrina kokybiškesnį nuotolinių lietuvių gestų kalbos vertimo paslaugų teikimą. Ši programėlė leidžia ne tik skambinti kurčiamam, bet ir klausos negalios neturintis asmuo gali paskambinti savo kurčiam draugui ar klientui ir su gestų kalbos vertėjo pagalba bendrauti ar aptarti dalykinius klausimus.

Taip pat sukurta programėlė geresnei aklyjų prieigai prie informacijos užtikrinti. Regos negalią turintiems asmenims IT sprendimas leidžia kokybiškiau žiūrėti filmus. Vartotojas turi atsisiųsti programėlę, kurios veikimo principas – garso atpažinimo technologija, naudojantis telefono ar planšetės mikrofonu ir atpažįstant filmo garsus. Tai užtikrina galimybę akliesiems išgirsti garsus kino teatre, taip pat žiūrėti per televiziją rodomus filmus.

Sukurti informacinių technologijų sprendimai palengvina komunikaciją tiek regėjimo ir klausos negalią turintiems asmenims, tiek juos aptarnaujantiems paslaugų teikėjams, pardavėjams, viešojo sektoriaus atstovams. 2025 m. buvo įsigyta techninė įranga IT sprendimų diegimui ir palaikymui bei techninės pagalbos priemonės asmenims su negalia.

Prisidėjimas prie HP DV: Pažangos priemonėje „Didinti socialiai pažeidžiamų grupių skaitmeninius įgūdžius“ numatytos 7 investicinės ir 1 reguliacinė veikla: IT sprendimo, skirto geresnėms kurčiųjų komunikacijos galimybėms užtikrinti, pritaikymas, įdiegimas ir tikslinės grupės apmokymas naudotis; IT sprendimo, skirto aklyjų prieigai prie informacijos užtikrinti, pritaikymas, įdiegimas ir tikslinės grupės apmokymas naudotis; teisinio reguliavimo keitimas, įtvirtinant informacijos prieinamumo užtikrinimą; metodinių rekomendacijų IT sprendimų geresnėms kurčiųjų ir aklyjų komunikacijos galimybėms naudojantis viešosiomis paslaugomis, kūrimui ir diegimui, parengimas; techninių pagalbos priemonių negalią turintiems asmenims įsigijimas; techninės įrangos IT sprendimų įdiegimui ir palaikymui įsigijimas; reformos įgyvendinimo komunikacija ir viešinimas; mišrūs skaitmeninių įgūdžių mokymai socialiai pažeidžiamų grupių gyventojams. Numatomomis veiklomis siekiama mažinti nelygybę pasinaudoti skaitmeninimo suteikiama nauda, šios veiklos prisidės prie horizontaliojo principo „Darnus vystymasis“. Didžioji dalis veiklų yra skirta gerinti neįgaliųjų komunikavimo galimybes.

Klausos negalią turintiems asmenims skirta programėlė „LGK vertinmai“: App Store [nuoroda](#); Google Play [nuoroda](#).

Regos negalią turintiems asmenims skirta programėlė „GV filmai“: App Store [nuoroda](#); Google Play [nuoroda](#).

Energetikos ministerija

Ekonomikos ir inovacijų ministerija yra atsakinga už Energetikos plėtros ir Branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimo ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo plėtros programas. Tiesiogiai prie horizontalaus principo „Darnus vystymasis“ prisideda **Energetikos plėtros programa**. Iš 13-os šios priemonės programų prie horizontaliojo principo prisideda 4 priemonės.

Žemiau pateikiama informacija apie plėtros programos priemonių įgyvendinimą 2025 m. ir prisidėjimą prie horizontaliojo principo „Darnus vystymasis“.

Energetikos plėtros programa

Nr. 03-001-01-13-01 „Diegti pažangias technologijas, palaipsniui mažinant iškastinio kuro naudojimą, teikiant prioritetą vandenilio technologijoms“

7 PRIEINAMA IR ŠVARI ENERGIJA

7.1. Iki 2030 metų užtikrinti visuotinę galimybę gauti prieinamas, patikimas ir modernias energetikos paslaugas.

7.b Iki 2030 metų išplėsti infrastruktūrą ir modernizuoti technologijas, skirtas modernioms ir darnioms energijos paslaugoms teikti visiems besivystančiose šalyse, ypač mažiausiai išsivysčiusiose šalyse, mažose besivystančiose salų valstybėse ir žemyninėse šalyse pagal jų atitinkamas paramos programas.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Įgyvendinant pažangos priemonę Nr. 03-001- 01-13-01 „Diegti pažangias technologijas, palaipsniui mažinant iškastinio kuro naudojimą, teikiant prioritetą vandenilio technologijoms“ bus tiesiogiai prisidedama prie keturių (7, 11, 12 ir 13) DVT įgyvendinimo ir ŠESD rodiklio reikšmių siekimo. Įgyvendinant priemonę bus: sukurti pirmieji „žaliojo“ vandenilio gamybos pajėgumai, kurie tiesiogiai didins atsinaujinančių išteklių energijos dalį bendrame energijos vartojime; išplėtoti „žaliojo“ vandenilio gamybos pajėgumai transportui, kas tiesiogiai sumažins poreikį naudoti iškastiniu kuru varomas transporto priemones miestuose; taip pat „žaliojo“ vandenilio naudojimas vietoje iškastinio kuro tiesiogiai sumažins CO2 susidarymą.

Pažangos priemonės Nr. 03-001- 01-13-01 „Diegti pažangias technologijas, palaipsniui mažinant iškastinio kuro naudojimą, teikiant prioritetą vandenilio technologijoms“ veiklų įgyvendinimas: įgyvendinami du projektai, finansuojami iš Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano lėšų (projektams skirtas finansavimas – 10,64 mln. Eur). Projektų pabaiga numatoma 2026. m. birželio 1 d. Projektais bus sukurti 4 MW vandenilio iš atsinaujinančių energetikos išteklių gamybos pajėgumai, kuriuose pagamintas „žaliasis“ vandenilis bus pirmiausia naudojamas transporto priemonėse (Vilniaus miesto viešajame transporte ir Klaipėdos uosto aptarnaujančiame jūriniame transporte); įgyvendinami 6 projektai, finansuojami iš Modernizavimo fondo lėšų (projektams skirtas finansavimas – 40,9 mln. Eur).

Projektų pabaiga numatoma 2029 m. gruodžio 31 d. Projektais bus sukurti 54 MW „žaliojo“ vandenilio gamybos pajėgumai.

Prisidėjimas prie HP DV: Įgyvendinant priemonę bus: sukurti pirmieji „žaliojo“ vandenilio gamybos pajėgumai, kurie tiesiogiai didins atsinaujinančių išteklių energijos dalį bendrame energijos vartojime; išplėtoti „žaliojo“ vandenilio gamybos pajėgumai transportui, kas tiesiogiai sumažins poreikį naudoti iškastiniu kuru varomas transporto priemones miestuose; taip pat „žaliojo“ vandenilio naudojimas vietoje iškastinio kuro tiesiogiai sumažins CO₂ susidarymą.

Nr. 03-001-06-03-02 „Didinti AEI dalį, užtikrinant atsinaujinančių išteklių integraciją į elektros tinklus“

7 PRIEINAMA IR ŠVARI ENERGIJA

7.1. Iki 2030 metų užtikrinti visuotinę galimybę gauti prieinamas, patikimas ir modernias energetikos paslaugas.

7.2. Iki 2030 metų labai padidinti atsinaujinančiosios energijos dalį pasaulinės energijos rūšių derinyje.

7.b Iki 2030 metų išplėsti infrastruktūrą ir modernizuoti technologijas, skirtas modernioms ir darnioms energijos paslaugoms teikti visiems besivystančiose šalyse, ypač mažiausiai išsivysčiusiose šalyse, mažose besivystančiose salų valstybėse ir žemyninėse šalyse pagal jų atitinkamas paramos programas.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Įgyvendinant pažangos priemonės Nr. 03- 001-06-03-02 „Didinti AEI dalį, užtikrinant atsinaujinančių išteklių integraciją į elektros tinklus“ visas veiklas bus tiesiogiai prisidedama prie 7 DVT įgyvendinimo – bus didinama atsinaujinančių energijos išteklių (toliau – AEI) dalis, palyginti su bendruoju galutiniu energijos suvartojimu. Numatytos veiklos orientuotos į reguliacinės aplinkos palankumo AEI plėtrai didinimą, siekiant sureguliuoti laisvų galių skirstymo ir kompensavimo mechanizmus, užtikrinti, kad pirmiausia AEI būtų kuriami ten, kur skirstomajame tinkle pakanka laisvų galių; taip pat į teisinių prielaidų gaminančių vartotojų skaičiaus daugiabučiuose augimui sudarymą, siekiant įteisinti mechanizmą, leidžiantį daugiabučio bendrijai priklausančiame elektros energijos iš AEI gamybos įrenginyje pagamintą elektros energiją iš AEI paskirstyti ir užskaityti daugiabučio butų suvartojimui padengti. Kartu bus siekiama užtikrinti maksimalią daugiabučių modernizavimo programos įgyvendinimo ir AEI plėtros procesų sinergiją. Šios poveiklės vykdymas būtinas siekiant iki 2030 m. užtikrinti, kad gaminančių vartotojų skaičius išaugtų iki trečdaliao elektros energijos vartotojų (500 tūkst. vartotojų). Taip pat bus siekiama pagerinti teisinę aplinką elektros energijos iš AEI gamybos, perdavimo ir vartojimo skatinimui. Šiame pažangos priemonės apraše numatytos dotacijos AEI elektrinių įrengtąjį galiai ir elektros energijos kaupimo įrenginių talpai didinti prisidės prie AEI sklaidos bei ŠESD mažinimo. Tuo tarpu dotacijos energijos skirstymo operatoriams padės sukurti reikiamą infrastruktūrą, kuri padidins elektros energijos skirstymo tinklų pralaidumus ir galimybes prijungti prie jų gaminančių vartotojų AEI elektrines. Per 2023-2024 metus gyventojams, įsirengusiems saulės elektrines arba įsigijusiems įrengtąją galią iš nutolusių saulės elektrinių parkų, buvo išmokėta virš 87 mln. eurų dotacijų, su kurių pagalba gyventojai įsirengė arba įsigijo iš nutolusių saulės elektrinių parkų virš 295 MW saulės elektrinių įrengtosios galios.

Prognozuojama, kad ši įrengtoji galia kiekvienais metais generuos apie 295 000 MWh švarios elektros energijos.

Pažangos priemonės Nr. 03- 001-06-03-02 „Didinti AEI dalį, užtikrinant atsinaujinančių išteklių integraciją į elektros tinklus“ veiklą (poveiklį) įgyvendinimas nuo finansavimo laikotarpių pradžios iki 2025 m. gruodžio 31 d.:

- Įgyvendinant poveiklę Nr. 3.1 „Gaminančių vartotojų investicijos į naujų AEI naudojančių elektros energijos gamybos pajėgumų sukūrimą visoje Lietuvoje“ ir poveiklę Nr. 3.2 „Gaminančių vartotojų investicijos į naujų AEI naudojančių elektros energijos gamybos pajėgumų sukūrimą Vidurio ir vakarų Lietuvoje“ sukurta 307,46 MW (89,8 mln. Eur) elektros energijos gamybos pajėgumų. Poveiklė skirta fiziniams asmenims. Įgyvendinama per Aplinkos projektų valdymo agentūrą. Finansuojama iš 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos lėšų.
- Įgyvendinant poveiklę Nr. 4.1 „Gamintojų ir gaminančių vartotojų investicijos į naujų AEI naudojančių elektros energijos gamybos pajėgumų sukūrimą“ sukurta 91 MW (35,7 mln. Eur) elektros energijos gamybos pajėgumų. Poveiklė skirta juridiniams asmenims, ūkininkams, atsinaujinančių išteklių ir piliečių energetikos bendrijoms. Įgyvendinama per Lietuvos energetikos agentūrą. Finansuojama iš Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano (toliau – EGADP) lėšų.
- Įgyvendinant poveiklę Nr. 4.2 „Gamintojų ir gaminančių vartotojų investicijos į naujų AEI naudojančių elektros energijos gamybos pajėgumų sukūrimą“ sukurta 225,5 MW (58,4 mln. Eur) elektros energijos gamybos pajėgumų. Poveiklė skirta fiziniams asmenims. Įgyvendinama per Aplinkos projektų valdymo agentūrą. Finansuojama iš EGADP lėšų
- Įgyvendinant poveiklę Nr. 6.1 „Individualių elektros energijos kaupimo sprendimų sukūrimas elektros energiją gaminantiems vartotojams visoje Lietuvoje“ ir poveiklę Nr. 6.2 „Individualių elektros energijos kaupimo sprendimų sukūrimas elektros energiją gaminanti.

Prisidėjimas prie HP DV: Bus didinama atsinaujinančių energijos išteklių (toliau – AEI) dalis, palyginti su bendruoju galutiniu energijos suvartojimu. Numatytos veiklos orientuotos į reguliacinės aplinkos palankumo AEI plėtrai didinimą, siekiant sureguliuoti laisvų galių skirstymo ir kompensavimo mechanizmus, užtikrinti, kad pirmiausia AEI būtų kuriami ten, kur skirstomajame tinkle pakanka laisvų galių; taip pat į teisinių prielaidų gaminančių vartotojų skaičiaus daugiabučiuose augimui sudarymą, siekiant įteisinti mechanizmą, leidžiantį daugiabučio bendrijai priklausančiame elektros energijos iš AEI gamybos įrenginyje pagamintą elektros energiją iš AEI paskirstyti ir užskaityti daugiabučio butų suvartojimui padengti. Kartu bus siekiama užtikrinti maksimalią daugiabučių modernizavimo programos įgyvendinimo ir AEI plėtros procesų sinergiją.

Nr. 03-001-06-03-04 „Įgyvendinti centralizuoto šilumos, karšto vandens ir vėsumos tiekimo sistemų energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones“

7 PRIEINAMA IR ŠVARI ENERGIJA

7.b Iki 2030 metų išplėsti infrastruktūrą ir modernizuoti technologijas, skirtas modernioms ir darnioms energijos paslaugoms teikti visiems besivystančiose šalyse, ypač mažiausiai išsivysčiusiose šalyse, mažose besivystančiose salų valstybėse ir žemyninėse šalyse pagal jų atitinkamas paramos programas.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Įgyvendinant pažangos priemonę Nr. 03-001-06-03-04 „Įgyvendinti centralizuoto šilumos, karšto vandens ir vėsumos tiekimo sistemų energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones“ finansuojamoms veikloms „Centralizuoto šilumos tiekimo tinklo pritaikymas 4-os kartos šilumos tiekimo sistemai“ ir „Šilumos (vėsumos) apskaitos prietaisų su nuotolinio duomenų nuskaitymo funkcija įrengimas arba modernizavimas“ skirta 27 mln. Eur 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos lėšų. Šių veiklų įgyvendinimas didins centralizuotų šilumos ar vėsumos tiekimo tinklų energinį efektyvumą ir mažins ŠESD emisijas. 2025 m. ILTE patvirtino skatinamosios finansinės priemonės „Paskolos šilumos tiekėjams ir gamintojams“ finansavimo sąlygų aprašymą ir paskelbė kvietimą šilumos tiekėjams teikti paraiškas paramai gauti pagal visas finansuojamas veiklas. Pagal priemonę teikiamos lengvatinės paskolos. Paskolos gavėjui (šilumos tiekėjui) gali būti skirta dotacija iki 20 proc. tinkamų finansuoti Projekto išlaidų, bet ne daugiau nei 50 proc. ILTE sprendimu skirto finansavimo. Pagal 2026 m. vasario mėn. duomenis gauta paraiškų už daugiau nei 20,2 mln. Eur, teigiamai patvirtinta už 8,1 mln. Eur.

Prisidėjimas prie HP DV: Veiklų įgyvendinimas didins centralizuotų šilumos ar vėsumos tiekimo tinklų energinį efektyvumą ir mažins ŠESD emisijas.

Nr. 03-001-06-05-01 „Įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones viešuosiuose centrinės valdžios pastatuose, individualiuose gyvenamuosiuose namuose ir įmonėse“

7 PRIEINAMA IR ŠVARI ENERGIJA

7.b Iki 2030 metų išplėsti infrastruktūrą ir modernizuoti technologijas, skirtas modernioms ir darnioms energijos paslaugoms teikti visiems besivystančiose šalyse, ypač mažiausiai išsivysčiusiose šalyse, mažose besivystančiose salų valstybėse ir žemyninėse šalyse pagal jų atitinkamas paramos programas.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Įgyvendinant pažangos priemonę Nr. 03-001-06-05-01 „Įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones viešuosiuose centrinės valdžios pastatuose, individualiuose gyvenamuosiuose namuose ir įmonėse“ bus tiesiogiai prisidedama prie trijų (7, 11 ir 13) DVT įgyvendinimo. Namų ūkiuose senų šilumos gamybos

įrenginių pakeitimas naujausiomis efektyvesnėmis technologijomis, šilumos gamybai naudojančiomis AEI energijos išteklius, leis sumažinti šiuo metu namų ūkiuose individualiai sunaudojamos galutinės energijos kiekį bei padidinti atsinaujinančių energijos išteklių dalį šildymui ir vėsinimui. Kartu bus sumažintas iškastinio kuro naudojimas ir oro tarša – dėl mažiau sunaudojamo iškastinio kuro bus padidinta energetinė nepriklausomybė nuo importuojamų iškastinių energijos išteklių ir tuo pačiu sumažintos šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos. Taip pat dėl mažiau sunaudojamo biokuro, į aplinką bus išmetama mažiau kietųjų dalelių KD_{2,5} ir KD₁₀ ir taip sumažinta kietųjų dalelių visuomenės sveikatai keliama socialinė-ekonominė žala. Efektyvesnei ir netaršiai šilumos gamybai skatinti šioje pažangos priemonėje suplanuotos 4 investicinės veiklos: dvi veiklos apima „Neefektyvių biomasę naudojančių katilų keitimą į efektyvesnes, AEI naudojančias šilumos gamybos technologijas, individualiuose namuose, neprijungtuose prie CŠT“, iš viso šioms dviem veikloms vykdyti suplanuota 166 mln. eurų (83 mln. eurų – 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos (toliau – IP) lėšos ir 83 mln. eurų privačios lėšos). Kitos dvi veiklos apima „Iškastinį kurą naudojančių katilų keitimą į efektyvesnes, AEI naudojančias šilumos gamybos technologijas, individualiuose namuose, neprijungtuose prie CŠT“, iš viso šioms dviem veikloms vykdyti suplanuota 74,4 mln. eurų (37,2 mln. eurų – 2021-2027 IP lėšos ir 37,2 mln. eurų privačios lėšos).

Taip pat pažangos priemonėje suplanuotos 5 investicinės veiklos viešųjų centrinių valdžios pastatų atnaujinimui ir jų energetinio efektyvumo pagerinimui, kurioms vykdyti suplanuota 62 mln. eurų 2021-2027 IP lėšų ir 70 mln. eurų Modernizavimo fondo lėšų. Pagal šią pažangos priemonę paskelbtus kvietimus gyventojams įsirengti modernią šildymo įrangą, per 2025 m. buvo įdiegta 6632 vnt. (81,16 MW efektyvių AEI šilumos pajėgumų) modernių šildymo technologijų vietoje neefektyvių biokurą deginančių šilumos gamybos įrenginių ir 3801 vnt. (47,12 9 MW papildomų AEI šilumos pajėgumų) modernių šildymo technologijų vietoje iškastinį kurą deginančių šilumos gamybos įrenginių. Dėl įdiegtų modernių AEI šilumos gamybos įrenginių namų ūkiuose sunaudojama - mažiau energijos, o taip pat dėl iškastinio kuro naudojimo technologijų pakeitimo į atsinaujinančių energijos išteklių technologijas buvo sumažintos šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos ir padidinta AEI dalis šildymui ir vėsinimui. Pagal šią pažangos priemonę paskelbtus kvietimus šiuo metu yra įgyvendinami viešųjų centrinių valdžios pastatų atnaujinimo 48 projektai, o per 2025 m. pilnai užbaigtų projektų ir modernizuotų pastatų dar nebuvo. Planuojama, kad įgyvendinus visas šias pažangos priemonės investicines veiklas pilna apimtimi bus įdiegta apie 166 MW papildomų AEI šilumos gamybos pajėgumų namų ūkių decentralizuotame šilumos sektoriuje vietoje šiuo metu naudojamų iškastinio kuro įrenginių ir apie 20 tūkst. namų ūkių šilumos energija apsirūpins efektyvesnėmis moderniomis AEI šilumos gamybos technologijomis, taip pat planuojama, kad bus atnaujinta apie 297 tūkst. kv .m. viešųjų centrinių valdžios pastatų ploto.

Kitų 5 pažangos priemonių (pažangos priemonė Nr. 03-001-05-01-01 „Įgyvendinti dujotiekių jungčių statybos ir stiprinimo projektus“, pažangos priemonė Nr. 03-001- 05-02-01 „Įgyvendinti Lietuvos elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projektą“, pažangos priemonė Nr. 03-001-06- 03-01 „Įrengti 200 MW elektros energijos kaupimo įrenginių sistemą“, pažangos priemonė Nr. 03-001-06-03-03 „Įgyvendinti degalų iš AEI gamybos priemonės ir plėtoti jų panaudojimą.

Prisidėjimas prie HP DV: Namų ūkiuose senų šilumos gamybos įrenginių pakeitimas naujausiomis efektyvesnėmis technologijomis, šilumos gamybai naudojančiomis AEI energijos išteklius, leis sumažinti šiuo metu namų ūkiuose individualiai sunaudojamos galutinės energijos kiekį bei padidinti atsinaujinančių energijos išteklių dalį šildymui ir vėsinimui. Kartu

bus sumažintas iškastinio kuro naudojimas ir oro tarša – dėl mažiau sunaudojamo iškastinio kuro bus padidinta energetinė nepriklausomybė nuo importuojamų iškastinių energijos išteklių ir tuo pačiu sumažintos šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos. Taip pat dėl mažiau sunaudojamo biokuro, į aplinką bus išmetama mažiau kietųjų dalelių KD_{2,5} ir KD₁₀ ir taip sumažinta kietųjų dalelių visuomenės sveikatai keliamą socialinę-ekonominę žalą.

Finansų ministerija

Finansų ministerija 2025 m. **nevykdė** pažangos priemonių ar projektų, kuriais būtų tiesiogiai prisidedama prie HP „Darnus vystymasis“ įgyvendinimo.

Kultūros ministerija

Kultūros ministerija yra atsakinga už **Kultūros ir kūrybingumo plėtros** programą. Iš 10-ies šios programos premonių prie horizontaliojo principo prisideda 4 priemonės.

Žemiau pateikiama informacija apie plėtros programos priemonių įgyvendinimą 2025 m. ir prisidėjimą prie horizontaliojo principo „Darnus vystymasis“.

Kultūros ir kūrybingumo plėtros programa

Nr. 08-001-04-06-01 „Tvarių prielaidų ir paskatų aktualizuoti kultūros paveldo vertybes sukūrimas“

**11 DARNŲS MIESTAI
IR BENDRUOMENĖS**

11.4. Didinti pastangas apsaugoti ir išsaugoti pasaulio kultūros ir gamtos paveldą.

Rodiklis 11.4.1 „Kultūros ir gamtos paveldo išsaugojimui iš valstybės ir savivaldybių biudžeto skirtos lėšos“

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Veiklos Nr. 7 „Kultūros paveldo aktualizavimas ir įveiklinimas“ apimtyje pagal poveiklę Nr. 7.1 „Kultūros paveldo aktualizavimas ir įveiklinimas (konkursas I kvietimas)“ 2024 m. pasirašyta 11 projektų sutarčių, skirtas 4,48 mln. eurų Europos Sąjungos fondų lėšų finansavimas. 2024 m.- 2025 m. baigti įgyvendinti trys projektai, kuriems buvo skirtas 736 467 Eur Europos Sąjungos fondų lėšų finansavimas.

2024 metais paskelbtas II kvietimas teikti projektų, atrenkamų konkurso būdu, įgyvendinimo planus pagal šios priemonės poveiklę „7.1. Kultūros paveldo aktualizavimas ir įveiklinimas (konkursas I)“. 2025 m. pasirašyta 13 projektų sutarčių, skirtas 7,505 mln. eurų Europos Sąjungos fondų lėšų finansavimas.

2025 m. įvykdyta 10 Pažangos priemonės „Tvarių prielaidų ir paskatų aktualizuoti kultūros paveldo vertybes sukūrimas“ projektų: bendra suma – 274 000 eurų.

1. Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos 2023-2025 m. vykdytas projektas „Kultūra atrakina: paveldo pažinimas mokytojams“ surengti mokytojams skirti kompetencijų kėlimo kursai, padedantys integruoti žinias apie kultūros paveldą į jų dėstomas disciplinas.

2. Lietuvos etnografijos muziejus 2025 m. pradėjo projektą „Medinio pastato (sinagogos) demontavimo ir perkėlimo kursai bei perkėlimo metodikos sukūrimas“.

3–4–5. Kultūros paveldo ekspertų asociacijos 2023-2025 m. ir Kauno architektūros ir urbanistikos ekspertų tarybos 2025 m. organizuoti nekilnojamojo kultūros paveldo specialistų kvalifikacijos tobulinimo kursai sulaukė 728 unikalų dalyvių. Projekto „Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialistų atestavimo analizė ir tobulinimo koncepcija“ metu suformuluoti tolimesni specialistų kvalifikacijos kėlimo modeliai.

6–7. Pažangos priemonės lėšomis finansuotos tikslinės stipendijos trūkstamų specializacijų kilnojamųjų kultūros vertybių restauratorių rengimui Vilniaus dailės akademijoje ir Kauno kolegijoje.

8. Kultūros infrastruktūros centro vykdyto projekto „Apsaugok ir sutaupyk: paveldo prevencinė priežiūra“ (FIXUS Mobilis) metu pabrėžta, kad naujoje Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo redakcijoje didelis dėmesys skiriamas prevencinės priežiūros darbams, kuriuos paveldo objektų valdytojai gali atlikti patys, be papildomo derinimo. 2025 m. siekiant stiprinti šiuos gebėjimus, parengti 7 nauji edukaciniai vaizdo įrašai, 14 vaizdo įrašų subtitruoti anglų kalba ir surengti 4 praktiniai mokymai paveldo objektuose. Projekto edukacinė medžiaga pasiekė 63 882 žmonių tikslinę auditoriją.

9–10. Kasmet nacionaliniu lygmeniu sertifikuojami kultūros keliai, o reikšmingiausioms iniciatyvoms teikiama tikslinė finansinė parama, padedanti kultūros keliams pradėti veiklą ir įsitvirtinti. 2025 m. dėmesys skirtas Vilniaus dailės akademijos kuruotam projektui „Kultūros kelių aktualizavimas: Pilių ir dvarų kelias“ ir Prienų Justino Marcinkevičiaus viešosios bibliotekos vykdytam projektui „Kultūros kelių aktualizavimas: Justino Marcinkevičiaus kelias“.

Prisidėjimas prie HP DV: 2025 m. įvykdyta 10 Pažangos priemonės „Tvarių prielaidų ir paskatų aktualizuoti kultūros paveldo vertybes sukūrimas“ projektų: bendra suma – 274 000 eurų. Visi projektai prisidėjo prie Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 metų 11 tikslo „Pasiiekti, kad miestai ir gyvenvietės taptų įtraukūs, saugūs, atsparūs ir darnūs“ uždavinio „11.4. Didinti pastangas apsaugoti ir išsaugoti pasaulio kultūros ir gamtos paveldą“ įgyvendinimo, nes įgyvendintais projektais skatintas kultūros paveldo išsaugojimas ir aktualizavimas tiek vietos, tiek ir ekspertinėse bendruomenėse.

Nr. 08-001-04-01-01 „Aukštos meninės vertės, įvairaus ir įtraukaus kultūros turinio prieinamumo didinimas“

4 KOKYBIŠKAS IŠSILAVINIMAS

4.7. Iki 2030 metų užtikrinti, kad visi besimokantys asmenys įgytų žinių ir įgūdžių, reikalingų darniam vystymuisi skatinti, įskaitant, be kitų dalykų, švietimą darnaus vystymosi ir darnios gyvensenos, žmogaus teisių, lyčių lygybės, taikos ir nesmurtinės kultūros skatinimo, pasaulinės pilietybės bei kultūrų įvairovės ir kultūros indėlio į darnų vystymąsi vertinimo klausimais.

Rodiklis 4.7.1c. „Kultūros produktų ir paslaugų (scenos meno, vaizduojamojo meno ir amatų, muziejų, kultūros paveldo objektų lankymo, knygų skaitymo, bibliotekų, filmų) vartojimo lygis“.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Veikla Nr. 3 – įgyvendinamas projektas „Kultūra be kliūčių – kalbančios knygos“, kurio tikslas – užtikrinti individualius poreikius atitinkančio kultūros turinio prieinamumą žmonėms, gyvenantiems socialinėje, informacinėje ir skaitmeninėje atskirtyje. 2025 m. Lietuvos audiosensorinė biblioteka suorganizavo 195 išvykstamuosius mokymus, juose dalyvavo 3 241 senjoras, Siekiant sudaryti sąlygas senjorams susipažinti su virtualia biblioteka ELVIS ir savarankiškai ja naudotis, buvo parengti 5 mokomieji vaizdo įrašai, kurie skirti prisijungimo prie ELVIS proceso paaiškinimui ir naudojimosi šia platforma įgūdžių tobulinimui. Virtualių mokymų medžiaga paskelbta „YouTube“ platformoje

(https://www.youtube.com/playlist?list=PL-lwV5HAsVI96_AkmtkVhiE79LsElmM3k) ir viešinta socialiniuose tinkluose („Facebook“, „Instagram“, „YouTube“), buvo peržiūrėta 146 678 kartus. 2025 m. projekto veiklose dalyvavo 60 šalies viešųjų bibliotekų ir 260 jų padalinių, o ELVIS administratorių skaičius išaugo iki 354 asmenų.

Įgyvendinant veiklą Nr. 6 „Keitimasis knygomis tarp bibliotekų“ ir siekiant didinti regiono gyventojų aprūpinimą informacijos ištekliais, 5 apskričių viešosios bibliotekos įgyvendina projektus, kuriais kuriama ir stiprinama tarpbibliotekinio abonemento paslauga (galimybė gyventojams nemokamai skolintis norimą knygą ar ją užsisakyti iš kitos bibliotekos) ir plečiamas knygomatų tinklas. 2025 m. įvykdytos 13 575 tarpbibliotekinio abonemento užklauskos – tai 10 proc. daugiau nei 2024 m. Šia paslauga pasinaudojo 11 488 gyventojai, t. y. 27 proc. daugiau nei praėjusiais metais.

Tęsimas projektų įgyvendinimas pagal pažangos priemonės veiklą Nr. 8 „Infrastruktūros objektų modernizavimas“ poveiklę Nr.8.1 „Svarbiausių valstybei kultūros objektų modernizavimas“ (4 planiniu būdu atrinkti projektai, kuriems 2024 m. patvirtintas 40,76 mln. eurų finansavimas) ir pagal poveiklę Nr. 8.2 „Kultūros infrastruktūros objektų pritaikymas įvairių grupių poreikiams“ (2024 m. skirtas 7,82 mln. Eur ES lėšų finansavimas 13 konkurso būdu atrinktų projektų).

Pagal pažangos priemonės veiklą Nr. 9 „Kultūros ir meno įstaigų įgalinimas kurti bei teikti inovatyvias, trūkstamas (neteikiamas) paslaugas, siekiant atliepti įvairių tikslinių grupių poreikius“ 2025 m. pradėtas įgyvendinti projektas „Šiuolaikinio kino kultūros ir audiovizualinių menų sklaidos centro – regioninės filmotekos „Naglis“ inovatyvių paslaugų plėtra“, kuriam numatytas 1,49 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų finansavimas.

Pagal veiklą Nr. 13 „Nacionalinė koncertų salė“ – pasirašyta projekto įgyvendinimo sutartis tarp VŠĮ Centrinės projektų valdymo agentūros ir Vilniaus miesto savivaldybės administracijos bei projektas pradėtas įgyvendinti. Bendra projekto vertė sudaro 121,25 mln. eurų, iš kurių valstybės biudžeto lėšos per visą projekto įgyvendinimo laikotarpį sudarys 98,85 mln. eurų. 2024 metams skirtas finansavimas buvo 11,2 mln. eurų. 2025 metams skirtas finansavimas buvo 11,49 mln. eurų.

Prisidėjimas prie HP DV: Pažangos priemonės projektais gerinamas gyventojų prieinamumas prie kultūros paslaugų, kurios prisideda prie HP DV įgyvendinimo pažangos 4 darnaus vystymosi tikslo „Užtikrinti visa apimantį ir lygiavertį kokybišką švietimą ir skatinti visą gyvenimą trunkantį mokymąsi“ 4.7. uždavinio „Iki 2030 metų užtikrinti, kad visi besimokantys asmenys įgytų žinių ir įgūdžių, reikalingų darniam vystymuisi skatinti, įskaitant, be kitų dalykų, švietimą darnaus vystymosi ir darnios gyvensenos, žmogaus teisių, lyčių lygybės, taikos ir nesmurtinės kultūros skatinimo, pasaulinės pilietybės bei kultūrų įvairovės ir kultūros indėlio į darnų vystymąsi vertinimo klausimais“ 4.7.1c. rodiklio „Kultūros produktų ir paslaugų (scenos meno, vaizduojamojo meno ir amatų, muziejų, kultūros paveldo objektų lankymo, knygų skaitymo, bibliotekų, filmų) vartojimo lygis“.

Nr. 08-001-04-01-03 „Investicijos į kultūros išteklių skaitmeninimą ir prieinamumą“

4 KOKYBIŠKAS IŠSILAVINIMAS

4.7. Iki 2030 metų užtikrinti, kad visi besimokantys asmenys įgytų žinių ir įgūdžių, reikalingų darniam vystymuisi skatinti, įskaitant, be kitų dalykų, švietimą darnaus vystymosi ir darnios gyvensenos, žmogaus teisių, lyčių lygybės, taikos ir nesmurtinės kultūros skatinimo, pasaulinės pilietybės bei kultūrų įvairovės ir kultūros indėlio į darnų vystymąsi vertinimo klausimais.

Rodiklis 4.7.1c. „Kultūros produktų ir paslaugų (scenos meno, vaizduojamojo meno ir amatų, muziejų, kultūros paveldo objektų lankymo, knygų skaitymo, bibliotekų, filmų) vartojimo lygis“.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Įgyvendinama projektų programa „E.kultūra“, kuria siekiama pasinaudojant šiuolaikiniais technologiniais sprendimais, atverti ir pakartotinai panaudoti skaitmeninius ir suskaitmenintus kultūros (įskaitant paveldo) išteklius. Programos įgyvendinimas finansuojamas Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ (NextGenerationEU) lėšomis. 2025 m. buvo pasirašytos 5 sutartys dėl informacinių sistemų /duomenų bazių atnaujinimo ir duomenų sąsajumo užtikrinimo su „E-kultūros“ portalu bei pasirašytos sutartys su 3 naujais partneriais: Šiaulių „Aušros“ muziejumi, Nacionaliniu M. K. Čiurlionio dailės muziejumi ir Lietuvos jūrų muziejumi. Pažymėtinos sėkmingai įvykdytos derybos ir įgyvendinti viešieji pirkimai centralizuotų neišmintinių licencijų įsigijimui iš LATGA ir AGATA.

Kitos iniciatyvos („E.kultūros platforma (vieningas suskaitmeninto ir skaitmeninio kultūros ir audiovizualinio turinio, elektroninių paslaugų portalas)“, „ELVIS – pritaikytų medijų platforma (prieigos prie įtraukaus kultūros turinio individualių poreikių turintiems vartotojams plėtra)“ ir „Kultūros paveldo informacinių sistemų konsolidavimas ir modernizavimas“) turi būti įgyvendintos iki 2026 m. vidurio. Iki 2025 m. pabaigos įgyvendinant šiuos projektus buvo diegiami technologiniai sprendimai, kurių pagalba bus atverti planuojami išteklių: duomenų API integravimas su kitomis 8-iomis kultūros įstaigų valdomomis informacinėmis sistemomis, duomenų įvedimo modulis partneriams, neturintiems informacinės sistemos, laikinas duomenų saugojimas valstybės debesyje, dirbtinio intelekto įrankių smėlio dėžė, Europos kultūros paveldo skaitmeninės platformos „Europeana“ duomenų modelio įdiegimas, 3D objektų vizualizavimo įrankis ir E.kultūros portalas. Taip pat 2025 m. skaitmeninių leidinių, pritaikytų regos sutrikimų ir negalią turintiems asmenims, procentinė dalis padidėjo iki 20,3 % (2024 m. buvo 17,6 %).

Projektų programos „E.kultūra“ rėmuose 2024 m. rudenį konkursinio planavimo būdu buvo atrinkti 14 projektų, kuriuos per kelis metus įgyvendins viešieji juridiniai asmenys, valdantys skaitmeninius ir suskaitmenintus kultūros išteklius. Per 2025 m. vienas iš 14 projektų pabaigtas įgyvendinti. Projektų tikslas – pasitelkiant šiuolaikinius technologinius sprendimus, sukurti šiuolaikinio vartotojo poreikius atitinkančius e-produktus ir e-paslaugas, taip pat užtikrinti jų prieinamumą negalią turintiems asmenims. Šių projektų metu sukurtas skaitmeninis ir suskaitmenintas kultūros turinys reikšmingai papildys platformą „E.kultūra“, kuri pakeis vieningus skaitmeninius kultūros paveldo vartus www.epaveldas.lt ir konceptualiai

išplės kultūros turinio skaitmeninio panaudojimo bei viešinimo galimybes nacionaliniu ir tarptautiniu lygiu.

2025 m. toliau įgyvendinamas E-kultūros projektai, kurių tikslas – pasinaudojant skaitmeniniais sprendimais atverti ir pakartotinai panaudoti kultūrinį ir kultūros paveldo turinį: „Infosistemos“, „ELVIS“, „E-kultūros platforma“.

Prisidėjimas prie HP DV: Pažangos priemonės projektai didina kultūros paslaugų prieinamumą įvairioms socialinėms, demografinėms ir regioninėms grupėms, kuris prisideda prie HP DV įgyvendinimo pažangos 4 darnaus vystymosi tikslo „Užtikrinti visa apimantį ir lygiavertį kokybišką švietimą ir skatinti visą gyvenimą trunkantį mokymąsi“ 4.7. uždavinio „Iki 2030 metų užtikrinti, kad visi besimokantys asmenys įgytų žinių ir įgūdžių, reikalingų darniam vystymuisi skatinti, įskaitant, be kitų dalykų, švietimą darnaus vystymosi ir darnios gyvensenos, žmogaus teisių, lyčių lygybės, taikos ir nesmurtinės kultūros skatinimo, pasaulinės pilietybės bei kultūrų įvairovės ir kultūros indėlio į darnų vystymąsi vertinimo klausimais“ 4.7.1c. rodiklio „Kultūros produktų ir paslaugų (scenos meno, vaizduojamojo meno ir amatų, muziejų, kultūros paveldo objektų lankymo, knygų skaitymo, bibliotekų, filmų) vartojimo lygis“.

Nr. 08-001-01-09-01 „KKI plėtra skatinanti konkurencingumą ir pridėtinės vertės kūrimą“

1 KOVA SU SKURDU	1.2. Iki 2030 metų ne mažiau kaip per pusę sumažinti visų amžiaus grupių vyrų, moterų ir vaikų, gyvenančių skurde pagal visus jo aspektus atsižvelgiant į nacionalines apibrėžtis. Rodiklis 1.2.2a. Skurdo rizikoje ar socialinėje atskirtyje gyvenančių gyventojų dalis.
4 KOKYBIŠKAS IŠSILAVINIMAS	4.3. Iki 2030 metų užtikrinti vienodas galimybes visoms moterims ir vyrams įgyti prieinamą ir kokybišką techninį, profesinį ir aukštąjį išsilavinimą, įskaitant universitetinį. Rodiklis 4.3.1a. 25–64 metų amžiaus gyventojų, per paskutinius 12 mėn. dalyvavusių formaliaje arba neformaliaje mokyme, dalis.
5 LYČIŲ LYGYBĖ	5.4. Pripažinti ir vertinti nemokamą priežiūrą ir darbą namų ūkyje teikiant viešąsias paslaugas ir infrastruktūrą, taikant atitinkamai socialinės apsaugos politiką ir skatinant bendrą atsakomybę namų ūkyje ir šeimoje nacionaliniu lygiu. Rodiklis 5.4.1b. Ekonomiškai neaktyvūs gyventojai (20–64 metų), nedirbantys dėl vaiko ar asmens su negalia priežiūros pareigų.

8 DERAMAS DARBAS IR EKONOMIKOS AUGIMAS 	8.4. Palaipsniui iki 2030 metų gerinti veiksmingą pasaulinių išteklių naudojimą vartojimo srityje ir gamyboje ir stengtis atskirti ekonomikos augimą nuo aplinkos būklės blogėjimo laikantis dešimties metų trukmės darnaus vartojimo ir gamybos programų sistemos, vadovaujant išsivysčiusiems šalims. Rodiklis 8.4.1a. Medžiagų pėdsakas, tenkantis vienam gyventojui, pagal žaliavos rūšį.
12 ATSAKINGAS VARTOJIMAS IR GAMYBA 	12.2. Iki 2030 metų pasiekti darnų gamtos išteklių valdymą ir veiksmingą jų naudojimą. 12.5. Iki 2030 metų labai sumažinti atliekų susidarymą, taikant prevenciją, mažinimą, perdirbimą ir pakartotinį panaudojimą. Rodiklis 12.2.1a. Medžiagų pėdsakas, tenkantis vienam gyventojui, pagal žaliavos rūšį Rodiklis 12.5.1c. Komunalinių atliekų, tenkančių vienam gyventojui, kiekis.
13 KOVA SU KLIMATO KAITA 	13.2. Įtraukti klimato kaitos priemonės į nacionalinę politiką, strategijas ir planavimą. Rodiklis 13.2.2a. Išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: 2025 m. toliau įgyvendinama (2024 m. pradėta) ES investicijų lėšomis finansuojama KKI priemonės veikla „Dizaino sparnai“ (II etapas), orientuota į paskatas dizaino kūrėjams ir paskelbtas kvietimas,

2025 m. taip pat pradėta įgyvendinti Kultūros ir kūrybinių industrijų (toliau – KKI) akceleravimo veikla, skirta KKI konkurencingumo, verslumo, eksporto, skaitmeninimo, technologinių kompetencijų vystymui, taip pat pradedančiųjų dizainerių įtraukimui bei dizaino kuriamos vertės atskleidimui kitose ekonomikos, ne būtinai KKI veiklos srityse. Šios paskatos tiesiogiai prisideda prie KKI sektoriaus stiprinimo ir jo potencialo auginimo.

2025 m. paskelbti visi planuoti (4) veiklos Nr. 1 „Infrastruktūros ir kitų sąlygų gerinimas siekiant kurti konkurencingus ir paklausius KKI produktus ir (arba) paslaugas“ kvietimai už 24 825 000 Eur, suteikiantys galimybes daugiau kaip 100 KKI subjektų kurti naujus konkurencingus ir (ar) tvarius KKI produktus ir paslaugas. Pagal paskelbtus kvietimus gauti PJP šiuo metu vertinami, projektai bus įgyvendinami 2026-2028 m.

Prisidėjimas prie HP DV: „Dizaino sparnų“ ir KKI akceleravimo veiklos, orientuotos į dizaino sprendimų panaudojimą žėdinės ekonomikos principų įgyvendinimui, nes kels verslo, NVO ir visuomenės sąmoningumą apie dizaino ir kultūros išteklių indėlį į darnaus vystymosi tikslus (toliau – DVT). Keliant visuomenės, NVO ir verslo sąmoningumą ir įgalinant per dizaino sprendimus savo veikloje diegti žėdinės ekonomikos principus, KKI PP veiklos netiesiogiai prisideda prie DV 8.4, 12.2, 12.5, 13.2 uždavinių įgyvendinimo.

Igyvendinant KKI pažangos priemonės veikloms keliamus socialinio poveikio įvairioms tikslinėms grupėms tikslus - socialinės ekonomikos kūrimą, tvarių veiklos sąlygų kūrėjams sudarymą, jaunimo užimtumo didinimą, darbo ir šeimos įsipareigojimų derinimo skatinimą, socialinių inovacijų kūrimą, priemonė netiesiogiai prisideda prie DV 1.2, 4.3, 5.4 uždavinių įgyvendinimo.

Tikimasi, kad šios pažangos priemonės investicijos turės teigiamos įtakos darniam šalies ekonomikos ir inovacijų vystymui.

Krašto apsaugos ministerija

Krašto apsaugos ministerija yra atsakinga už **Kibernetinio saugumo plėtros** programą. Prie horizontaliojo principo „Darnus vystymasis“ prisideda vienintelė šios programos priemonė.

Žemiau pateikiama informacija apie plėtros programos priemonų įgyvendinimą 2025 m. ir prisidėjimą prie horizontaliojo principo „Darnus vystymasis“.

Kibernetinio saugumo plėtros programa

Nr. 06-007-10-05-07 „Stiprinti kibernetinį atsparumą“

12 ATSAKINGAS
VARTOJIMAS
IR GAMYBA

12.7. Skatinti darnią viešųjų pirkimų praktiką vadovaujantis nacionaline politika ir prioritetais.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Atlikti 25 viešieji pirkimai, pasirašyta 30 sutarčių, siekiant išsigyti aparatinę ir programinę įrangą. 2024 m. rugsėjo 25 d. pasirašius projekto įgyvendinimo sutartį su CPVA, 2025 m. vyko intensyvus projekto veiklų vykdymas. Įgyvendinant veiklą, buvo įvykdyta 25 pirkimai, sudaryta 30 sutarčių, įsigyjant tiek aparatinę, tiek programinę įrangą. 100 proc. visų šioje veikloje vykdomų pirkimų yra žalieji.

Prisidėjimas prie HP DV: Visi vykdyti viešieji pirkimai buvo žalieji, įsigijama veiksmingai energiją naudojanti įranga. Pažangos priemonės veikla „Kibernetinio saugumo stebėsenos sistemos sukūrimas“ prisideda prie horizontalaus principo įgyvendinimo. Įgyvendinant šią veiklą įsigyta įranga, atitinkanti veiksmingai energiją vartojančios techninės įrangos kriterijus, pakeičiant šiuo metu naudojamą mažesnio efektyvumo įrangą.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija yra atsakinga už penkias plėtros programas:

1. Pajamų nelygybės mažinimo plėtros programa
2. Socialinės sutelkties plėtros programa
3. Įtraukios darbo rinkos plėtros programa
4. Šeimos politikos stiprinimo plėtros programa
5. Neįgaliesiems tinkamos aplinkos visose gyvenimo srityse plėtros programa

Iš jų prie horizontaliojo principo „Darnus vystymasis“ prisideda **Pajamų nelygybės mažinimo plėtros** ir **įtraukios darbo rinkos plėtros programos**. Iš šių programų penkios priemonės prisideda prie horizontaliojo principo.

Žemiau pateikiama informacija apie plėtros programos priemonių įgyvendinimą 2025 m. ir prisidėjimą prie horizontaliojo principo „Darnus vystymasis“.

Pajamų nelygybės mažinimo plėtros programa

Nr. 09-002-02-01-03 „Tobulinti vienišų pensinio amžiaus asmenų ir vienišų neįgalųjų pajamų apsaugos sistemą“

**1 KOVA
SU SKURDU**

1.2. Iki 2030 metų ne mažiau kaip per pusę sumažinti visų amžiaus grupių vyrų, moterų ir vaikų, gyvenančių skurde pagal visus jo aspektus atsižvelgiant į nacionalines apibrėžtis.

1.3 Įgyvendinti nacionaliniu lygiu tinkamas socialinės apsaugos sistemas ir priemonės, skirtas visiems, įskaitant žemiausias ribas, ir iki 2030 metų apimti didelę neturtingiausių ir pažeidžiamiausių žmonių dalį.

**10 NELYGYBĖS
MAŽINIMAS**

10.2 Iki 2030 metų suteikti galimybę ir skatinti socialinę, ekonominę ir politinę visų žmonių įtrauktį, neatsižvelgiant į jų amžių, lytį, negalią, rasę, etniškumą, kilmę, religiją, ekonominę ar kitą padėtį.

10.4. Patvirtinti politiką, ypač fiskalinę, atlyginimų ir socialinės apsaugos politiką, ir palaipsniui užtikrinti didesnę lygybę.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: 65 m. ir vyresnių asmenų skurdo rizikos lygis šalyje yra ganėtinai aukštas – 2024 m. bendrą šalies vidurkį viršijo 15,4 proc. punkto, o Europos Sąjungos vidurkį tarp 65 m. vyresnio amžiaus asmenų viršijo 20,3 proc. punkto. Pastebima, 2023–2024 m. senyvo amžiaus asmenų skurdo rizikos lygis Lietuvoje padidėjo 0,8 proc. punkto. Lyginant 2022 m. su 2023 m. (analizuojant 2022 m. gyventojų pajamas) 65 metų ir vyresnių asmenų skurdo rizikos lygis sumažėjo 3,4 proc. punkto. Tam įtakos turėjo ne tik senatvės pensijų indeksacija, bet baziniai dydžiai (šalpos pensijų bazė, tikslinių kompensacijų bazė), nuo kurių priklauso socialinės išmokos (tame tarpe ir šalpos pensijos). Tai turėjo įtakos šios tikslinės grupės asmenų pajamų augimui, tačiau nepakankamai, kad būtų išlaikytas šios grupės pajamų augimas su darbo užmokesčio augimo tendencijomis. 2024 m. (analizuojant

2023 m. pajamas) 65 m. ir vyresnių asmenų skurdo padidėjimui įtakos galėjo turėti tai, kad skurdo rizikos riba augo sparčiau nei baziniai dydžiai (šalpos pensijų bazė), nuo kurių priklauso socialinės paramos sistemos išmokos bei vidutinė senatvės pensija 2023 m. sudarė maždaug 88 proc. skurdo rizikos ribos. Siekiamas rezultatas – kad 2030 metais 65 m. ir vyresnių asmenų skurdo rizikos lygis pasiektų 29 proc. ir asmenų, kurių veikla dėl sveikatos sutrikimų buvo apribota, skurdo rizikos lygis taip pat pasiektų 29 proc. Tikėtina, kad ilgalaikių priemonių įgyvendinimas (pensijų, bazinių dydžių indeksacija) turės teigiamos įtakos skurdo mažėjimui ir socialinių išmokų poveikiui skurdo mažinimui ir 2030 m. užsibrėžtų tikslų pasiekimui. Vienišo asmens išmoka 2025 m. padidėjo 10,63 proc. ir vienišų asmenų pajamas padidino beveik 503 eurai per metus. 2025 m. vienišo asmens išmokos dydis sudarė 42,29 Eur. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos duomenimis, 2025 m. vienišo asmens išmokai mokėti – panaudota 121 848 tūkst. eurų valstybės biudžeto lėšų (įgyvendinant tęstinę priemonę „Užtikrinti vienišo asmens išmokos mokėjimą“), šios išmokos vidutinis metinis gavėjų skaičius sudarė beveik 237 tūkst. asmenų. 2026 m. vienišo asmens išmoka padidės 9,87 proc. ir sudarys 46,46 Eur planuojama, kad ją gaus apie 237,7 tūkst. asmenų

Prisidėjimas prie HP DV: Įgyvendinus pažangos priemonės veiklas „Teisės aktų projektų, nustatančių papildomos išmokos vienišiesiems neįgaliems ir pagyvenusiems asmenims skyrimą ir mokėjimą, parengimas ir pateikimas Lietuvos Respublikos Seimui“, „Vienišo asmens išmokos mokėjimas“ siekiama, kad vienišiesiems (sutuoktinio neturintiems) asmenims su negalia ir pagyvenusiems asmenims būtų skiriama ir mokama papildoma mėnesinė išmoka (vienišo asmens išmoka), 2030 m. siekiamas rezultatas: skurdo rizikos lygis tarp vienišų senyvo amžiaus asmenų (65 +) ir vienišų suaugusių asmenų, kurių veikla dėl sveikatos sutrikimų buvo apribota - ne daugiau nei 41,1 proc.

Nr. 09-002-02-01-04 „Tobulinti minimalių pajamų apsaugos sistemą“

1 KOVA SU SKURDU

1.2. Iki 2030 metų ne mažiau kaip per pusę sumažinti visų amžiaus grupių vyrų, moterų ir vaikų, gyvenančių skurde pagal visus jo aspektus atsižvelgiant į nacionalines apibrėžtis.

1.3. Įgyvendinti nacionaliniu lygiu tinkamas socialinės apsaugos sistemas ir priemones, skirtas visiems, įskaitant žemiausias ribas, ir iki 2030 metų apimti didelę neturtingiausių ir pažeidžiamiausių žmonių dalį.

10 NELYGYBĖS MAŽINIMAS

10.2 Iki 2030 metų suteikti galimybę ir skatinti socialinę, ekonominę ir politinę visų žmonių įtrauktį, neatsižvelgiant į jų amžių, lytį, negalią, rasę, etniškumą, kilmę, religiją, ekonominę ar kitą padėtį.

10.4. Patvirtinti politiką, ypač fiskalinę, atlyginimų ir socialinės apsaugos politiką, ir palaipsniui užtikrinti didesnę lygybę.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Siekiant sumažinti skurdą, nelygybę, užtikrinti adekvačias išmokas, 2022 m. parengta Minimalių pajamų adekvatumo studijos ataskaita (toliau – ataskaita), kurioje kompleksiskai įvertinta minimalių pajamų sistema Lietuvoje, identifikuotos jos tobulinimo kryptis, siekiant sumažinti skurdą ir užtikrinti efektyvesnę lėšų panaudojimą. 2025 m. SADM įgyvendino keletą priemonių, kurios turi įtakos pajamų nelygybės ir skurdo mažėjimui. 2025 m. gruodžio mėn. priimti įstatymų pakeitimai, kuriais siekiama apsaugoti

minimalias pajamas, didinti išmokų adekvatumą ir pažeidžiamiausių grupių socialinę gerovę: priimtas LR socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių ir bazinio bausmių ir nuobaudų dydžio nustatymo įstatymo Nr. X-1710 pakeitimo įstatymas, kuriuo pakeista socialinės apsaugos išmokų atskaitos rodikliai: MVPD ir bazinių dydžių – bazinės socialinės išmokos dydžio (toliau – BSI), šalpos pensijų bazės dydžio (toliau – ŠPB), tikslinių kompensacijų bazės dydžio (toliau – TKB) ir valstybės remiamų pajamų dydžio (toliau – VRP) (toliau kartu – baziniai dydžiai) apskaičiavimo tvarka taip užtikrinant, kad ji atspindėtų kainų ir vidutinio darbo užmokesčio pokyčius. Baziniai dydžiai susieti ne su praėjusių metų MVPD, o su einamųjų ir ateinančių metų MVPD pokyčiu ir ateinančių metų darbo užmokesčio pokyčio prognoze. MVPD ir darbo užmokesčio pokyčiai įtakoja indeksavimą lygiomis dalimis. Taip siekiama stiprinti socialinės apsaugos išmokų įtaką skurdo ir pajamų nelygybės mažinimui bei užtikrinti efektyvesnį valstybės biudžeto lėšų planavimą ir panaudojimą. Vadovaujantis minėto įstatymo nuostatomis apskaičiuoti ir LRV nutarimu patvirtinti 2026 m. baziniai dydžiai nuo kurių priklauso įvairių išmokų dydžiai: BSI – 74 Eur (padidintas 5,7 proc. lyginant su 2025 m.), ŠPB – 261 Eur (padidinta 5,2 proc.), TKB – 219 Eur (padidėjo 5,3 proc.), VRP – 233 Eur (išaugo 5,4 proc.). SADM ministro įsakymu patvirtintas 2026 m. MVPD – 468 Eur, t. y. 4 proc. didesnis nei 2025 m.

2025 m. gruodžio 23 d. priimtas LR piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo pakeitimas, kuriuo nuo 2026 m. birželio 1 d. bus didinamas piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams prieinamumas ir adekvatumas, paskatos integruotis į darbo rinką (sudarytos palankesnės paramos gavimo sąlygos tėvams, vieniems auginantiesiems vaikus, taip pat vaikus su negalia auginančioms šeimoms, palengvintos sąlygos dirbantiems asmenims, patobulintas papildomai skiriamos socialinės pašalpos įsidarbinus skyrimas, peržiūrėti turto vertinimo kriterijai, didinamas piniginės paramos gavėjų įgalinimas dalyvauti užimtumo skatinimo priemonėse ir kita).

2025 m. gruodžio 9 d. priimtas Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo pakeitimas, kuriuo nuo 2026 m. birželio 1 d. bus didinama valstybės parama šeimoms, auginančioms vaikus: išplečiama išmokos besimokančio ar studijuojančio asmens vaiko išlaikymo išmokos dydis nuo 1,8 iki 2,5 BSI (nuo 133,2 iki 185 Eur).

Prisidėjimas prie HP DV: Siekiama, kad įgyvendinant pažangos priemonės veiklą „Minimalių pajamų sistemos adekvatumo studijos rengimas“ parengta studija leis tobulinti minimalių pajamų apsaugos sistemą reglamentuojančius teisės aktus siekiant mažinti skurdą ir pajamų nelygybę. Įgyvendinant pažangos priemonę, siejami rezultatai 2030 m.: skurdo rizikos lygio iki sumokant ir išmokėjus socialines išmokas (išskyrus pensijas) skirtumas – ne mažiau, nei 12, absoliutaus skurdo lygis – ne daugiau nei 4.

Nr. 09-002-02-01-16 „Mažinti materialinį nepriteklių labiausiai skurstantiems asmenims“

1 KOVA SU SKURDU

1.2. Iki 2030 metų ne mažiau kaip per pusę sumažinti visų amžiaus grupių vyrų, moterų ir vaikų, gyvenančių skurde pagal visus jo aspektus atsižvelgiant į nacionalines apibrėžtis.

2 KOVA SU BADU

2.1. Iki 2030 metų panaikinti badą ir užtikrinti visiems žmonėms, ypač neturtingiesiems ir asmenims, atsidūrusiems pažeidžiamoje padėtyje, įskaitant kūdikius, galimybę gauti saugaus, maistingo ir pakankamai maisto visus metus.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Įgyvendinant pažangos priemonės veiklą, 2024-2027 m. vykdomas projektas „Mažinti materialinį nepriteklių Lietuvoje“ (toliau – projektas). Šio projekto metu iš Materialinio nepritekliaus mažinimo programos numatoma skirti iki 88386,46 tūkst. eurų Europos Sąjungos paramos lėšų, kurios kartą per ketvirtį paskirstomos labiausiai nepasiturintiems asmenims (toliau – projekto dalyviams) į jiems prekybos tinklų išduotas socialines korteles, su kuriomis jie turi galimybę įsigyti maisto produktų ir būtinąjo vartojimo prekių pasirinkto prekybos tinklo parduotuvėse ir papildomai finansuojamos maisto donacijos – iš prekybos vietų ir (ar) gamintojų ir (ar) logistikos sandėlių ir (ar) kitų maisto produktų tiekimo ir (ar) gaminių vietų surinktas paaukotas maistas, taip pat įvairių paramos akcijų metu surinktas maistas, kuris neatlygintinai atiduodamas projekto dalyviams.

Socialinių kortelių veikla apima visas savivaldybes, maisto donacijų – 46 savivaldybes.

2025 m. buvo 11 tiekėjų – UAB „Aibė“, UAB „Čia Market“, UAB „Grūstė“, UAB „Gulbelė“, UAB „IKI Lietuva“, UAB „Indritus“, Kaišiadorių vartotojų kooperatyvas, UAB „Koops mažmena“, UAB „Lidl Lietuva“, UAB „MAXIMA LT“, UAB „RIMI Lietuva“ – su kuriais buvo pasirašytos bendradarbiavimo sutartys. Šių prekybos centrų išduotas socialines korteles turi teisę pasirinkti projekto dalyviai, kurie pasirinktame prekybos tinkle gali įsigyti visus maisto produktus ir būtinąjo vartojimo prekes (pvz., asmens higienos, švaros, kūdikių prekes, namų buities apyvokos daiktus, drabužius, avalynę ir pan.). Draudžiama įsigyti alkoholį, tabaką ir loterijos bilietus. Atsižvelgiant į tai, žmonėms yra sudarytos sąlygos savarankiškai apsipirkti ir pasirinkti jiems tinkamą maisto ir prekių krepšelį. Pažymėtina, kad skiriama parama nediskriminuoja projekto dalyvių pagal amžių, lytį, tautybę, rasę, tikėjimą ar kitą žmogaus orientaciją. Esminis kriterijus gauti socialinę kortelę yra asmens ir (ar) kartu su juo gyvenančių asmenų vidutinės mėnesinės pajamos. Jeigu asmuo gyvena ne vienas, jis gali kreiptis dėl paramos visai savo šeimai. Viena socialinė kortelė tenka vienam namų ūkiui. 2025 m. buvo išdalinta virš 113 tūkst. socialinių kortelių, į kurias parama buvo pervesta beveik 197 tūkst. projekto dalyvių.

Maisto donacijos dalijamos projekto partnerio – labdaros ir paramos fondo „Maisto bankas“ – maisto atiduotuvėse. Asmeniui per ketvirtį turi būti skiriama ne mažiau kaip 5 kg. paaukoto

maisto. Kiek asmenų gyvena namų ūkyje, tiek atitinkamai kilogramų maisto jie turi teisę gauti per ketvirtį. 2025 m. buvo išdalinta 1910 tonų maisto, finansuoto iš Materialinio nepritekliaus mažinimo programos lėšų.

Prisidėjimas prie HP DV: Įgyvendinus pažangos priemonės veiklą „Mažinti materialinį nepriteklį labiausiai skurstantiems asmenims“ 2030 m. siekiamas rezultatas: asmenų, gavusių pagal Materialinio nepritekliaus mažinimo programą, patvirtintą 2022 m. rugpjūčio 1 d. Europos Komisijos įgyvendinimo sprendimu Nr. C(2022)5651, kuriuo patvirtinta Materialinio nepritekliaus mažinimo programa dėl paramos iš „Europos socialinio fondo +“ Sostinės bei Vidurio ir Vakarų Lietuvos regionams Lietuvoje, siekiant investicijų į darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą tikslo CCI 2021LT05SFPR001 (toliau – MNM programa), teikiamą paramą, dalis nuo visų su materialiniu ir socialiniu nepriteklumi susiduriančių asmenų sudarytų 70 proc.

Įtraukios darbo rinkos plėtros programa

Nr. 09-001-02-08-01 „Didinti informavimą apie atsakingo verslo principus“

**8 DERAMAS DARBAS
IR EKONOMIKOS
AUGIMAS**

8.5. Iki 2030 metų pasiekti visišką ir našų užimtumą ir deramą darbą visoms moterims ir vyrams, įskaitant jaunos žmones ir žmones su negalia, taip pat vienodą atlygį už vienodos vertės darbą.

8.8. Apsaugoti darbo teises ir skatinti saugią ir užtikrintą darbo aplinką visiems darbuotojams, įskaitant migrantus, visų pirma migrantės ir nenuolatinių darbą dirbančius asmenis.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Įgyvendinant pažangos priemonę 2025–2028 metais planuojama skatinti įmonių socialinę atsakomybę, vertinant įmonių tvarumo lygį per Nacionalinį tvarumo ir atsakingumo indeksą. Bus siekiama skatinti įmonių socialinę atsakomybę, šviesti žmones ir visuomenę apie atsakingo verslo principus, skatinti žmones šiuos principus taikyti savo veikloje, skatinti savo socialinę atsakomybę ir pažangą šioje srityje matuoti Nacionaliniu tvarumo ir atsakingumo indeksu. Įmonių socialinė atsakomybė – įmonės atsakomybė už jos poveikį aplinkai ir visuomenei. Tvariai įmonės veiklai svarbiausios dimensijos: socialinė – atsakingai elgtis su suinteresuotomis šalimis: darbuotojais, partneriais, tiekėjais, klientais, vartotojais – visais, kuriems vykdoma veikla gali turėti įtakos; aplinkosauginė – mažinti neigiamą poveikį aplinkai; ekonominė – prisidėti prie šalies ekonomikos ir gerovės. ĮSA apima įvairias sritis, kuriose siekiama pozityvių pokyčių. Pagrindinės – valdymas, darbo aplinka, etika, bendruomenė ir poveikis aplinkai. Vystyti veiklą atsakingai reiškia siekti veiklos tikslų derinant socialinius, etinius, ekonominius ir poveikio aplinkai veiksnius, kurie kurtų kuo pozityvesnius rezultatus ir naudą visuomenei ilgalaikėje perspektyvoje. Veikdamas atsakingai tiek verslas, tiek bet kuri institucija, organizacija gali sukurti geresnes sąlygas darbuotojams, bendradarbiauti su nevyriausybinėmis ir kitomis organizacijomis, mažinti neigiamą savo veiklos poveikį aplinkai, siekiant visuomenei naudingų tikslų.

Prisidėjimas prie HP DV: Įgyvendinant pažangos priemonės veiklas, 2030 m. siekiama, kad pagal Nacionalinį tvarumo ir atsakingumo indeksą 65 ir daugiau balų surinkusių įmonių dalis nuo visų savo pažangą socialinės atsakomybės srityje matuojančių įmonių sudarytų 60 proc.

t. y. būtų pažengusios arba pavyzdinės. Pažengusiai įmonei būdingi bruožai: įmonėje patvirtintos įvairios politikos; struktūruota ir aktyvi socialiai atsakinga veikla; apčiuopiami rezultatai esminiais aspektais, išsami jų įgyvendinimo informacija; reikšmingus aspektus apimanti socialinės atsakomybės ataskaita, veiklos rodikliai. Pavyzdinei įmonei būdingi bruožai: įmonėje patvirtintos įvairios politikos; struktūruota ir aktyvi socialiai atsakinga veikla; apčiuopiami rezultatai esminiais aspektais, išsami jų įgyvendinimo informacija; išsami socialinės atsakomybės ataskaita, veiklos rodikliai; inovatyvi praktika; išorinis pripažinimas. Tikimasi, kad įgyvendinus veiklą pagerės darbdavių ir darbuotojų kompetencijos pagrindinėse socialinės atsakomybės srityse: valdymas, darbo aplinka, etika, bendruomenė ir poveikis aplinkai; pagerėjus kompetencijoms – pagerės ir darbo vietų kokybė, darbo aplinka taps saugesnė, sumažės nelaimingų atsitikimų darbe rizika, bus geriau užtikrinami lyčių lygybės ir teisingo darbo apmokėjimo principai.

Nr. 09-001-02-09-01 „Skatinti socialinių partnerių įgalinimą dalyvauti socialiniame dialoge“

3 GERA SVEIKATA	3.d. Stiprinti visų šalių, ypač besivystančių šalių, gebėjimus ankstyvo įspėjimo, rizikos mažinimo ir nacionalinių ir pasaulinių sveikatos rizikos veiksnių valdymo srityse.
4 KOKYBIŠKAS IŠSILAVINIMAS	4.7. Iki 2030 metų užtikrinti, kad visi besimokantys asmenys įgytų žinių ir įgūdžių, reikalingų darniam vystymuisi skatinti, įskaitant, be kitų dalykų, švietimą darnaus vystymosi ir darnios gyvensenos, žmogaus teisių, lyčių lygybės, taikos ir nesmurtinės kultūros skatinimo, pasaulinės pilietybės bei kultūrų įvairovės ir kultūros indėlio į darnų vystymąsi vertinimo klausimais.
8 DERAMAS DARBAS IR EKONOMIKOS AUGIMAS	8.3. Skatinti į vystymąsi orientuotą politiką, remiančią gamybinę veiklą, deramų darbo vietų kūrimą, verslumą, kūrybingumą ir naujoves ir remti labai mažų įmonių, mažųjų ir vidutinių įmonių foralizavimą ir augimą, įskaitant galimybę gauti finansines paslaugas. 8.5. Iki 2030 metų pasiekti visišką ir našų užimtumą ir deramą darbą visoms moterims ir vyrams, įskaitant jaunus žmones ir žmones su negalia, taip pat vienodą atlygį už vienodos vertės darbą. 8.8. Apsaugoti darbo teises ir skatinti saugią ir užtikrintą darbo aplinką visiems darbuotojams, įskaitant migrantus, visų pirma migrantės ir nenuolatinį darbą dirbančius asmenis.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Įgyvendinant pažangos priemonę, 2024–2027 metais įgyvendinamas projektas „Vystyti socialinį dialogą, siekiant kurti kokybiškas darbo vietas ir didinti konkurencingumą“, kurio tikslas – plėtoti socialinį dialogą, siekiant kurti kokybiškas darbo vietas ir didinti konkurencingumą: ugdyti darbdavių ir profesinių sąjungų kompetencijas ir gebėjimus; keisti darbdavių organizacijų ir valdžios institucijų požiūrį į socialinį dialogą ir jo

svarbą; daugiau dėmesio skirti švietimui socialinio dialogo klausimais; skatinti narystę profesinėse sąjungose ir kolektyvinių sutarčių sudarymą. Prioritetas teikiamas privačiam sektoriui. Taip pat skatinama narystė darbdavių asociacijose. Siekiant šių tikslų darbuotojams, darbdaviams, darbuotojų atstovams (profesinėms sąjungoms, profesinių sąjungų organizacijoms, darbo taryboms), darbuotojų atstovams saugai ir sveikatai, darbdavių organizacijoms organizuojami mokymai ir konsultacijos įvairiomis temomis: socialinio dialogo, darbo teisės, lyčių lygybės, finansinio raštingumo, skaitmeninių įgūdžių, lyderystės, lanksčių darbo organizavimo formų, darbo aplinkos keliamo pavojaus darbuotojų saugai ir sveikatai ir priemonių darbuotojų saugai ir sveikatai įmonėje ar darbo vietose gerinti, skatinant darbdavius įgyvendinti darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus, darbo apmokėjimo sistemos nustatymo ir darbo užmokesčio kolektyvinėse sutartyse, įvairių lygmenų kolektyvinių derybų klausimais ir kitose socialiniams partneriams aktualiose srityse. Tikimasi, kad įgyvendinus projektą pagerės darbuotojų ir darbdavių, jų atstovų kompetencijos darbo teisės, darbuotojų saugos ir sveikatos srityje, pagerėjus kompetencijoms – pagerės ir darbo vietų kokybė, darbuotojų saugos ir sveikatos prevencija, sumažės nelaimingų atsitikimų darbe rizika, bus geriau užtikrinami lyčių lygybės ir teisingo darbo apmokėjimo principai.

Prisidėjimas prie HP DV: Įgyvendinant pažangos priemonės veiklas, 2030 m. siekiama, kad bent 30 proc. organizacijų ir įmonių, kurios dalyvaus veiklose, skirtose socialiniam dialogui vystyti, ir kuriose per 6 mėnesius po dalyvavimo veiklose, skirtose socialiniam dialogui vystyti, pabaigos įvyks teigiamas pokytis. Teigiamu pokyčiu bus laikomi konkretūs organizacijoje ar įmonėje pasiekti rezultatai, tokie kaip pasirašyta įmonės kolektyvinė sutartis, pagerėjusios kolektyvinės sutarties sąlygos, įsisteigusi profesinė sąjunga, padidėjęs profesinės sąjungos narių skaičius ir kiti teigiami pokyčiai socialinio dialogo srityje.

Susisiekimo ministerija

Susisiekimo ministerija yra atsakinga už **Susisiekimo plėtros programą**. Iš 13-os šios programos priemonių prie horizontaliojo principo prisideda net 10 priemonių.

Žemiau pateikiama informacija apie plėtros programos priemonių įgyvendinimą 2025 m. ir prisidėjimą prie horizontaliojo principo „Darnus vystymasis“.

Susisiekimo plėtros programa

Nr. 10-001-05-03-03 „Gerinti susisiekimą oro transportu“

9 PRAMONĖ,
INOVACIJOS IR
INFRASTRUKTŪRA

9.1. Kurti kokybišką, patikimą, tvarią ir atsparią infrastruktūrą, įskaitant regioninę ir tarpvalstybinę infrastruktūrą, skirtą ekonominei plėtrai ir žmonių gerovei didinti, sutelkiant dėmesį į prieinamą ir lygiateisę galimybę ją naudotis visiems.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Siekiant pagerinti Lietuvos oro uostų junglumą ir teikiamų paslaugų kokybę, buvo skirta parama Vilniaus oro ^{uosto} keleivių išvykimo terminalo statybai, kuris pradėjo veikti 2025 m. pradžioje 2025 m. užbaigtas Kauno oro uosto infrastruktūros modernizavimo, pritaikant jos tinkamumą ir karinio mobilumo reikmėms, projektas. Sinchronizuotam oro eismo valdymui modernizuoti, t. y. skrydžių laikui trumpinti ir atitinkamai taršos, įskaitant triukšmo taršą, Europos oro erdvėje mažinti, AB „Oro navigacija“ įgyvendina 4 bendrus su kitomis ES valstybėmis projektus.

Prisidėjimas prie HP DV: Įgyvendinant pažangos priemonę kuriama kokybiška, patikima, tvari ir atspari infrastruktūra, skirta ekonominei plėtrai ir žmonių gerovei didinti, sutelkiant dėmesį į prieinamą ir lygiateisę galimybę ją naudotis visiems.

Nr. 10-001-05-03-02 „Gerinti susisiekimą geležinkelių transportu“

9 PRAMONĖ,
INOVACIJOS IR
INFRASTRUKTŪRA

9.1. Kurti kokybišką, patikimą, tvarią ir atsparią infrastruktūrą, įskaitant regioninę ir tarpvalstybinę infrastruktūrą, skirtą ekonominei plėtrai ir žmonių gerovei didinti, sutelkiant dėmesį į prieinamą ir lygiateisę galimybę ją naudotis visiems.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: 2025 m. buvo tęsiami geležinkelio ruožo Vilnius–Klaipėda elektrifikavimo darbai, įrengiant 363 km kontaktinį tinklą (užbaigta 96 proc. darbų), įjungta įtampa baigtame statyti 42 km ilgio Vilniaus mazgo tinkle bei pradėtas jo testavimas, tęsiami darbai ruože Kaišiadorys–Klaipėda (atlikta 95 proc. darbų). Taip pat buvo vykdomi

pagrindinės „Rail Baltica“ linijos statybos darbai Kauno–Panevėžio ruože (114 km), pasirašyta sutartis „Rail Baltica“ elektrifikavimo projektavimui ir rangos darbams.

Prisidėjimas prie HP DV: Įgyvendinant pažangos priemonę kuriama kokybiška, patikima, tvari ir atspari infrastruktūra, skirta ekonominei plėtrai ir žmonių gerovei didinti, sutelkiant dėmesį į prieinamą ir lygiateisę galimybę ją naudotis visiems.

Nr. 10-001-05-03-01 „Gerinti susisiekimą kelių transportu“

9 PRAMONĖ, INOVACIJOS IR INFRASTRUKTŪRA

9.1. Kurti kokybišką, patikimą, tvarią ir atsparią infrastruktūrą, įskaitant regioninę ir tarpvalstybinę infrastruktūrą, skirtą ekonominei plėtrai ir žmonių gerovei didinti, sutelkiant dėmesį į prieinamą ir lygiateisę galimybę ją naudotis visiems.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Vienas svarbiausių įgyvendinamų investicinių projektų – magistralinio TEN-T tinklo kelio E67 „Via Baltica“ ruožų nuo 56,83 km iki 97,06 km (I – IV ruožai) rekonstravimas. Šio tarptautinio transporto koridoriaus infrastruktūra itin reikšminga ES kariniam ir civiliam mobilumui. 2025 m. buvo tęsiami rekonstravimo darbai paskutiniame 12 km ilgio „Via Baltica“ ruože iki Lietuvos ir Lenkijos valstybių sienos (85–97,06 km). Atliekant darbus pastatyti 2 viadukai, 3 tuneliniai praėjimai gyvūnams, 10 žiedinių sankryžų, 3 tuneliniai pravažiai, stovėjimo ir poilsio aikštelė, žaliasis tiltas gyvūnų migracijai. 2025 m. pabaigoje šiame ruože atvertas eismas. Taip pat, valstybinės reikšmės magistraliniame kelyje A1 Vilnius–Kaunas–Klaipėda vykdyti kritinės būklės tilto per Kruną rekonstravimo darbai – pastatytas dviejų dalių laikinas tiltas, demontuotas esamas ir pastatytas naujas tiltas, kuriuo paleistas eismas, ir pradėtas antrasis Krunos tilto rekonstravimo etapas, pradėti 42,8 km ilgio kelio A14 Vilnius–Utena ruožo nuo Nemenčinės–Maišiagalos sankryžos iki Molėtų rekonstravimo darbai, įgyvendinti infrastruktūros projektai, susiję su Rūdininkų poligono pasiekiamumu valstybinės reikšmės keliais – sutvarkyti du kelio Pirčiupiai–Jašiūnai ruožai (9,6–14,3 km ir 21,8–26,3 km). 2025 m. magistraliniame kelyje A2 Vilnius–Panevėžys pradėti vykdyti Tarandės tunelinio pravažavimo naujos statybos ir nuvažavimo į tunelinį viaduką rekonstravimo darbai. I etapo darbai baigti 2025 m. III ketv. pabaigoje, projektą planuojama įgyvendinti iki 2027 m. III ketv.

Prisidėjimas prie HP DV: Įgyvendinant pažangos priemonę kuriama kokybiška, patikima, tvari ir atspari infrastruktūra, skirta ekonominei plėtrai ir žmonių gerovei didinti, sutelkiant dėmesį į prieinamą ir lygiateisę galimybę ją naudotis visiems. Dalis pažangos priemonės veiklų – TEN-T pagrindinio tinklo ir visuotinio tinklo kelių būklės gerinimas, kitų (ne TEN-T) kelių projektavimas ir statyba, žvyrkelių asfaltavimas – bus įgyvendinamos regionuose, taip skatinant labiau nutolusių teritorijų integraciją, užtikrinant geresnes susisiekimo sąlygas tarp tarptautinės susisiekimo paslaugas teikiančių miestų ir Lietuvos dalyje esančių miestų ir miestelių, gerinant junglumą su TEN-T keliais.

Nr. 10-001-05-03-06 „Gerinti eismo saugą“

9 PRAMONĖ, INOVACIJOS IR INFRASTRUKTŪRA

9.1. Kurti kokybišką, patikimą, tvarią ir atsparią infrastruktūrą, įskaitant regioninę ir tarpvalstybinę infrastruktūrą, skirtą ekonominei plėtrai ir žmonių gerovei didinti, sutelkiant dėmesį į prieinamą ir lygiateisę galimybę ją naudotis visiems.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Įgyvendinant numatytas veiklas – saugaus eismo priemonės ir rekonstruojant sankryžas keliuose, įrengiant ir (ar) modernizuojant dviejų lygių pėsčiųjų perėjas ir vieno lygio geležinkelio pervažas – bus siekiama žūstančių ir sužeistų žmonių skaičiaus mažėjimo. 2025 m. Lietuvos keliuose įrengta 14 žiedinių sankryžų, iki metų pabaigos panaikinta 64,3 proc. nustatytų juodųjų dėmių, kuriose įrengtos nesudėtingos eismo saugumo priemonės, tęsiamas geležinkelio pervažų modernizavimas.

Prisidėjimas prie HP DV: Įgyvendinant pažangos priemonę kuriama kokybiška, patikima, tvari ir atspari infrastruktūra, skirta žmonių gerovei didinti, sutelkiant dėmesį į prieinamą ir lygiateisę galimybę ją naudotis visiems. Dalis pažangos priemonės veiklų bus įgyvendinamos regionuose, taip skatinant labiau nutolusių teritorijų integraciją, užtikrinant saugesnes ir geresnes susisiekimo sąlygas visoje Lietuvoje.

Nr. 10-001-05-04-01 „Didinti susisiekimo sistemos kuriamą vertę ir infrastruktūros panaudojimo efektyvumą“

9 PRAMONĖ, INOVACIJOS IR INFRASTRUKTŪRA

9.1. Kurti kokybišką, patikimą, tvarią ir atsparią infrastruktūrą, įskaitant regioninę ir tarpvalstybinę infrastruktūrą, skirtą ekonominei plėtrai ir žmonių gerovei didinti, sutelkiant dėmesį į prieinamą ir lygiateisę galimybę ją naudotis visiems.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: 2023 m. sukūrus teisinę aplinką inovacijų skatinimo priemonei „Sandbox“, 2025 m. buvo tęsiamas projektų, kuriais siekiama skatinti susisiekimo inovacijas (skaitmeninių technologinių sprendimų, kuriems įgyvendinti būtinas 5G ryšys, kūrimą, testavimą ir vystymą autonominio transporto, bepiločių orlaivių, daiktų interneto, virtualios realybės, 5G ryšiu paremtos robotizacijos ir kt. srityse) įgyvendinimas. AB Klaipėdos valstybinio uosto direkcija tęsia dviejų aukštos įtampos sausumos jėgainių Centriniam Klaipėdos terminale ir Klaipėdos konteinerių terminale įrengimą.

Prisidėjimas prie HP DV: Įgyvendinant pažangos priemonę, remiantis skaitmeniniais technologiniais sprendimais, kuriama kokybiška, patikima, tvari ir atspari infrastruktūra, skirta ekonominei plėtrai ir žmonių gerovei didinti, sutelkiant dėmesį į prieinamą ir lygiateisę galimybę ją naudotis visiems.

Nr. 10-001-05-04-02 „Skatinti pažangių elektroninių ryšių technologijų ir naujos kartos ryšio tinklų (įskaitant 5G ryšį) plėtrą“

9 PRAMONĖ, INOVACIJOS IR INFRASTRUKTŪRA

9.1. Kurti kokybišką, patikimą, tvarią ir atsparią infrastruktūrą, įskaitant regioninę ir tarpvalstybinę infrastruktūrą, skirtą ekonominei plėtrai ir žmonių gerovei didinti, sutelkiant dėmesį į prieinamą ir lygiateisę galimybę ją naudotis visiems.

9.c. Labai padidinti galimybes naudotis informacinėmis ir ryšių technologijomis bei siekti užtikrinti visuotinę ir prieinamą prieigą prie interneto mažiausiai išsivysčiusiose šalyse iki 2020 metų.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Tęsimas 2023 m. pradėtas įgyvendinti projektas „Itin spartaus ryšio infrastruktūra“, kurio metu gigabitinį junglumą planuojama užtikrinti socialinę ir ekonominę pažangą skatinantiems subjektams bei duomenų perdavimo paslaugų teikėjams (5 000 subjektų). 2024 m. pradėto įgyvendinti projekto „Itin spartaus ryšio infrastruktūros plėtra“ metu itin spartaus ryšio prieigą planuojama suteikti 14 909 namų ūkiams, 1 348 įmonėms. Ryšių reguliavimo tarnybos duomenimis, galimybę naudotis itin spartaus plačiajuosčio ryšio prieiga turi 89,5 proc. Lietuvos namų ūkių.

Prisidėjimas prie HP DV: Įgyvendinant pažangos priemonę kuriama kokybiška, patikima, tvari ir atspari infrastruktūra, skirta žmonių gerovei didinti, sutelkiant dėmesį į prieinamą ir lygiateisę galimybę ją naudotis visiems, taip pat didinamos galimybės naudotis informacinėmis ir ryšių technologijomis, gerinama teikiamų paslaugų kokybė.

Nr. 10-001-06-01-02 „Skatinti darnų judumą“

11 DARNŲ MIESTAI IR BENDRUOMENĖS

11.2. Iki 2030 metų suteikti galimybę naudotis saugiomis, prieinamomis, pasiekiamomis ir darniomis transporto sistemomis visiems, gerinant kelių eismo saugumą, ypač plečiant viešąjį transportą, ypatingą dėmesį skiriant pažeidžiamų asmenų, moterų, vaikų, asmenų su negalia ir pagyvenusių žmonių poreikiams.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: 2025 m. prie valstybinės reikšmės kelių sutvarkyta 20,1 km pėsčiųjų ir dviračių takų. Skyrus finansavimą iš Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės, 2026 m. planuojama įrengti ar sutvarkyti apie 100 km bevariklio transporto infrastruktūros.

Prisidėjimas prie HP DV: Įgyvendinant pažangos priemonę kuriama bevariklio transporto infrastruktūra ir visiems suteikiama galimybė naudotis saugia, prieinama, pasiekiamą ir darnia transporto sistema.

Nr. 10-002-06-01-03 (RE) „Skatinti darnų judumą miestuose“

9 PRAMONĖ, INOVACIJOS IR INFRASTRUKTŪRA 	9.1. Kurti kokybišką, patikimą, tvarią ir atsparią infrastruktūrą, įskaitant regioninę ir tarpvalstybinę infrastruktūrą, skirtą ekonominei plėtrai ir žmonių gerovei didinti, sutelkiant dėmesį į prieinamą ir lygiateisę galimybę ją naudotis visiems.
11 DARNŲ MIESTAI IR BENDRUOMENĖS 	11.2. Iki 2030 metų suteikti galimybę naudotis saugiomis, prieinamomis, pasiekiamomis ir darniomis transporto sistemomis visiems, gerinant kelių eismo saugumą, ypač plečiant viešąjį transportą, ypatingą dėmesį skiriant pažeidžiamų asmenų, moterų, vaikų, asmenų su negalia ir pagyvenusių žmonių poreikiams.
13 KOVA SU KLIMATO KAITA 	13.1. Stiprinti visose šalyse atsparumą su klimatu susijusiems pavojams ir gaivalinėms nelaimėms bei gebėjimą prisitaikyti prie jų padarinių.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Pagal šios pažangos priemonės finansavimo gaires 2024 m. parengti regionų plėtros planai, kuriuose numatytos veiklos įgyvendinamos regionuose – savivaldybės, 2014–2020 m. ES fondų lėšomis parengę Darnaus judumo mieste planus (DJMP), turi galimybę plėtoti dviračių ir pėsčiųjų takų infrastruktūrą, elektromobilių įkrovimo prieigų tinklą, atnaujinti viešojo transporto priemonių parkus visai netaršiomis transporto priemonėmis, diegti ŠESD ir miestų taršą mažinančias DJMP numatytas priemones. 2025 m. Lietuvos savivaldybių administracijoms iš 2021–2027 m. ES fondų investicijų programos lėšų skirta apie 101 mln. Eur darnaus judumo miestuose skatinimui.

Prisidėjimas prie HP DV: Įgyvendinant pažangos priemonę kuriama kokybiška, patikima, tvari ir atspari infrastruktūra, skirta žmonių gerovei didinti, sutelkiant dėmesį į prieinamą ir lygiateisę galimybę ją naudotis visiems, suteikiama galimybė naudotis saugiomis, prieinamomis, pasiekiamomis ir darniomis transporto sistemomis visiems, ypač plečiant viešąjį transportą, ypatingą dėmesį skiriant pažeidžiamų asmenų, moterų, vaikų, asmenų su negalia ir pagyvenusių žmonių poreikiams, stiprinamas šalies atsparumas su klimatu susijusiems pavojams ir gaivalinėms nelaimėms bei gebėjimas prisitaikyti prie jų padarinių.

Nr. 10-001-05-03-07 (RE) „Gerinti eismo saugą vietinės reikšmės keliuose ir gatvėse“

11 DARNŲS MIESTAI IR BENDRUOMENĖS

11.2. Iki 2030 metų suteikti galimybę naudotis saugiomis, prieinamomis, pasiekiamomis ir darniomis transporto sistemomis visiems, gerinant kelių eismo saugumą, ypač plečiant viešąjį transportą, ypatingą dėmesį skiriant pažeidžiamų asmenų, moterų, vaikų, asmenų su negalia ir pagyvenusių žmonių poreikiams.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Pagal šios pažangos priemonės finansavimo gaires 2024 m. parengti regionų plėtros planai, kuriuose numatytos veiklos bus įgyvendinamos regionuose – Lietuvos savivaldybės diegs saugų eismą gerinančias priemones vietinės reikšmės keliuose (gatvėse). 2025 m. Lietuvos savivaldybių administracijoms iš 2021–2027 m. ES fondų investicijų programos lėšų skirta 6 mln. Eur eismo saugai vietinės reikšmės keliuose ir gatvėse gerinti.

Prisidėjimas prie HP DV: Įgyvendinant pažangos priemonę gerinama infrastruktūra ir kelių eismo saugumas, suteikiama galimybė naudotis saugiomis, prieinamomis, pasiekiamomis ir darniomis transporto sistemomis, ypatingą dėmesį skiriant pažeidžiamų asmenų, moterų, vaikų, asmenų su negalia ir pagyvenusių žmonių poreikiams.

Nr. 10-001-06-01-01 „Skatinti alternatyviųjų degalų naudojimą transporto sektoriuje“

13 KOVA SU KLIMATO KAITA

13.1. Stiprinti visose šalyse atsparumą su klimatu susijusiems pavojams ir gaivalinėms nelaimėms bei gebėjimą prisitaikyti prie jų padarinių.

13.2. Įtraukti klimato kaitos priemones į nacionalinę politiką, strategijas ir planavimą.

Rodiklis 13.2.2a. Išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Pažangos priemonės veiklomis skatinamas netaršių ir visiškai netaršių transporto priemonių naudojimas bei jų įkrovimui ar papildymui alternatyviaisiais degalais būtinos infrastruktūros plėtra, siekiant mažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekį ir tiesiogiai sumažinti CO₂ emisiją. Iki 2025 m. pabaigos skirtas finansavimas 74 netaršioms sunkiojo transporto priemonėms (N3 ir M3 klasės) įsigyti, miesto ir priemiestinio viešojo transporto priemonių parkui atnaujinti 248 elektra varomų autobusų, 1 vandenilio pildymo punktui įrengti, patvirtintos ir nagrinėtos paraiškos 808 įkrovimo prieigoms įrengti, Modernizavimo fondo lėšomis išmokėtos kompensacijos už 11 960 įsigytų elektromobilių, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšomis – už 78 vnt.

Prisidėjimas prie HP DV: Su klimato kaita susiję priemonės įtrauktos į nacionalinę politiką, strategijas ir planavimo dokumentus. Įgyvendinant pažangos priemonę prisidedama prie

ŠESD kiekio mažinimo, stiprinamas šalies atsparumas su klimatu susijusiems pavojams ir gaivalinėms nelaimėms bei gebėjimas prisitaikyti prie jų padarinių.

Sveikatos apsaugos ministerija

Sveikatos apsaugos ministerija yra atsakinga už tris plėtros programas: **Sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo plėtros, Sveikatos priežiūros kokybės ir efektyvumo didinimo plėtros ir Civilinės saugos ir plėtros**. Visos jos prisideda prie horizontaliojo principo „Darnus vystymasis“. Iš šių programų devynios priemonės prisideda prie horizontaliojo principo.

Žemiau pateikiama informacija apie plėtros programos priemonių įgyvendinimą 2025 m. ir prisidėjimą prie horizontaliojo principo „Darnus vystymasis“.

Civilinės saugos ir plėtros programa

Nr. 11-001-10-04-03 „Stiprinti sveikatos sistemos atsparumą ekstremaliosioms situacijoms, krizėms, karo grėsmėms“

3 GERA SVEIKATA 	3.d. Stiprinti visų šalių, ypač besivystančių šalių, gebėjimus ankstyvo įspėjimo, rizikos mažinimo ir nacionalinių ir pasaulinių sveikatos rizikos veiksnių valdymo srityse.
16 TAIKA, TEISINGUMAS IR STIPRIOS INSTITUCIJOS 	16.7. Užtikrinti atsakomųjų, įtraukčių, pagrįstų visų dalyvavimu ir atstovaujamųjų sprendimų priėmimą visais lygiais.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Įgyvendinamos 4 investicinės veiklos, kuriomis siekiama stiprinti sveikatos sistemos atsparumą, atremti karo grėsmes bei įgyvendinti tarptautiniuose ir nacionaliniuose strateginiuose dokumentuose numatytus uždavinius. Numatoma:

1. didinti 62 ASPJ infrastruktūros atsparumą ir pritaikymą ekstremaliosioms situacijoms, krizėms ir karo grėsmėms, sudarant sąlygas iki 3 parų užtikrinti jų veiklos tęstinumą energijos tiekimo ir (ar) kitų sutrikimų ir (ar) gedimų atveju (I ir II prioriteto ASPJ);
2. vykdyti sveikatos priežiūros specialistų kvalifikacijos tobulinimą, didinant jų kompetencijas, siekiant užtikrinti nenutrūkstamą sveikatos priežiūros paslaugų teikimą ekstremaliųjų situacijų ir krizių metu, karo atveju;
3. įgyvendinti projektą „RescEU“ Medicinos atsargų rezervo kaupimas ir palaikymas Lietuvoje“, kurio metu bus steigiamas ES civilinės saugos mechanizmo reikalavimus atitinkantis medicinos priemonių sandėlis;
4. suformuoti ir plėtoti sertifikuotą skubiosios medicinos pagalbos komandą, kuri taps PSO mobiliųjų komandų tinklo dalimi ir kartu su kitų šalių komandomis dalyvaus tarptautinės pagalbos misijose ir teiks pagalbą tarptautiniu ir Lietuvos mastu.

Prie šių veiklų finansavimo prisidės 2021–2028 m. EEE/NOR finansinio mechanizmo programos „Civilinės saugos stiprinimas ir plėtra“ skirtos 38,092 mln. Eur investicijos.

Prisidėjimas prie HP DV: Įgyvendinamomis veiklomis siekiama stiprinti gebėjimus sveikatos rizikos veiksnių valdymo mažinimo srityse, užtikrinant galimybę gauti kokybiškas būtiniausias sveikatos priežiūros paslaugas.

Sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo plėtos programa

Nr. 11-001-02-10-01 „Gerinti grėsmių bei rizikos sveikatai veiksnių valdymą“

**3 GERA
SVEIKATA**

3.1. Iki 2030 metų sumažinti gimdyvių mirtingumą visame pasaulyje iki mažiau nei 70 iš 100 000 gyvų gimusiųjų kūdikių.

Rodiklis: 3.1.1. Mirtingumas dėl nėštumo, gimdymo ir laikotarpio po gimdymo ligų.

3.2. Iki 2030 metų užkirsti kelią naujagimių ir vaikų iki penkerių metų mirtims, kurių galima išvengti, visoms šalims siekiant sumažinti neonatalinį mirtingumą bent iki 12 iš 1 000 gyvų gimusiųjų kūdikių, o vaikų iki penkerių metų mirtingumą – bent iki 25 iš 1 000 gyvų gimusiųjų kūdikių.

3.3. Iki 2030 metų įveikti AIDS epidemiją, tuberkuliozę, maliariją ir apleistas tropines ligas, kovoti su hepatitu, su per vandenį plintančiomis ligomis ir kitomis užkrečiamomis ligomis.

3.4. Iki 2030 metų trečdaliu sumažinti priešlaikinį mirtingumą nuo neužkrečiamųjų ligų taikant prevenciją ir gydymą bei skatinti psichinę sveikatą ir gerovę.

Gimdyvių mirtingumo mažinimas

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: SAM patvirtino ambulatorinių akušerio konsultacijų aprašą, skirtą gerinti besilaukiančių ir pagimdžiusių pacienčių ambulatorinę sveikatos priežiūrą pirminiame (šeimos gydytojo komandos) lygyje. Nuo 2025 m. liepos 25 d. akušeris gali atlikti nėštumo (kai nėra didelės rizikos nėštumo veiksnių) ir naujagimio priežiūrą, skirtą reikalingus tyrimus, atlikti gydytojo paskirtas procedūras, vykdyti prevencines programas, konsultuoti pacientę žindymo, sveikos gyvensenos, sveikatos tausojimo ir išsaugojimo, seksualinės sveikatos, lėtinių ligų valdymo klausimais, ir kt.

2025 m. parengtas Nėščiųjų, gimdyvių ir naujagimių priežiūros klasterio rodiklių rinkinys ir rodiklių aprašymai, kuriems pritarė Perinatologijos integruotos sveikatos priežiūros stebėsenos komitetas.

Siekiant sudaryti sąlygas ir galimybes daugiau asmenų dėl medicininių indikacijų negalinių natūraliai susilaukti vaikų pasinaudoti pagalbinio apvaisinimo paslauga susilaukti vaikų, parengtas ir derinamas Lietuvos Respublikos pagalbinio apvaisinimo įstatymo Nr. XII-2608 1, 3, 5, 7, 9 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo pakeitimo projektas.

Prisidėjimas prie HP DV: Tai padeda gerinti besilaukiančių ir pagimdžiusių pacienčių ambulatorinę sveikatos priežiūrą pirminiame (šeimos gydytojo komandos) lygyje.

Naujagimių ir vaikų mirtingumo mažinimas

Lietuvoje naujagimiai, kūdikiai ir vaikai skiepijami valstybės lėšomis nuo 14 infekcijų. Naujagimių skiepavimo aprėptys nuo 2010 m. pradėjo mažėti ir 2024 m. nesiekė 95 proc. Kasmet lieka iki 1500 nepaskiepytų naujagimių dėl tėvų / globėjų atsisakymo skiepyti savo vaikus. Tiek Nacionalinėje imunoprofilaktikos 2024–2028 metų programoje (toliau – NIP), tiek XX-osios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje numatytas tikslas didinti skiepavimo aprėptį. Įgyvendinant NIP atlikti numatyti veiksmai, skirti skiepavimo aprėpties didinimui:

1. nustatyti skiepavimo aprėpties didinimo kriterijai, atliktų veiksmų efektyvumo vertinimo tvarka ir atskaitomybė bei rengiamos rekomendacijos, siekiant didinti skiepavimo aprėptį;
2. 2025–2026 m. vykdomas kokybinis tyrimas, kurio tikslas – įvertinti vaikus auginančių tėvų požiūrį į vaikų skiepimus ir priežastis, kurios jį formuoja. Tyrimo rezultatai bus paskelbti 2026 m.;
3. reguliariai informuojama visuomenė apie skiepimą nuo užkrečiamųjų ligų – 2025 m. NVSC įvykdytų visuomenės informavimo veiksmų užkrečiamųjų ligų ir imunoprofilaktikos tema skaičius – 400. Iš jų NVSC parengti ir žiniasklaidos priemonėmis išplatinti pranešimai – 84, NVSC specialistų interviu televizijoms, radijo stotims, naujienų portalams šia tema – apie 100. Socialiniame tinkle Facebook skiepų tema šiemet paskelbta apie 100 įrašų (pranešimai, video medžiaga, informacija apie renginius). NVSC vykdomos komunikacijos efektyvumas: bendras per 2025 m. pasiektų kontaktų (auditorijos) skaičius – 52 237 473, iš jų pasiektų kontaktų skleidžiant žinias, susijusias su užkrečiamosiomis ligomis ir profilaktika – 26 760 377. Renginiuose dalinti lankstinukai, skrajutės, diskutuota, atsakinėta į lankytojų klausimus, skleidžiama mokslu grįsta informacija apie skiepų naudą. Gydytojų įstaigose dalinta NVSC parengta medžiaga (lankstinukai, skrajutės), įstaigų ekranuose demonstruoti video apie skiepus. Lankstinukai ir skrajutės pradėti dalinti gimdymo skyriams, kad būtų įdėti į naujagimio kraitelį. Vykdytos ir tikslinių gyventojų grupių informavimo apie skiepimus kampanijos (pavyzdžiui, apie gripo ir COVID-19 (koronaviruso infekcijos) vakcinaciją);
4. periodiškai organizuoti susitikimai su gyventojais ir ekspertais savivaldybėse, kuriose stebimos mažiausios vaikų skiepavimo aprėptys – iš viso 2025 m. organizuotas 91 gyvas ir 2 nuotoliniai susitikimai. Alytaus apskrityje: 5 gyvi susitikimai; Kauno apskr. – 20 gyvų susitikimų; Klaipėdos apskr. – 7 gyvi susitikimai; Marijampolės apskr. – 5 gyvi susitikimai; Panevėžio apskr. – 5 gyvi susitikimai; Šiaulių apskr. – 11 gyvų ir 2 nuotoliniai susitikimai; Tauragės apskr. – 18 gyvų susitikimų; Telšių apskr. – 11 gyvų susitikimų; Utenos apskr. – 5 gyvi susitikimai; Vilniaus apskr. – 4 gyvi susitikimai

Prisidėjimas prie HP DV: siekiama didinti skiepavimo aprėptį.

Įveikti užkrečiamas ligas

Prevencinėmis priemonėmis išvengiamam mirtingumui tiesioginės įtakos turi šalies vakcinavimo rodikliai. Pagal PSO standartus geras vakcinacijos rodikliais laikoma, kai paskiepytųjų skaičius šalyje ir jos regionuose siekia 90–95 proc. tikslinės grupės asmenų. Pandemija padidino vyresnio amžiaus žmonių skiepavimo nuo gripo rodiklius: 2023–2024 m. sezoną buvo paskiepyta 22 % 65 metų ir vyresnių žmonių (2017–2018 m. – 13 %). Mergaičių skiepavimo nuo žmogaus papilomos viruso apimtis toliau auga ir 2024 m. siekė 74 % – tai viršija

ES vidurkį (63 %), tačiau įprastinė vaikų skiepavimo aprėptis smarkiai sumažėjo ir yra gerokai mažesnė nei rekomenduojamas kolektyvinio imuniteto lygis (95 %), o 2024 m. pirmosios vakcinos nuo tymų dozės aprėptis buvo 86 %. Tais metais Lietuvoje buvo diagnozuoti 30 tymų atvejų, palyginti su 5 atvejais, diagnozuotais 2020–2023 m. Tiek Nacionalinėje imunoprofilaktikos 2024–2028 metų programoje (toliau – NIP), tiek XX-osios LRV programoje numatytas tikslas didinti skiepavimo aprėptis: vykdomas vakcinacijos prieinamumo gyventojams procesų skaitmenizavimas – parengtos skiepavimo kai kuriomis vakcinomis (gripo, COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos), ŽPV) švieslentės, vykdomas ES sveikatos programos projektas LT-Surveillance, skirtas skaitmenizavimui (šiuo metu parengtas reikalingų keitimų Elektroninėje sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinėje sistemoje (toliau – ESPBI IS) planas, suplanuotos veiklos, skirtos skiepavimo švieslenčių parengimui, centralizuotų priminimų gyventojams apie vakcinas siuntimui, skiepavimo kalendoriaus ESPBI IS skaitmenizavimui ir pan.); HI Kompetencijų centras vykdo profesinės kvalifikacijos tobulinimo kursus, skirtus sveikatos priežiūros specialistams: „Skiepavimo pagrindai“, „Imunoprofilaktikos aktualijos“; Laisvai pasirenkamas disciplina imunoprofilaktikos tematika „Ką apie vakcinas turime žinoti kiekvienas“ pradėtas dėstyti Vilniaus universitete 2025/2026 mokslo m. SAM, kartu su ŠMSM vykdo vertinimą dėl galimybių organizuoti panašų kursą kitose Lietuvos aukštosiose mokyklose. 2025 m. pakeista NIP, kurioje buvo išplėsta asmenų, kurie nemokamai gali būti skiepjami nuo erkinio encefalito, amžiaus grupė. Nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. 50–55 m. asmenys galėjo nemokamai pasiskiepyti nuo erkinio encefalito, o 2025 m. pabaigoje ši amžiaus grupė išplėsta nuo 50 iki 60 metų. Taip pat pakeista asmenų, kurie gali būti nemokamai skiepjami nuo pneumokokinės infekcijos amžiaus riba – nemokamai gali būti skiepjami visi asmenys, sulaukę 65 metų (anksčiau galėjo nemokamai skiepytis asmenys nuo 75 metų amžiaus) arba jaunesni, jei serga ligomis, nurodytomis SAM įsakyme.

Prisidėjimas prie HP DV: siekiama didinti skiepavimo aprėptis.

Kita svarbi informacija: Parengtas Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo pakeitimo įstatymo projektas (nauja įstatymo redakcija), kuriuo atsisakoma karantino, kaip atskiros režimo, bei numatoma, kad užkrečiamųjų ligų tam tikrų situacijų valdymas organizuojamas skelbiant ekstremaliąją situaciją, kaip nustato Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymas. Antimikrobinio atsparumo augimas Lietuvoje rodo, kad reikia dėti daugiau pastangų siekiant sumažinti antibiotikų vartojimą. Pernelyg didelio antibiotikų vartojimo mažinimas yra labai svarbus sprendžiant antimikrobinio atsparumo problemą. 2025 m. įgyvendintas projektas „Antimikrobinio atsparumo valdymo plėtojimas“, 29,6 % stacionarios sveikatos priežiūros paslaugas teikiančių ASPĮ turi įdiegtas antimikrobinio atsparumo valdymo programas, kurių dėka vykdomas racionalesnis antibiotikų skyrimas pacientams ir prisidedama prie antimikrobinio atsparumo mažinimo. Įgyvendinant projektą apmokytų asmenų skaičius – 591, organizuoti racionalaus antimikrobininių vaistų vartojimo mokymai gydytojams, įvyko tarpžinybinės ekspertų grupės antimikrobinėms medžiagoms atsparių mikroorganizmų plitimo prevencijos klausimams spręsti seminaras-diskusija „Antimikrobinio atsparumo valdymas Lietuvoje“. Antimikrobininių vaistų vartojimo valdymo modelis išbandytas 10 stacionariųjų ASPĮ, vyko diskusijos su modelio išbandymą koordinuojančiu HI dėl efektyvaus ir racionalaus modelių išbandymo užtikrinimo ir platesnio veiklų įgyvendinimo ne tik modelį išbandančiose ASPĮ.

2025 m. sėkmingai pasiekti suplanuoti rodikliai „Antimikrobinio atsparumo valdymo programą įsidiegusių stacionarių asmens sveikatos priežiūros įstaigų dalis, (procentai)“ (planas – 25,

faktas – 29,6), „Stacionarias paslaugas teikiančių asmens sveikatos priežiūros įstaigų, pateikusių informaciją apie antibiotikų suvartojimą dalis (proc.)“ (planas – 92,5, faktas – 93,5).

Kita labai svarbi veikla, siekiant pagerinti prevencinėmis priemonėmis išvengiamo mirtingumo rodiklį, – dalyvavimas prevencinėse programose. „Health at a Glance 2025:Lithuania, Health at a Glance 2025: Lithuania

VPNJP 3.3. prioriteto „Visuomenės sveikatos priežiūros ir saugos gerinimas per sveikatos stiprinimą ir rizikos veiksnių prevenciją bendruomenėse“, įgyvendinimo veiksmas 3.3.7. „Ne mažiau kaip 85 procentuose stacionarių asmens sveikatos priežiūros įstaigų įdiegti antimikrobinio atsparumo valdymo programas“.

Sumažinti priešlaikinį mirtingumą dėl neužkrečiamų ligų

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Visuomenės sveikatos priežiūros srityje sisteminiams pokyčiams įgyvendinti suplanuotos veiklos nacionalinėje pažangos priemonėje „Gerinti grėsmių bei rizikos sveikatai veiksnių valdymą“. Įvertinus šioje pažangos priemonėje planuojamų įgyvendinti veiklų sukuriamą naudą, planuojama, kad potencialiai prarastų gyvenimo metų skaičius 0–69 metų amžiaus gyventojų sumažėtų nuo 8 024 metų (2019 m.) iki 5 524 metų (2030 m.). Naujais žinomi rodiklio duomenys 2023 m. yra 7 014 m.

2025 m. HI išanalizavo 2024 m. atlikto Lietuvos gyventojų mitybos ir fizinio aktyvumo tyrimo rezultatus, parengė mitybos ir fizinio aktyvumo įpročių ir žinių apie mitybą bei fizinį aktyvumą ataskaitą bei paskelbė Sveikos ir tvarios mitybos rekomendacijas interneto svetainėje. Didelį darbą sveikatos ugdymo srityje atlieka savivaldybių visuomenės sveikatos biurai (toliau – SVSB).

Vykdam projektą „Kompleksinių ir integruotų, mokslu pagrįstų visuomenės sveikatos paslaugų prieinamumo užtikrinimas, bazinių visuomenės sveikatos paslaugų tikslinėms grupėms teikimas“, parengti ir diegiami Onkologinių ligų prevencijos bendruomenėje (nuo 2024 m.), Asmenų 65+ sveikatos stiprinimo bendruomenėje (nuo 2024 m.), Motinos, vaiko ir šeimos sveikatos stiprinimo (nuo 2024 m.), Sveikų bendruomenių tinklo kūrimo bei Vaikų sveikatos stiprinimo ugdymo įstaigose (nuo 2026 m.) aprašai (toliau – Aprašai). 2025 m. HI pasirašius sutartis su SVSB, 30-yje savivaldybių vyko bandomasis šių Aprašų įdiegimas.

2025 m. 11-ka SVSB pasirinko išbandyti veiklas pagal tris Aprašus, 17-ka SVSB įgyvendino veiklas pagal du Aprašus. Aprašų bandomajame diegime dalyvavo 2786 asmenys: 1111 asmenų – Onkologinių ligų prevencijos, 432 – Motinos, vaiko ir šeimos sveikatos stiprinimo ir 1242 asmenys – Asmenų 65+ sveikatos stiprinimo veiklose.

HI kartu su SVSB įgyvendino projektą „Sveikatos stiprinimo programų tėvams „Neįtikėtini metai“ ir „Augame žaisdami“ organizavimas“, kuriuo įgyvendinamos sveikatos stiprinimo programos ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikams, jų tėvams, tėviams, globėjams ir kitiems jų ugdymo veikloje dalyvaujantiems asmenims. Įgyvendinant projektą, nuo projekto pradžios (2024 m. sausio mėn) iki 2026 m. sausio 1 d. prarastos 139 tėvų grupės ir apmokyti 1279 tėvai (iki projekto pabaigos numatoma apmokyti 4000 tėvų). Vilniaus rajono savivaldybė pradėjo programos įgyvendinimą pagal regioninį projektą, todėl iš viso programą įgyvendina 18 savivaldybių. 2025 m. pradėtas programos įgyvendinimas 3 Lietuvos kalėjimuose.

Plėtojant sveikų mokyklų tinklą parengtas ir atnaujintas Sveikatą stiprinančių mokyklų (toliau – SSM) interneto žemėlapis. 2025 m. SSM tinklą papildė 36 naujos SSM ir 21 Aktyvi mokykla (toliau – AM). Šiuo metu Lietuvoje iš viso yra 1034 sveikų mokyklų (752 – SSM ir 282 – AM).

2025 m. sėkmingai pasiekta suplanuota rodiklio „Mokyklų, dalyvaujančių sveikatą stiprinančių mokyklų tinkle, dalis (proc.)“ reikšmė (planas – 42, faktas – 57,0).

Prisidėjimas prie HP DV: Vaikų sveikatos stiprinimas ugdymo įstaigose.

Nuorodos į pridedamus dokumentus: VPNĮP 3.3. prioriteto „Visuomenės sveikatos priežiūros ir saugos gerinimas per sveikatos stiprinimą ir rizikos veiksnių prevenciją bendruomenėse“, įgyvendinimo veiksmas 3.3.2. „Plėsti sveikų mokyklų tinklą ir įtraukti ne mažiau kaip 103 naujas mokyklas (2024 m. – 1 003 sveikatą stiprinančios mokyklos), taip pat sukurti sveikų bendruomenių tinklą, įtraukiant įmones ir kitus socialinius partnerius į aktyvias sveikatos stiprinimo veiklas“;

Sveikos ir tvarios mitybos rekomendacijos (2025) - Higienos institutas

Skiepijimo apimčių didinimas

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Įgyvendinami Nacionalinėje imunoprofilaktikos 2024-2028 metų programoje numatyti veiksmai, skirti skiepijimo aprėptims didinti.

Parengtas Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo pakeitimo įstatymo projektas, kuriuo atsisakoma karantino, kaip atskiros režimo, bei numatoma, kad užkrečiamųjų ligų tam tikrų situacijų valdymas organizuojamas skelbiant ekstremaliąją situaciją, kaip nustato LR krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymas.

2025 m. pradėtas įgyvendinti EK ir EBPO projektas „Lietuvos jaunimo psichikos sveikatos gerinimas stiprinant psichologinį atsparumą ir psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevenciją“. Parengtos rekomendacijos dėl integruoto prevencijos modelio, skirto vaikų ir paauglių psichikos sveikatai gerinti bei psichoaktyviųjų medžiagų vartojimui Lietuvoje mažinti. Kartu pradėti mokymai šioje srityje dirbantiems specialistams, teikiamos ekspertų konsultacijos ir įžvalgos dėl veiksmingo modelio adaptavimo ir diegimo nacionaliniu mastu.

Tobulinta ir priklausomybės konsultantų, teikiančių paslaugas SVSB, veikla, atnaujinant mokymų programą ir įgalinant konsultantus teikti paslaugas ne tik žalingai vartojantiems ar turintiems priklausomybę nuo narkotinių medžiagų vartojimo asmenims, bet ir rizikingą elgesį, susijusį su lošimu, ar patologinį potraukį lošimams turintiems asmenims. 2025 m. LR Seime vyko pirmoji praktinė priklausomybių konsultantų konferencija „Priklausomybių konsultanto praktika ir profesinė tapatybė: iššūkiai, galimybės, perspektyvos“.

Inicijuotas projekto „Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos kokybės ir veiksmingumo didinimas savivaldybėse“ pakeitimas, papildant nauja veikla, kuri skirta psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos kokybės ir veiksmingumo didinimui.

Įgyvendintas projektas „Penktosios kartos judriojo ryšio (5G) elektromagnetinio lauko stebėsenos modulio sukūrimas ir stebėsenos diegimas“, sukurtas interaktyvus žemėlapis elektromagnetinės spinduliuotės matavimų ir vertinimo duomenims atvaizduoti.

Parengti LR visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 15, 151 ir 41 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 411 straipsniu įstatymo, LR aplinkos monitoringo įstatymo Nr. VIII-529 2, 9 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo, LR administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 451 straipsniu įstatymo projektai. 30-yje savivaldybių vyko šių aprašų įdiegimas.

Įgyvendinamos Socialinio recepto iniciatyvos, vyresnio amžiaus žmonėms (65+) siūlančios nemokamas kultūros, meno, sveikatingumo, neformaliojo švietimo ar savanorystės veiklas savivaldybėse. Tęsiama psichikos sveikatos ambasadorių veikla.

2025 m. Lietuva tapo Interreg Europe projekto „Sveikata ir atsparumas: jaunosios kartos psichologinis įgalinimas“ (toliau – HARMONY, angl. Health and Resilience: Mental Empowerment for New Youth) partnere. Šio projekto tikslas – tobulinti jaunimo psichikos sveikatos politiką Europoje, taikant bendruomeninį ir bendradarbiavimu pagrįstą požiūrį, skatinti ankstyvą problemų nustatymą, prevenciją, prieinamą pagalbą ir stiprinti suinteresuotųjų šalių įsitraukimą.

Įgyvendintos Nacionaliniame savižudybių prevencijos veiksmų 2023–2026 m. plane 2025 m. numatytos veiklos.

Pradėtas vykdyti ES projektas „Psichikos sveikatos stiprinimas, stigmatizavimo mažinimas, savižudybių prevencija Vidurio, vakarų Lietuvos ir Sostinės regionuose“, kurio metu numatoma parengti bazinių savižudybių prevencijos mokymų programą, savižudybių intervencijos mokymų programą bei bazinių savižudybių prevencijos mokymų programą instruktoriams.

SAM pradėtas vykdyti 2025–2027 m. ES projektas JA PRISM (angl. Joint Action Prevention-oriented Rights-based approach to Support Mental health), kurio metu numatyta adaptuoti ir įdiegti įvadinę nuotolinę savižudybių prevencijos mokymų programą BIZI.

Atnaujinta eilė higienos normų.

Prisidėjimas prie HP DV: Pažangos priemonės veiklos prisideda prie kovos su užkrečiamomis ligomis, didina visuomenės sveikatos paslaugų plėtrą ir prieinamumą, gerina visuomenės sveikatos saugą.

Pridedami dokumentai: SAM 2018 m. rugsėjo 7 d. įsakymas Nr. V-989 „Dėl Priklausomybių konsultavimo paslaugų teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

SAM 2025 m. lapkričio 24 d. įsakymas Nr. V-1050 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2022 m. liepos 20 d. įsakymo Nr. V-1255 „Dėl 2022–2030 metų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos Sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 11-001-02-10-02 „Stiprinti gyventojų psichikos sveikatą bei plėtoti psichoaktyviųjų medžiagų ir kitų priklausomybę sukeliančių veiksnių kontrolę ir vartojimo prevenciją“ aprašo patvirtinimo“ pakeitimo.

SAM 2023 m. spalio 9 d. įsakymas Nr. V-1070 „Dėl Nacionalinio savižudybių prevencijos veiksmų 2023–2026 metams plano patvirtinimo“.

Nr. 11-001-02-10-02 „Stiprinti gyventojų psichikos sveikatą bei plėtoti psichoaktyviųjų medžiagų ir kitų priklausomybę sukeliančių veiksnių kontrolę ir vartojimo prevenciją“

3 GERA SVEIKATA

3.5. Stiprinti piktnaudžiavimo psichoaktyviomis medžiagomis, įskaitant piktnaudžiavimą narkotinėmis medžiagomis ir žalingą alkoholio vartojimą, prevenciją ir gydymą.

Psichikos sveikatos stiprinimas

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: SAM pradėtas vykdyti 2025–2027 m. ES projektas JA PRISM, numatyta adaptuoti gerąją praktiką „Circle of friends“, skirtą vyresnio amžiaus asmenų vienišumui mažinti ir integruoti šią gerąją praktiką į Socialinio recepto algoritmą. Tęsiama psichikos sveikatos ambasadorių (toliau – PSA) veikla, prisidedanti prie visuomenės psichikos sveikatos stigmos mažinimo. Parengti ir patvirtinti „Žvelk giliau“ PSA iniciatyvos 2025 m. atrankos konkurso organizavimo nuostatai. Organizuotos 2 grupinės ir 4 individualios supervizijos PSA, 4 žodinių istorijų pasakojimo užsiėmimai PSA, kurių tikslas ugdyti gebėjimą autentiškai ir paveikiai dalintis asmeninėmis patirtimis, kas didina auditorijos įsitraukimą. Įgyvendintos priemonės, skirtos psichikos sveikatos raštingumo stiprinimui nacionaliniu mastu. Atliktas internetinės svetainės www.pagalbasau.lt vartotojų patirties (UX) tyrimas, kurio rezultatai bus panaudoti svetainės struktūros ir dizaino atnaujinimui. Organizuota nuotolinė konferencija „Ryšiai, kurie gydo: bendruomenės vaidmuo psichikos sveikatai“, pritraukusi daugiau nei 700 dalyvių. Pradėtas įgyvendinti Europos Komisijos ir EBPO projektas „Lietuvos jaunimo psichikos sveikatos gerinimas stiprinant psichologinį atsparumą ir psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevenciją“. Pasitelkiant tarptautinę gerąją patirtį, parengtos rekomendacijos dėl integruoto prevencijos modelio, skirto gerinti vaikų ir paauglių psichikos sveikatą bei mažinti psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą Lietuvoje. Pradėti mokymai šioje srityje dirbantiems specialistams, teikiamos ekspertų konsultacijos ir įžvalgos dėl veiksmingo modelio adaptavimo ir diegimo nacionaliniu mastu. Inicijuotas projekto „Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos kokybės ir veiksmingumo didinimas savivaldybėse“ pakeitimas, papildant nauja veikla, kuri skirta prevencijos kokybės ir veiksmingumo didinimui Sostinės regione ir Vidurio ir vakarų Lietuvos regione. Planuojama sukurti psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos priemonių rinkinį, užtikrinant viešą prieinamumą internetinėje erdvėje. Siekiant palaikyti pagalbos prieinamumą norintiems atsisakyti priklausomybės nuo nikotino, SAM užtikrino įsteigtos nacionalinės metimo rūkyti pagalbos tel. linijos (tel. 1819, <https://nerukysiu.lt/>) veiklą. Tobulinta Priklausomybės konsultantų veikla, atnaujinant mokymų programą ir įgalinant konsultantus teikti paslaugas ne tik žalingai vartojančius ar turinčius priklausomybę nuo narkotinių medžiagų asmenis, o ir rizikingą elgesį, susijusį su lošimu, ar patologinį potraukį lošimams turinčius. LRS vyko pirmoji praktinė priklausomybių konsultantų konferencija „Priklausomybių konsultanto praktika ir profesinė tapatybė: iššūkiai, galimybės, perspektyvos“, Lietuva tapo Interreg Europe projekto „Sveikata ir atsparumas: jaunosios kartos psichologinis įgalinimas“ partnerė, kartu su ŠMSM parengtos Mokinių asmeninių mobiliųjų telefonų ir kitų IT įrenginių naudojimo ikimokyklinio ugdymo ir bendrojo ugdymo mokykloje rekomendacijos.

Prisidėjimas prie HP DV: Psichikos sveikata yra viena iš prioritetinių sričių, kuriai nuolat skiriamas kryptingas dėmesys – plėtojamos psichikos sveikatos stiprinimo ir psichosocialinės pagalbos priemonės, orientuotos į įvairias gyventojų grupes.

Pridedami dokumentai: SAM 2025 m. kovo 21 d. įsakymas Nr. V-250 „Dėl „Žvelk giliau“ psichikos sveikatos ambasadorių iniciatyvos 2025 metų atrankos konkurso organizavimo nuostatų patvirtinimo“;

SAM 2025 m. lapkričio 24 d. įsakymas Nr. V-1050 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2022 m. liepos 20 d. įsakymo Nr. V-1255 „Dėl 2022–2030 metų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos Sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 11-001-02-10-02 „Stiprinti gyventojų psichikos sveikatą“

bei plėtoti psichoaktyviųjų medžiagų ir kitų priklausomybę sukeliančių veiksnių kontrolę ir vartojimo prevenciją“ aprašo patvirtinimo“ pakeitimo;

SAM 2018 m. rugsėjo 7 d. įsakymas Nr. V-989 „Dėl Priklausomybių konsultavimo paslaugų teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

SAM 2025 m. liepos 31 d. Nr. V-807/V-726 „Dėl mokinių asmeninių mobiliųjų telefonų ir kitų informacinių technologijų įrenginių naudojimo ikimokyklinio ugdymo ir bendrojo ugdymo mokykloje rekomendacijų patvirtinimo“

PSICHOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ IR KITŲ PRIKLAUSOMYBĘ SUKELIANČIŲ VEIKSNIŲ KONTROLĘ IR VARTOJIMO PREVENCIJĄ

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: 2025 m. pradėtas įgyvendinti Europos Komisijos ir EBPO projektas „Lietuvos jaunimo psichikos sveikatos gerinimas stiprinant psichologinį atsparumą ir psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevenciją“. Pasitelkus tarptautinę gerąją patirtį parengtos rekomendacijos dėl integruoto prevencijos modelio, skirto vaikų ir paauglių psichikos sveikatai gerinti bei psichoaktyviųjų medžiagų vartojimui Lietuvoje mažinti. Kartu pradėti mokymai šioje srityje dirbantiems specialistams, teikiamos ekspertų konsultacijos ir įžvalgos dėl veiksmingo modelio adaptavimo ir diegimo nacionaliniu mastu.

Tobulinta ir priklausomybės konsultantų, teikiančių paslaugas SVSB, veikla, atnaujinant mokymų programą ir įgalinant konsultantus teikti paslaugas ne tik žalingai vartojantiems ar turintiems priklausomybę nuo narkotinių medžiagų vartojimo asmenims, bet ir rizikingą elgesį, susijusį su lošimu, ar patologinį potraukį lošimams turintiems asmenims. 2025 m. LR Seime vyko pirmoji praktinė priklausomybių konsultantų konferencija „Priklausomybių konsultanto praktika ir profesinė tapatybė: iššūkiai, galimybės, perspektyvos“, kurioje vyko diskusijos apie priklausomybių konsultantų veiklos iššūkius ir stiprinimo galimybes.

Inicijuotas projekto „Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos kokybės ir veiksmingumo didinimas savivaldybėse“ pakeitimas, papildant nauja veikla, kuri skirta psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos kokybės ir veiksmingumo didinimui. Planuojama sukurti psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos priemonių rinkinį, kuris padės įgyvendinti tikslingą psichoaktyviųjų medžiagų prevenciją, ir metodines rinkinio naudojimo gaires, užtikrinant viešą prieinamumą internetinėje erdvėje.

SAM užtikrino įsteigtos nacionalinės metimo rūkyti pagalbos telefoninės linijos (tel. 1819, <https://nerukysiu.lt/>) veiklą.

Siekiant, kad informacija apie pagalbą pasiektų tikslingą grupę tiesiogiai, parengtas ir Lietuvos Respublikos Seime registruotas Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 8(5), 9, 9(3), 9(4), 9(9), 9(10), 9(11), 17 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas dėl nacionalinės metimo rūkyti pagalbos telefoninės linijos viešinimo ant tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių pakuočių ir valstybės rinkliavos įteisinimo už pranešimų apie planuojamus į rinką tiekti gaminius pateikimą ir gaminių sudėties vertinimą per EU-CEG sistemą.

Prisidėjimas prie HP DV: Pažangos priemonės veiklos prisideda prie piktnaudžiavimo psichoaktyviomis medžiagomis, įskaitant piktnaudžiavimą narkotinėmis medžiagomis, žalingą alkoholio vartojimą ir rūkymą prevencijos.

Pridedami dokumentai:

SAM 2018 m. rugsėjo 7 d. įsakymas Nr. V-989 „Dėl Priklausomybių konsultavimo paslaugų teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

SAM 2025 m. lapkričio 24 d. įsakymas Nr. V-1050 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2022 m. liepos 20 d. įsakymo Nr. V-1255 „Dėl 2022–2030 metų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos Sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 11-001-02-10-02 „Stiprinti gyventojų psichikos sveikatą bei plėtoti psichoaktyviųjų medžiagų ir kitų priklausomybę sukeliančių veiksnių kontrolę ir vartojimo prevenciją“ aprašo patvirtinimo“ pakeitimo.

Nr. 11-001-02-10-03 (RE) „Gerinti kokybiškų visuomenės sveikatos paslaugų prieinamumą regionuose“

**3 GERA
SVEIKATA**

3.4. Iki 2030 metų trečdaliu sumažinti priešlaikinį mirtingumą nuo neužkrečiamųjų ligų taikant prevenciją ir gydymą bei skatinti psichinę sveikatą ir gerovę.

3.5. Stiprinti piktnaudžiavimo psichoaktyviomis medžiagomis, įskaitant piktnaudžiavimą narkotinėmis medžiagomis ir žalingą alkoholio vartojimą, prevenciją ir gydymą.

3.8. Pasiiekti visuotinę sveikatos priežiūros paslaugų aprėptį, įskaitant apsaugą nuo finansinės rizikos, galimybę gauti kokybiškas būtiniausias sveikatos priežiūros paslaugas bei saugius, veiksmingus, kokybiškus ir pasiekiamus būtiniausius vaistus ir vakcinas.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Įgyvendinti projektai, kurių tikslas – psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo mažinimas, pasitelkiant pirminės prevencijos ir ankstyvosios intervencijos eksperimentuojantiems ir rizikingai vartojantiems asmenims priemones, orientuotas į rizikos sveikatai veiksmų mažinimą. Projektų tikslinės grupės; vaikai, paaugliai ir jų aplinkos nariai (šeima, mokykla, bendruomenė).

2025 m. buvo įgyvendinamos 53 sutartys, kurių suma sudaro 20 991 955,81 Eur (iš jų Europos Sąjungos fondų lėšos 16 092 579,98 Eur, bendrojo finansavimo lėšos 1 574 139,95 Eur, Savivaldybės biudžeto lėšos – 3 325 255,88 Eur); 1 sutartis baigta įgyvendinti.

Prisidėjimas prie HP DV: Įgyvendintos veiklos prisideda prie galimybės gauti kokybiškas būtiniausias visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas, sumažinti priešlaikinio mirtingumo nuo neužkrečiamųjų ligų tikimybę, taikant prevencines priemones bei stiprinti piktnaudžiavimo psichoaktyviomis medžiagomis, įskaitant piktnaudžiavimą narkotinėmis medžiagomis ir žalingą alkoholio vartojimą, prevenciją ir gydymą.

Nr. 11-002-02-11-01 „Gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir prieinamumą“

**3 GERA
SVEIKATA**

3.d. Stiprinti visų šalių, ypač besivystančių šalių, gebėjimus ankstyvo įspėjimo, rizikos mažinimo ir nacionalinių ir pasaulinių sveikatos rizikos veiksnių valdymo srityse.

3.1. Iki 2030 metų sumažinti gimdyvių mirtingumą visame pasaulyje iki mažiau nei 70 iš 100 000 gyvų gimusiųjų kūdikių.

3.2. Iki 2030 metų užkirsti kelią naujagimių ir vaikų iki penkerių metų miršimams, kurių galima išvengti, visoms šalims siekiant sumažinti neonatalinį mirtingumą bent iki 12 iš 1 000 gyvų gimusiųjų kūdikių, o vaikų iki penkerių metų mirtingumą – bent iki 25 iš 1 000 gyvų gimusiųjų kūdikių.

3.4. Iki 2030 metų trečdaliu sumažinti priešlaikinį mirtingumą nuo neužkrečiamųjų ligų taikant prevenciją ir gydymą bei skatinti psichinę sveikatą ir gerovę.

3.5. Stiprinti piktnaudžiavimo psichoaktyviomis medžiagomis, įskaitant piktnaudžiavimą narkotinėmis medžiagomis ir žalingą alkoholio vartojimą, prevenciją ir gydymą.

3.7. Iki 2030 metų užtikrinti visuotinę galimybę gauti seksualinės ir reprodukcinės sveikatos priežiūros paslaugas, įskaitant šeimos planavimo, informavimo ir švietimo bei reprodukcinės sveikatos įtraukimo į nacionalines strategijas ir programas tikslus.

3.8. Pasiekti visuotinę sveikatos priežiūros paslaugų aprėptį, įskaitant apsaugą nuo finansinės rizikos, galimybę gauti kokybiškas būtiniausias sveikatos priežiūros paslaugas bei saugius, veiksmingus, kokybiškus ir pasiekiamus būtiniausias vaistus ir vakcinas.

3.b. Remti vaistų ir vakcinų nuo užkrečiamų ir neužkrečiamų ligų, kurios pirmiausia paveikia besivystančias šalis, mokslinius tyrimus ir kūrimą, suteikti galimybę gauti patikimų būtiniausių vaistų ir vakcinų remiantis Dohos deklaracija dėl TRIPS susitarimo ir visuomenės sveikatos, kurioje patvirtinama besivystančių šalių teisė visapusiškai pasinaudoti Sutarties dėl intelektinės nuosavybės teisių, susijusių su prekyba, nuostatomis dėl lanksčių būdų saugoti visuomenės sveikatą ir, pirmiausia, suteikti visiems galimybę gauti vaistų.

3.c. Labai padidinti finansavimą sveikatos priežiūrai ir sveikatos priežiūros specialistų įdarbinimui, tobulinimuisi, mokymui ir išlaikymui besivystančiose šalyse, ypač mažiausiai išsivysčiusiose šalyse ir mažose besivystančiose salų valstybėse.

5 LYČIŲ LYGYBĖ

5.6. Užtikrinti vienodas galimybes gauti seksualinės ir reprodukcinės sveikatos priežiūros paslaugas ir reprodukcinės teises, suderintas vadovaujantis Tarptautinės konferencijos gyventojų skaičiaus ir vystymosi klausimais veiksmų programa, Pekino veiksmų programa ir jų peržiūros konferencijų išvadų dokumentais.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Siekiant organizuoti sveikatos priežiūros specialistų kompetencijų ugdymą ir pasirengimo ekstremaliems, krizių ar karo situacijų atvejams stiprinimą, rengiant mokymus, pratybas, stažuotes, metodines priemones bei bendradarbiaujant nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu, šių funkcijų vykdymas pavestas SAM Ekstremalių sveikatai situacijų centrui (toliau – ESSC). Parengtas ir patvirtintas Mokymų programų, skirtų krizių ir ekstremaliųjų situacijų valdymui, rengimo planas bei Sveikatos priežiūros specialistų parengties modelio veiksmų planas. Patvirtintas Civilinės saugos stiprinimo ir plėtros programos pažangos priemonės Nr. 11-001-10-04-03 „Stiprinti sveikatos sistemos atsparumą ekstremaliosioms situacijoms, krizėms, karo grėsmėms“ aprašas. Įgyvendinat pažangos priemonę Nr. 11-002-02-11-01 „Gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir prieinamumą“ suplanuotos veiklos skirtos kelti kvalifikaciją pirminės sveikatos priežiūros ir specializuotos sveikatos priežiūros specialistams. Numatomas 4 920 specialistų dalyvavimas.

ESSC įgyvendino projektą „Ekstremalių situacijų valdymo informacinės sistemos (toliau – ESVIS) papildomų modulių vystymas“, kurio tikslas – parengties ekstremalioms sveikatai situacijoms prevencijos ir stebėsenos procesų, ekstremalių sveikatai situacijų koordinavimo veiksmų (funkcijų vykdymo) skaitmenizavimas, sukuriant papildomus funkcionalumus Ekstremalių situacijų valdymo informacinėje sistemoje. ESVIS sistemos įsigijimas ir jos papildymas ekstremalių sveikatai situacijų valdymo ir stebėsenos modulių ženkliai padidina ESSC vykdomos ekstremalių sveikatai situacijų valdymo ir stebėsenos veiklos efektyvumą ir leidžia didinti stebėsenos aprėptį bei ją standartizuoti, įgalina sveikatos priežiūros įstaigų ir ESSC darbuotojus operatyviai perduoti, gauti bei vertinti stebėsenai reikalingus duomenis online būdu bei įvairiais pjūviais, leidžia tam pačiam ESSC darbuotojų skaičiui įvertinti didesnio sveikatos priežiūros įstaigų kiekio parengtį ekstremaliosioms situacijoms.

2025 m. Lietuvos ekstremaliųjų situacijų medicinos komanda (toliau – EMT) buvo įvertinta tarptautinių ekspertų ir sertifikuota pagal PSO standartus. Tai reiškia, kad Lietuva gali ne tik priimti tarptautinę medicininę pagalbą, bet ir ją teikti kitoms šalims ekstremalių situacijų metu. Organizuotas ir atliktas šalies pasirengimo grėsmėms vertinimas, įgyvendinant 2022 m. lapkričio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2022/2371 dėl didelių tarpvalstybinių pobūdžio grėsmių sveikatai, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 1082/2013/ES. Vertinimą atliko Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras kartu su Europos Komisija. Vertinta 16 pasirengimo sričių, pateikti jas reglamentuojantys teisės aktai ir aprašymai.

Rengiant algoritmą „Sveikatos sektoriaus evakavimo gairės mobilizacijos, karo padėties metu“ identifikuoti kriterijai, kuriais vadovaujantis būtų vykdomas pacientų evakavimas į užsienio šalių gydymo įstaigas.

Įgyvendinamas Šveicarijos ir Lietuvos bendradarbiavimo programos „Motinos ir vaiko sveikata bei gerovė“ projektas.

Patvirtintas ambulatorinių akušerio konsultacijų aprašas, skirtas besilaukiančių ir pagimdžiusių pacienčių pirminio lygio (šeimų gydytojo komandos) ambulatorinei sveikatos priežiūrai gerinti.

2025 m. parengtas Nėščiųjų, gimdyvių ir naujagimių priežiūros klasterio rodiklių rinkinys ir rodiklių aprašymai.

Parengtas ir derinamas Lietuvos Respublikos pagalbinio apvaisinimo įstatymo Nr. XII-2608 1, 3, 5, 7, 9 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo pakeitimo projektas. Parengtas Psichikos sveikatos atvejo vadybos, teikiant pirminę ambulatorinę psichikos sveikatos priežiūros paslaugą suaugusiems, tvarkos aprašas

Nuo 2025 m. liepos 1 d. pirminės ambulatorinės psichikos sveikatos priežiūros paslaugas visiems vaikams ir paaugliams teikia trijų specialistų komanda (iki tol buvo bendros komandos su suaugusiais).

2025 m. atnaujintas ir patikslintas pakaitinio gydymo nuo opioidų priklausomybės reglamentavimas.

2025 m. sukurta ir paskelbta sveikatos priežiūros paslaugų kokybės vertinimo rodiklių švieslė.

Parengtas Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo pakeitimas, įteisinant galimybę nuotolines asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikti iš gydytojo ar kito asmens sveikatos priežiūros specialisto nuotolinio darbo vietos, t. y. už ASPĮ ribų.

Parengtas Šeimos medicinos plėtros 2026–2028 metų veiksmų planas.

2025 m. numatyta, kad gydytojui nustačius klinikinę diagnozę ir pateikus priežiūros rekomendaciją, išrašyti pirmą receptą kompensuojamoms medicinos pagalbos priemonėms ar pratęsti šių priemonių skyrimą pagal kompetenciją gali ir bendrosios praktikos slaugytojas, bendruomenės slaugytojas, slaugytojas diabetologas, išplėstinės praktikos slaugytojas.

Nuo 2025 m. sausio 1 d. pradėti steigti skubiosios medicinos pagalbos kabinetai – tai pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančių įstaigų padaliniai.

Medicininei reabilitacijai ir sanatoriniam gydymui 2025 m. buvo skirta 15,7 proc. daugiau PSDF biudžeto ir rezervo lėšų lyginant su 2024 m.

2025 m. į Brangiųjų tyrimų ir procedūrų, apmokamų PSDF biudžeto lėšomis, sąrašą buvo įtraukti psichiatrinių vaistų toleravimo farmakogenetinis tyrimas bei nauji naviko genetikos tyrimai.

Pakeisti ligų ambulatorinio gydymo PSDF lėšomis kompensuojamais vaistais aprašai, koreguojant nuostatas, sudarančias sąlygas eilėms į gydytojų specialistų konsultacijas susidaryti ir sukeliančias administracinę naštą.

2025 m. numatyta PSDF biudžeto lėšomis kompensuoti profesionalią burnos higieną 3–17 metų amžiaus vaikams vieną kartą per metus.

Suaugusiems pradėta teikti nespecializuota pirminės suaugusių asmenų burnos patikros ir profilaktikos paslauga.

Įgyvendinami projektai: „Ankstyvos diagnostikos ir prevencinių programų vykdymo, kokybės užtikrinimo ir kokybės kontrolės informacinės sistemos sukūrimas (ar įsigijimas) ir įdiegimas“ ir Onkologinių ligų ankstyvosios diagnostikos programų organizavimo, vykdymo ir kokybės reikalavimų įdiegimo, įgyvendinant bandomąjį programų koordinavimo projektas.

Pakeistas Palaikomojo gydymo ir slaugos paslaugos teikimo reikalavimų ir šios paslaugos apmokėjimo tvarkos aprašas ir atsisakyta nuostatos, kad PSDF biudžeto lėšomis mokama ne daugiau kaip už 120 palaikomojo gydymo ir slaugos dienų (lovadienių) per kalendorinius metus.

2025 m. turint e. receptą, vaistus galima įsigyti aštuoniose valstybėse: Latvijoje, Estijoje, Lenkijoje, Ispanijoje, Graikijoje, Portugalijoje, Čekijoje ir Suomijoje.

Nuo 2025 m. spalio 1 d. įsigalioja atnaujintos vardinių vaistų įsigijimo taisyklės.

Supaprastintas naujų siūlomų kompensuoti vaistų vertinimas.

Pagal 2025 m. PSDF biudžeto prisiimtus įsipareigojimus lėšų suma kompensuojamiesiems vaistams ir MPP (neįskaitant valstybės biudžeto lėšų, skirtų pacientų priemokoms padengti) sudarė 700,9 mln. Eur (107,4 mln. Eur daugiau nei 2024 m.).

VISUOMENĖS SVEIKATAI KYLANČIŲ GRĖSMIŲ IR RIZIKOS VEIKSNIŲ VALDYMAS

Tai sveikatos politikos dalis, kuria siekiama užtikrinti greitą sveikatos sistemos reagavimą į iššūkius, tinkamų sprendimų priėmimą, rizikos veiksnių poveikio sveikatai mažinimą.

2025 m. įgyvendintos priemonės prisideda prie gimdyvių, naujagimių ir vaikų sveikatos priežiūros gerinimo, mirtingumo mažinimo, plečiamos galimybės gauti reikalingas seksualinės ir reprodukcinės sveikatos priežiūros paslaugas.

Psichikos sveikatos srityje įgyvendinamos veiklos gerina psichikos sveikatą ir gerovę bei suteikiamų sveikatos priežiūros paslaugų kokybę.

Veiklos susijusios su aprūpinimu vaistais, plečia pacientų galimybes gauti reikalingus vaistus.

Veiklos susijusios su žmoniškųjų išteklių politika padeda sveikatos priežiūros specialistų įdarbinimu, tobulinimui, kvalifikacijos kėlimui.

Siekiant įvertinti cheminių, biologinių incidentų valdymo mechanizmus, kartu su Nacionaline visuomenės sveikatos priežiūros laboratorija (toliau – NVSPL) atlikta teisės aktų analizė, parengtos išvados, identifikuoti Aplinkos ministerijos ir NVSPL pajėgumai cheminių ir biologinių grėsmių identifikavimui. NVSPL įdiegta nauja bioterorizmo agentų nustatymo metodika.

Radiacinės saugos centras (toliau – RSC) užtikrina radiacinės saugos reguliuojamąją kontrolę šalyje – planuota patikrinti 588 ūkio subjektus, atlikti 829 radiacinės saugos reikalavimų vykdymo patikrinimai. Atliktų patikrinimų skaičiaus padidėjimą lėmė didelis neplanuotų priešlicencijinių patikrinimų skaičius.

Nuolatos stebimi ir analizuojami 57 Ankstyvojo radiacinio pavojaus perspėjimo tinklo (RADIS) stotelių aplinkos radiacinio fono duomenys buvo skelbiami RSC ir Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos interneto svetainėse, EK radiologinio monitoringo platformoje (EURDEP), Nacionalinio krizių valdymo centro duomenų valdymo sistemoje ir mobiliojoje programėlėje KOVAS. Ankstyvojo radiacinio pavojaus perspėjimo tinklas (toliau – RADIS) išplėstas 7 naujais matavimo taškais Lietuvos pasienio teritorijoje, o 6 stotys perkeltos iš viešų erdvių į saugesnes teritorijas. 2025 m. įsigytos 2 naujos RADIS stotys ir užtikrintos techninio bei programinio palaikymo paslaugos 2026 m.

Pasiekti ir viršyti suplanuoti rodikliai: „Tvarkomų valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų dalis (proc.)“ (planas – 80, faktas – 83), „Lietuvos nacionalinei sveikatos sistemai

priklausančių asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų, pasirengusių veikti esant ekstremaliosioms situacijoms, dalis, (proc.)“ (planas – 75, faktas – 95), „Atliktų nacionalinei sveikatos sistemai priklausančių ir nepriklausančių asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų, nepaisant jų pavaldumo ir teisinės formos, parengties ekstremaliosioms situacijoms įvertinimų dalis (proc.)“ (planas – 25, faktas – 25).

Rodiklis „Suaugusiųjų, kurie vertina savo sveikatą kaip gerą ir labai gerą, dalis, proc.“ skaičiuojamas atlikus suaugusiųjų gyvensenos stebėsenos tyrimą, kuris pradėtas vykdyti 2018 m. ir atliekamas kas 4 metai. Tyrimą atlieka Higienos institutas. Kitą tyrimą planuojama atlikti 2026 m. Rodiklio reikšmė, 2022 m. duomenimis, yra pasiekta ir viršyta, t. y. vis didesnis procentas žmonių Lietuvoje vertina savo sveikatą kaip gerą ir labai gerą (2022 m. siektina reikšmė – 61,52, faktas – 62,4). Tyrimo duomenimis, nustatytas statistiškai reikšmingas silpnas neigiamas ryšys ($r = -0.254$, $p < 0.05$) sieja ilgalaikio nedarbo lygį ir suaugusiųjų, kurie vertina savo sveikatą kaip gerą ir labai gerą, dalį. Vadinas, kuo aukštesnis ilgalaikio nedarbo lygis, tuo mažesnė dalis suaugusiųjų, kurie vertina savo sveikatą gerai ir labai gerai.

EBPO duomenimis dauguma lietuvių nemano, kad jų sveikata yra gera, ypač tie, kurių pajamos yra mažiausios. 2024 m. tik 49 % Lietuvos suaugusiųjų nurodė, kad jų sveikata yra gera – tai mažiausias rodiklis ES (kartu su Latvija) ir 19 proc. mažesnis už ES vidurkį (68 %).

Savarankiškai vertinant savo sveikatą, kaip ir kitose šalyse, yra skirtumas tarp lyčių: 45 % moterų nurodo esant geros sveikatos, vyrų – 55 %.

Rodiklio „Suaugusiųjų, kurie vertina savo sveikatą kaip gerą ir labai gerą, dalis, proc.“ pokyčiui turi įtakos sveikatos priežiūros paslaugų, kompensuojamų PSDF lėšomis apimtys: profilaktinė sveikatos priežiūra; pirminio, antrinio ir tretinio lygio paslaugos; medicininė rehabilitacija ir slauga bei vaistai ir medicinos reikmenys.

Sveikatos priežiūros kokybės ir efektyvumo didinimo plėtros programa

Nr. 11-002-02-11-02 „Užtikrinti ilgalaikės priežiūros paslaugų plėtrą“ (RE)

3 GERA
SVEIKATA

3.8. Pasiekti visuotinę sveikatos priežiūros paslaugų aprėptį, įskaitant apsaugą nuo finansinės rizikos, galimybę gauti kokybiškas būtiniausias sveikatos priežiūros paslaugas bei saugius, veiksmingus, kokybiškus ir pasiekiamus būtiniausias vaistus ir vakcinas.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Įgyvendinant pažangos priemonę Nr. 11-002-02-11-02 Užtikrinti ilgalaikės priežiūros paslaugų plėtrą (regioninė priemonė) siekiama patenkinti senstančios visuomenės poreikius, padidinti ilgalaikės priežiūros paslaugų prieinamumą, šių paslaugų apimtį ir kokybę, teikiant pagalbą savarankiškumą praradusiems asmenims.

2025 m. toliau buvo įgyvendinami projektai ir finansuojamos veiklos:

- mobiliųjų komandų aprūpinimas darbui reikalinga įranga ir priemonių komplektais bei automobiliais;
- ilgalaikės priežiūros dienos centrų, teikiančių ilgalaikės priežiūros paslaugas, steigimas;
- stacionariųjų slaugos paslaugų žmonėms, sergantiems Alzheimerio liga, senatvine demencija, bei paliatyvosios pagalbos paslaugų infrastruktūros plėtojimas ir modernizavimas;
- tikslinių ilgalaikės priežiūros paslaugų diegimas (ypač demencijos ir Alzheimerio ligų srityse) ir plėtojimas savivaldybių lygmens ASPĮ asmenims, kurie negali pasirūpinti savimi, šeimos narių konsultavimas.

Prisidėjimas prie HP DV: Įgyvendinamomis veiklomis siekiama plėsti ir gerinti visuotinę sveikatos priežiūros paslaugų aprėptį, suteikiant galimybę gauti kokybiškas būtiniausias sveikatos priežiūros paslaugas.

Švietimo, mokslo ir sporto ministerija

Susisiekimo ministerija yra atsakinga už tris plėtros programas:

1. Švietimo plėtros programą
2. Mokslo plėtros programą
3. Sporto plėtros programą

Prie horizontaliojo principo prisideda **Švietimo plėtros programa**. Iš 16-os visų programos priemonių prie horizontaliojo principo prisideda 8-ios.

Žemiau pateikiama informacija apie plėtros programos priemonių įgyvendinimą 2025 m. ir prisidėjimą prie horizontaliojo principo „Darnus vystymasis“.

Švietimo plėtros programa

Nr. 12-003-03-01-01 „Įgyvendinti „Tūkstantmečio mokyklų“ programą“

4 KOKYBIŠKAS
IŠSILAVINIMAS

4.1. Iki 2030 metų užtikrinti, kad visos mergaitės ir berniukai įgytų nemokamą, lygiavertį ir kokybišką pradinį ir vidurinį išsilavinimą, suteikiantį galimybę pasiekti atitinkamų ir veiksmingų mokymosi rezultatų.

4.1.1. Vaikų ir jaunuolių (a) 2–3-ioje klasėje, (b) baigusių pradinę mokyklą, (c) baigusių pagrindinę mokyklą ir pasiekusių bent minimalų (i) skaitymo ir (ii) matematikos mokėjimo lygį, dalis pagal lytį.

4.5. Iki 2030 metų panaikinti lyčių skirtumus švietimo srityje ir užtikrinti vienodas galimybes pažeidžiamoms asmenų grupėms, įskaitant žmones su negalia, vietinius gyventojus ir pažeidžiamoje padėtyje atsidūrusius vaikus, įgyti visų lygių išsilavinimą ir dalyvauti profesinio mokymo programose.

4.5.1. Lygybės indeksai (moterų / vyrų, kaimo / miesto gyventojų, žemiausios / aukščiausios turto kvintilės ir kiti, tokie kaip žmonių su negalia, vietinių tautų ir dėl konfliktų nukentėjusių gyventojų, priklausomai nuo turimų duomenų) visiems išskaidomiems šio sąrašo švietimo rodikliams.

4.a. Statyti ir modernizuoti švietimo įstaigas, kuriose būtų atsižvelgiama į vaikų, asmenų su negalia ir skirtingų lyčių interesus, ir suteikti saugią, nesmurtinę, įtraukią ir veiksmingą mokymosi aplinką visiems.

4.a.1. Mokyklų, teikiančių pagrindines paslaugas, dalis pagal paslaugos rūšį.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai:

Per 2025 m. buvo įgyvendintos šios veiklos:

- mokyklų vadovų ir kitų pedagoginių darbuotojų kompetencijų stiprinimas;
- infrastruktūros kūrimas, plėtra ir atnaujinimas;
- mokyklų veiklos tobulinimas keturiose srityse: lyderystė veikiant, įtraukusis ugdymas, kultūrinis ugdymas, STEAM ugdymas.

„Tūkstantmečio mokyklų“ programoje dalyvauja 58 šalies savivaldybės, suskirstytos į du srautus. Savivaldybės parengė iš viso 51 švietimo situacijos gerinimo ir pažangos planą (pirmajame sraute dalyvauja 22 savivaldybės, 8 iš jų rengė bendrus planus, antrajame sraute – 36 savivaldybės, 6 iš jų rengė bendrus planus). Programoje iš viso dalyvauja 270 mokyklų, kitos savivaldybių mokyklos į veiklas įtraukiamos per tinklaveiką.

TŪM I srautas: 22 savivaldybės, 93 mokyklos. Iš viso suplanuotos 1123 veiklos, iš jų 2025 m. buvo vykdomos 95 (8,46 proc.), o 1020 veiklų (90,83 proc.) jau įgyvendintos. Veiklas užbaigusios ir ataskaitas bei dokumentus pateikusios yra 76 mokyklos (CPVA deklaruotos išlaidos už 67 mokyklas). Iki 2026 m. sausio 31 d. veiklas tęsia 1 mokykla, o iki 2026 m. balandžio 30 d. – dar 16 mokyklų. Dalis veiklų yra ilgalaikės, integruotos į ugdymo procesą, todėl jų įgyvendinimas apima beveik visą projekto laikotarpį iki 2025 m. birželio 30 d. Kai kurioms savivaldybėms suteikta galimybė veiklas užbaigti šiek tiek vėluojant. Vienuolika savivaldybių visas veiklas mokyklose užbaigs iki 2025 m. rugpjūčio 31 d., o 16 TŪM I srauto mokyklų veiklų įgyvendinimas pratęstas iki RRF projekto pabaigos – šios mokyklos veiklas užbaigs kartu su II srauto mokyklomis 2026 m. balandžio 30 d.

TŪM II srautas: 36 savivaldybės, 177 mokyklos. Iš viso suplanuota 2941 veiklų, iš jų 2025 m. vykdomos 1456 (49,51 proc.), jau įgyvendintos – 1296 (44,07 proc.). Iš šių veiklų pusė yra susijusios su įvairios infrastruktūros ir įrangos bei ugdymo priemonių atnaujinimu, o kita pusė – su mokytojų kompetencijų tobulinimu ir ugdymo veiklomis mokiniams. Dalis veiklų yra ilgalaikės, įgyvendinamos ugdymo procese, todėl jų vykdymas apima beveik visą projekto laikotarpį iki 2026 m. balandžio 30 dienos.

Iki 2025-12-31 58 programoje dalyvaujančios savivaldybės jau užbaigė arba šiuo metu įgyvendina 86,37 proc. visų suplanuotų veiklų (t.y. 3454 veiklą iš 3999). (2025 m. pilnai veiklas užbaigusią ir išlaidas deklaravusią mokyklų yra iš TŪM I – 76 mokyklos).

Pasiekimų atotrūkis (lyginant 2022 ir 2024 m. m.) sumažėjo 16 iš 58 savivaldybių, t.y. 27,6 proc.

Prisidėjimas prie HP DV: Pristatytas TŪM akademijos ir įtraukiojo ugdymo srityje dirbančių ekspertų parengtas leidinys „Universalaus dizaino mokymuisi gairės“, kuris išleistas dviem tiražais ir yra pasiekęs Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklas.

Veiklos susijusios su įvairios infrastruktūros ir įrangos bei ugdymo priemonių atnaujinimu.

2025 m. išleista 16 iš 18 planuotų [tinklaidžių](#), kuriose nagrinėjami švietimo klausimai ir kalbama apie pokyčius mokyklose, kuriuos įgyvendina Lietuvos savivaldybės, dalyvaujančios TŪM programoje. Vykdoma TŪM filmuko transliacija TV kanaluose. 2025 m. sausio mėn. įvykdyta TŪM filmuko transliacija TV kanaluose, kovo mėn. – audioklipo transliacija radijuje. Programa buvo pristatyta LOGIN2025. Įvykdyta ambasadorių komunikacijos kampanija.

Nr. 12-003-03-01-04 „Užtikrinti visiems prieinamą ankstyvąjį ugdymą“

1 KOVA SU SKURDU 	1. Panaikinti visų formų skurdą visose šalyse. 1.b. Sukurti nacionaliniu, regioniniu ir tarptautiniu lygiu patikimas politines sistemas, pagrįstas neturtinguosius remiančiomis ir su lyčių lygybe susijusiomis vystymosi strategijomis, kurios padėtų paspartinti investicijas į skurdo panaikinimui skirtas priemones. 1.b.1. Viešosios socialinės išlaidos, skirtos skurdu mažinti.
4 KOKYBIŠKAS IŠSILAVINIMAS 	4.2.2. Dalyvavimo organizuotoje mokymo veikloje vieni metai iki sukankant oficialiam pradiniam mokykliniam amžiui lygis pagal lytį.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: 2025 m. rugsėjo 1 d. įsigaliojo Švietimo įstatymo nuostata dėl visuotinio ugdymo vaikams nuo 2 metų amžiaus. Šiuo metu planuojama ikimokyklinio ugdymo plėtra daugumoje Lietuvos savivaldybių 2021–2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos lėšomis (tam skiriant daugiau kaip 27 mln. Eur). Siekdamos užtikrinti ikimokyklinio ugdymo vietas 2–5 metų amžiaus vaikams, savivaldybėse planuojama sukurti 2 132 naujas ikimokyklinio ugdymo vietas, projektai pradėti įgyvendinti 2024 metais, tęsiami 2025 m.

Siekama didinti kaimo vietovėse, nepalankioje socialinėje, ekonominėje, kultūrinėje aplinkoje gyvenančių vaikų dalyvavimo ikimokyklinio ugdymo programoje aprėptį. Išankstiniais 2024–2025 m. m. duomenimis, ikimokyklinio ugdymo programose dalyvauja 52,6 proc. kaimo vietovėse gyvenančių 2–5 metų vaikų (2019 m. dalyvavo 44,3 proc.). Per 5-erius metus (2019–2024 m.) kaimo vietovėse gyvenančių vaikų, dalyvaujančių ikimokyklinio ugdymo programose, padaugėjo 8,3 proc. punkto. Pradėtas ikimokyklinio ugdymo turinio ir vaikų pasiekimų vertinimo sistemos atnaujinimas. 2023 m. patvirtintos Ikimokyklinio ugdymo programos gairės (toliau – Gairės) (patvirtintos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. rugsėjo 4 d. įsakymu Nr. V-1142, nuoroda), kuriose pateikiami susitarimai dėl vaikų nuo gimimo iki 6 metų ugdymo(si) programos, apimančios požiūrį į vaiką ir jo ugdymąsi vaikystėje; ikimokyklinio ugdymo(si) tikslą, vaikų pasiekimų sritis; visuminį, įtraukų, žaidimų ir patirtinę veiklą grindžiamą ugdymo(si) procesą; ugdymo(si) kontekstus, ugdymo(si) sritis; vaikų ugdymosi pažangos stebėseną.

Nustatyta, kad sukurtos arba atnaujintos ikimokyklinio ugdymo(si) programos, grįstos minėtose gairėse pateiktais susitarimais, turi būti parengtos ne vėliau kaip iki 2025-07-31 d. ir pradėtos įgyvendinti ne vėliau kaip nuo 2025 m. rugsėjo 1 dienos. 2025 m. rugsėjo 1 d. visos mokyklos, inančios ikimokyklinio ugdymo programą, pradėjo veikti pagal atnaujintas ikimokyklinio ugdymo programas.

Remiantis parengtu Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašu, kuris tapo Ikimokyklinio ugdymo programos gairių dalimi, parengtas įrankis nuosekliam ir konstruktyviam grįžtamajam ryšiui apie vaiko ugdymą(si) ir individualią pažangą tėvams (globėjams) suteikti, t. y. Vaiko pasiekimų ir pažangos stebėsenos priemonė „Pasiekimų žingsneliai“. Vertinimo įrankis ugdymo įstaigose diegiamas nuo 2025–2026 mokslo metų.

2025 m. lapkričio–gruodžio mėn. vykdyti trijų mokyklų, vykdančių ikimokyklinio ugdymo programas, išorės vertinimai.

2024 m. vasario mėn. – 2025 m. gegužės mėn. vyko informacinė kampanija „Nepalik vaiko be pradžios“.

Prisidėjimas prie HP DV: Įgyvendindama UNESCO programą „Švietimas 2030: Incheono deklaracija“ ir veiksmų planą 4 DVT įgyvendinti, Lietuva siekia, kad 2025 m. ir 2030 m. organizuotoje mokymo veikloje vienus metus iki sukankant oficialiam pradiniam mokykliniam amžiui dalyvautų 96 proc. vaikų. UNESCO duomenimis, Lietuvos rodiklio reikšmė 2020 m. buvo 95,4 proc., o 2021 m. – 96,4 proc. Preliminariais 2024–2025 m. m. Švietimo valdymo informacinės sistemos duomenimis, ikimokyklinio ugdymo programose nuo 3 metų iki privalomo ugdymo pradžios (iki priešmokyklinio ugdymo) dalyvavo 96 proc. vaikų, 2023–2024 m. m. – 95,6 proc., 2022–2023 m. m. – 93,9 proc., 2021–2022 m. m. – 94,7 proc., 2020–2021 m. m. – 93,4 proc. Rodiklis nustatytas Lietuvai pasiektas.

Nacionalinės švietimo agentūros duomenimis, taip pat daugėja vaikų, dalyvaujančių ikimokykliniame ugdyme, dalis nuo gimimo iki 5 metų amžiaus grupėje¹³⁶: išankstiniais duomenimis, 2024–2025 m. m. šios amžiaus grupės vaikų, dalyvaujančių ikimokykliniame ugdyme yra 70,7 proc., 2023–2024 m. m. buvo 68,9 proc., 2022–2023 m. m. – 66,7 proc.

Kita svarbi informacija:

Nuo 2024-08 mėn. NŠA gauna duomenis apie vaikus nuo gimimo iki pradinio ugdymo iš socialinę riziką patiriančių šeimų. Preliminariais 2025 m. lapkričio mėn. NŠA teiktais duomenimis tokių vaikų nuo gimimo iki 6 m. amžiaus, kuriems buvo skirta atvejo vadyba, buvo 4933. Siekiant, kad savivaldybės greičiau įtrauktų kuo daugiau vaikų iš socialinę riziką patiriančių šeimų į ikimokyklinį ugdymą, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. rugpjūčio 18 d. nutarimo Nr. 677 „Dėl Ugdymo, maitinimo ir pavėžėjimo lėšų socialinę riziką patiriančių vaikų ikimokykliniam ugdymui užtikrinti apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimas. Tai leidžia savivaldybėms skirti lėšų privalomai įtraukti vaikus iš socialinę riziką patiriančių šeimų į ikimokyklinio ugdymo programas ne vieną kartą per metus, o 2023 m. – 2 kartus per metus, nuo 2024 m. – beveik kiekvieną mėnesį (9 kartus per metus). Beveik kas met tokių vaikų skaičius didėja: 2023-09-01 duomenimis jų buvo 697, 2024 m. – 730, 2025 m. – 649, 2023 m. pradėtas rengti Vaiko garantijos projektas (jungiantis sveikatos, socialines, švietimo sistemų priemones). Projekto veikloms vykdyti pakviestos savivaldybės, apskaičiuotas poreikis ir lėšos. Nuo 2024 m. rudens projektas pradėtas vykdyti, jame dalyvauja 55 savivaldybės ir 3 valstybinės mokyklos, kurios vykdo ikimokyklinio ir / ar priešmokyklinio ugdymo programas ir jose dalyvauja vaikai iš socialinę riziką patiriančių vaikų. 2025 m. lapkričio mėn. duomenimis, jau yra suteikta parama 3428 vaikams (Sostinės regione (toliau – SR) – 666, Vakarų ir vidurio Lietuvoje (toliau – VVL) – 2762 vaikai), t. y. 80,7 proc. numatyto tikslo (išleista suma – 2 988 185,99 Eur) Projekte iki 2027 m. tokių vaikų turėtų dalyvauti ne mažiau kaip 4249. Projektu siekiama užtikrinti kuo geresnes sąlygas šiems vaikams, kad mokyklos lankymo pradžia būtų visiems sklandi.

Nr. 12-003-03-01-03 „Užtikrinti visiems prieinamą šiuolaikinį ugdymo turinį“

1 KOVA SU SKURDU

1. Panaikinti visų formų skurdą visose šalyse.

1.b. Sukurti nacionaliniu, regioniniu ir tarptautiniu lygiu patikimas politines sistemas, pagrįstas neturtinguosius remiančiomis ir su lyčių lygybe susijusiomis vystymosi strategijomis, kurios padėtų paspartinti investicijas į skurdo panaikinimui skirtas priemones.

1.b.1. Viešosios socialinės išlaidos, skirtos skurdu mažinti.

4 KOKYBIŠKAS IŠSILAVINIMAS

4.1. Iki 2030 metų užtikrinti, kad visos mergaitės ir berniukai įgytų nemokamą, lygiavertį ir kokybišką pradinį ir vidurinį išsilavinimą, suteikiantį galimybę pasiekti atitinkamų ir veiksmingų mokymosi rezultatų.

4.1.1.a. Jaunuolių, baigiančių pagrindinę mokyklą ir pasiekusių bent minimalų matematinio raštingumo gebėjimų lygį, dalis

4.1.1.b Jaunuolių, baigiančių pagrindinę mokyklą ir pasiekusių bent minimalų skaitymo gebėjimų lygį, dalis.

4.1.2.a. Jaunuolių, baigusį pagrindinio ugdymo programą ir įgijusių pagrindinį išsilavinimą, dalis.

4.a.1.c. Mokyklos turinčios galimybes naudotis kompiuteriais pedagoginiais tikslais.

4.2.2. Dalyvavimo organizuotoje mokymo veikloje vieni metai iki sukankant oficialiajam pradiniam mokykliniam amžiui lygis pagal lytį.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: ŠVIS duomenimis, sugrįžusių asmenų, gavusių pagalbą integruotis į švietimo sistemą (ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo kartu) 2025 m. buvo 88,4 proc. (2024 m. – 74,1 proc., 2023 m. – 69,2 proc.).

Siekiant padėti mokytojams taikyti formuojamąjį vertinimą[1], įgyvendinamas projektas „Mokyti padedančio pasiekimų ir pažangos vertinimo stiprinimas“. Pradedant kurti daugiapakopį išorinį mokinių pasiekimų vertinimą viduriniam ugdymui, 2025 m. buvo rengiami septynių dalykų vertinimo užduočių projektai. Pirmajame etape numatyta parengti 47 užduotis. Šiuo metu jau parengti ir sukomplektuoti pirmieji 9 užduočių projektai. Vėliau šios užduočių projektų versijos bus išbandytos praktikoje ir, atsižvelgiant į išbandymo rezultatus, tobulinamos.

Įgyvendinant projektą, 2025 m. taip pat pildyta Tarptautinė užduočių biblioteka (įkelta daugiau kaip 1000 matematikos ir anglų kalbos pasiekimų patikrinimų užduočių).

Nuo 2023–2024 m. m. mokinių vertinimas vykdomas pagal atnaujintą Mokinių, kurie mokosi pagal bendrojo ugdymo programas, mokymosi pasiekimų vertinimo ir vertinimo rezultatų panaudojimo tvarkos aprašą, kuriame mokinių mokymosi pasiekimai apima ir mokinio augimą, ir judėjimą išsikeltų mokymosi tikslų link, ir ugdymo rezultatus, kurie atspindi mokinių įgytas kompetencijas.

Iki 2027 m. liepos mėn. NŠA įgyvendina projektą „Galimybių mokykla“, kurio metu kuriamas inovatyvus ugdymo turinys priešmokykliniam ir pradiniam ugdymui, rengiamos dalykų užduotys didelį mokymosi potencialą turintiems mokiniams, skiriamos lėšos mokykloms vadovėliams įsigyti, rengiami vadovėliai tautinėms mažumoms mokytis gimtosios kalbos, taip pat rengiamos visuomeninio ugdymo ir gamtos mokslų NMPP užduotys 4 ir 8 klasėms.

- Iki 2029 m. įgyvendinamas projektas „Bendrojo ugdymo mokyklų aprūpinimas laboratorijomis ir įranga“²⁴.
- 2025 m. toliau buvo vykdomi Lietuvių kalbos testai pagal Bendruosius Europos kalbų matmenis 10-13, 14-17 m. asmenims ir suaugusiems. 2025 m. testavimo sistema pasiekė savo galutinę 10 egzaminų struktūrą, kurios bus laikomasi ir ateityje: vykdomi dvilygiai A1–A2, A2-B1, B1-B2 testai 10-13 ir 14-17 metų asmenims ir vienalygiai A2, B1, B2, C1 lygių egzaminai. 2025 m. lietuvių kalbos testavimo sistemoje dalyvavo 39 lituanistinės mokyklos iš 12 valstybių, egzaminus laikė 304 mokiniai. Mokyklų, ir mokinių, dalyvaujančių testavime, nuosekliai daugėja, nes sukurti visi 10 testavimo sistemai reikalingi lygių egzaminai, patobulinta elektorinė registracijos į egzaminus ir jų vykdymo bei vertinimo sistema. Vykdomas ES lėšomis remiamas projektas „Kalbėkime Lietuvai“, kurio metu nuosekliai kuriami testai ir tobulinamas sistemos veikimas.
- Vilniaus lietuvių namai (toliau – VLN) koordinavo „Su į Lietuvą grįžtančiais/atvykstančiais vaikais dirbančių mokyklų tinklo“ veiklą. Teikiama pagalba mokykloms, dirbančioms su ukrainiečių vaikais.

Prisidėjimas prie HP DV: NŠA duomenimis, 2025 m. per 8 klasės lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) Nacionalinius mokinių pasiekimų patikrinimus (toliau – NMPP) patenkinamo pasiekimų lygio nepasiekė 2,4 proc., matematikos – 13,1 proc. mokinių. Tai yra daugiau nei ankstesniais metais: 2024 m. matematikos patenkinamo pasiekimų lygio nepasiekė 10,2 proc. 8 klasės mokinių, lietuvių kalbos ir literatūros – 0,5 proc.

• 2025 m. per 4 klasės lietuvių kalbos ir literatūros (skaitymo) NMPP patenkinamo pasiekimų lygio nepasiekė 4,8 proc., matematikos – 2,6 proc. mokinių. Tai yra daugiau nei ankstesniais metais: 2024 m. matematikos patenkinamo pasiekimų lygio nepasiekė 1,6 proc. 4 klasės mokinių, lietuvių kalbos ir literatūros – 3,1 proc.

• 2025 m. mokinių, kurių lietuvių kalbos ir literatūros rezultatai per Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimus (PUPP) įvertinti mažiau nei 4 balais, buvo 5,8 proc., matematikos – 12,9 proc. Nuo 2020 m. iki 2025 m. 26,5 proc. punkto sumažėjo 10 (II gimnazijos) klasės mokinių, kurių matematikos pasiekimai per Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimus (toliau – PUPP) buvo įvertinti ne daugiau kaip 3 balais, t. y., pasiekimai buvo nepatenkinamo lygio. 2020 m. šis rodiklis siekė 39,4 proc., 2024 m. – 23,7 proc., 2025 m. – 12,9 proc. Atitinkamas lietuvių kalbos ir literatūros rodiklis padidėjo (padėtis prastėjo) nuo 4,7 proc. iki 5,8 proc.

• Iki 2028 m. rugsėjo 30 d. įgyvendinamas projektas „Ugdymo priemonės mokykloms“, kurio metu mokyklos aprūpinamos kompiuterine įranga ir šiuolaikiškais gamtos ir technologijų mokslų priemonėmis. Iki 2026 m. I ketv. įgyvendintos šios projekto veiklos:

- 2025 m. rugpjūčio–rugsėjo mėn. mokyklos aprūpintos 123 vnt. kalbų mokymo laboratorinės įrangos komplektais.
- 2024 m. gruodžio 4 d. parengtas ir patvirtintas Ikmokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas įgyvendinančių švietimo įstaigų aprūpinimo standartas (toliau – Standartas);

- vadovaujantis Standartu, parengtas būtinųjų gamtos ir technologijų mokslų priemonių sąrašas, 2025 m. balandžio–rugsėjo mėn. parengtos ir portale e-mokykla.lt paskelbtos šių priemonių techninės specifikacijos (daugiau kaip 1110 priemonių);
- atsižvelgiant į mokyklų poreikius, parengtas prioritetinių, iš projekto lėšų įsigytinų gamtos ir technologijų mokslų priemonių, sąrašas (55 būtinųjų priemonės), identifikuoti mokykloms reikalingi šių priemonių kiekiai ir 2025 m. IV ketv. pradėtas įgyvendinti pirmasis šių priemonių įsigijimo etapas (patvirtintas pirkimų planas, inicijuoti ir įgyvendinami pirkimai, vykdomos pirkimo sutartys).

Nr. 12-003-03-04-03 „Sukurti rinkos poreikius atliepiančią profesinio ugdymo sistemą“

4 KOKYBIŠKAS IŠSILAVINIMAS

4.1. Iki 2030 metų užtikrinti, kad visos mergaitės ir berniukai įgytų nemo-kamą, lygiavertį ir kokybišką pradinį ir vidurinį išsilavinimą, suteikiantį gali-mybę pasiekti atitinkamų ir veiksmingų mokymosi rezultatų.

4.1.2. Švietimo lygmens baigimo rodiklis (pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo).

4.3. Iki 2030 metų užtikrinti vienodas galimybes visoms moterims ir vyrams įgyti prieinamą ir kokybišką techninį, profesinį ir aukštąjį išsilavinimą, įskaitant universitetinį.

4.3.1. Jaunimo ir suaugusiųjų dalyvavimo formaliam ir neformaliai mokyme ir tobulinimasis (kursai) per paskutinius 12 mėn. lygis pagal lytį.

4.5. Iki 2030 metų panaikinti lyčių skirtumus švietimo srityje ir užtikrinti vienodas galimybes pažeidžiamoms asmenų grupėms, įskaitant žmones su negalia, vietinius gyventojus ir pažeidžiamoje padėtyje atsidūrusius vaikus, įgyti visų lygių išsilavinimą ir dalyvauti profesinio mokymo pro-gramose.

4.5.1. Lygybės indeksai (moterų / vyrų, kaimo / miesto gyventojų, žemiau-sios / aukščiausios turto kvintilės ir kiti, tokie kaip žmonių su negalia, viet-inių tautų ir dėl konfliktų nukentėjusių gyventojų, priklausomai nuo turimų duomenų) visiems išskaidomiems šio sąrašo švietimo rodikliams.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Tęsiami projektai „Galimybių mokytis profesinio mokymo programų modulių sudarymas“ ir „Eksperimentinių profesinio mokymo programų plėtojimas“. Projektų tikslas – skatinti bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo suartinimą. Projektu „Galimybių mokytis profesinio mokymo programų modulių sudarymas“ sudaromos galimybės bendrojo ugdymo mokyklų mokiniams, kurie mokosi 9–10 arba I–II ir III–IV gimnazijos klasėse, rinktis jiems patrauklių asmeniškai ar darbo rinkoje aktualių formaliojo profesinio mokymo programų modulių, kuriuos baigę įgyja atitinkamos kvalifikacijos kompetencijas. Taip mokinys gali formuoti norimą kvalifikaciją, pasirinkęs jam tinkamiausią mokymosi būdą ir tempą.

- 2025 m. priėmimo metu mokytis pagal profesinio mokymo programų modulių profesinio mokymo įstaigose pasirinko daugiau kaip 3200 bendrojo ugdymo mokyklų mokinių.

Projektu „Eksperimentinių profesinio mokymo programų plėtojimas“ siekiama didinti profesinio mokymo prieinamumą. Sudaryti galimybę mokiniams, baigusiems pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį (8 klases) mokytis pagal IV kvalifikacijos lygio profesinio mokymo programas ir kartu lygiagrečiai mokytis pagal bendrojo ugdymo programas (pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį ir vidurinio ugdymo programą).

Eksperimento tvarka vykdomų profesinio mokymo programų trukmė, kai mokiniai lygiagrečiai mokosi ir pagal bendrojo ugdymo programas, – iki 4 metų ir tai priklauso nuo profesinio mokymo programos apimties mokymosi kreditais, Eksperimento tvarka vykdomos 60 ir 90 mokymosi kreditų apimties profesinio mokymo programos.

2025 m. 21 profesinio mokymo įstaiga priėmė mokytis mokinius eksperimento tvarka. eksperimento tvarka mokytis profesijos.

- Priemonėms profesinio mokymo prieinamumui didinti asmenims, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių ir esantiems iš nepalankaus socialinio kultūrinio konteksto, skirta 5,5 mln. Eur. Šios investicijos bus įgyvendinamos iki 2029 metų.
- Praktinių įgūdžių sektoriniuose praktinio mokymo centruose, įgyvendinant projektą daugiau kaip 3 480 asmenų patobulins praktinius įgūdžius sektoriniuose praktinio mokymo centruose (iš jų 2025 m. praktinius įgūdžius jau patobulino 2 210 mokinių). Projektas bus vykdomas iki 2026 m. balandžio 30 dienos. Iš viso numatoma, kad projekto metu sektoriniuose praktinio mokymo centruose praktinių įgūdžių įgis 12 000 asmenų.

Prisidėjimas prie HP DV: Jungtinio projekto „Pameistrystė – nauja galimybė man!“ tikslas – padidinti profesinio mokymo patrauklumą ir jo atitiktį darbo rinkos poreikiams, skatinant profesinių mokymo įstaigų mokinius rinktis pameistrystės profesinio mokymo organizavimą formą. Projektu siekiama, kad profesinio mokymo metu mokiniai įgytų ne tik bazinių kompetencijų, bet ir rinkos suformuotų ir darbdavių poreikius atitinkančių kompetencijų. Darbdaviams sudaromos galimybės visuose sektoriuose reikšmingai prisidėti prie kompetentingų darbuotojų rengimo. Šiam tikslui pasiekti numatoma iki 2026 m. įgyvendinti 3 866 pameistrystes.

Ne mažiau kaip 70 proc. profesinį mokymą pameistrystės forma pasirinkusių mokinių mokysis vidutinėse, mažose ir labai mažose įmonėse. Didžiausia galima pameistrystės trukmė, kuriai skiriama parama, – 9 mėnesiai. Galimi projekto pareiškėjai – profesinio mokymo įstaigos. Projekto tikslinė grupė – profesinio mokymo įstaigų mokiniai. 42 profesinio mokymo įstaigos jau įgyvendino 2172 vnt. pameistrystes (iš jų: (moterų – 858, vyrų – 1314). Iki 2024 m. IV ketv. pabaigos parama pasinaudojo ir pameistrystės būdu profesinę kvalifikaciją ar jos dalį dirbdami pameistriais įmonėse jau įgijo daugiau nei 2 500 asmenų. Per 2025 m. I ketv. parama pasinaudojo dar 400 pameistrių.

Nr. 12-003-03-06-01 „Pirmiausia – mokytojas“

4 KOKYBIŠKAS IŠSILAVINIMAS

4.7. Iki 2030 metų užtikrinti, kad visi besimokantys asmenys įgytų žinių ir įgūdžių, reikalingų darniam vystymuisi skatinti, įskaitant, be kitų dalykų, švietimą darnaus vystymosi ir darnios gyvensenos, žmogaus teisių, lyčių lygybės, taikos ir nesmurtinės kultūros skatinimo, pasaulinės pilietybės bei kultūrų įvairovės ir kultūros indėlio į darnų vystymąsi vertinimo klausimais.

4.7.1. Švietimo apie (i) pasaulinę pilietybę ir (ii) darnų vystymąsi, įskaitant lyčių lygybę ir žmogaus teises, įtraukimo į visus (a) nacionalinės švietimo politikos, (b) mokymo programų, (c) mokytojų rengimo ir (d) besimokančių asmenų vertinimo lygmenis mastas.

4.c. Iki 2030 metų labai padidinti kvalifikuotų mokytojų skaičių, įskaitant ir tarptautinį bendradarbiavimą mokytojų rengimo srityje, besivystančiose šalyse, ypač mažiausiai išsivysčiusiose šalyse ir mažose besivystančiose salų valstybėse.

4.c.1. Mokytojų, turinčių minimalią reikalaujamą kvalifikaciją, dalis pagal išsilavinimo lygį.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Siekiant užtikrinti švietimo įstaigų vadovams nustatytą išsilavinimą pagal LR švietimo įstatymo nuostatas, nuo 2023 m. rugsėjo mėn. pradėtos vykdyti magistrantūros studijos. Finansavimas numatytas iki 2026 m. II ketv., iš viso planuojama finansuoti 900 pedagoginių darbuotojų magistro studijas. Studijų trukmė – nuo 90 iki 120 studijų kreditų. 2025 m. sausio 1 d. studijas baigė 251 asmuo. Šiuo metu studijuoja 706 asmenys.

- Lietuvoje LR švietimo įstatymo nuostatomis įteisintos ir nuo 2023 m. pradėtos vykdyti pedagoginių darbuotojų (išskyrus aukštųjų mokyklų darbuotojus) nacionalinės kvalifikacijos tobulinimo programos (toliau – NKTP). NKTP įgyvendina pedagogų rengimo centrai. NKTP trukmė nuo 135–270 akademinio valandų (tai atitinka 5–10 studijų kreditų). NKTP turinys turi būti siejamas su konkrečiais aukštosios mokyklos studijų programos dalykais ir (ar) konkrečia aukštosios mokyklos studijų programa. Nuo 2023 iki 2025 m. sausio mėn. yra akredituota 21 NKTP. Jas jau yra baigę 969 asmenys (šiuo metu mokosi 1006 asmenys).
- Projekto „Tęsk: ateik, tobulėk, prisidėk!“, vykdomo pagal 2021–2030 m. plėtros programos pažangos priemonę Nr. 12-003-03-06-01 „Pirmiausia – mokytojas“, finansuojamas Europos socialinio fondo + ir Europos Sąjungos bendrojo finansavimo lėšomis, finansuojamos mokomojo dalyko (specializacijos) modulio studijos asmenims turėtiems aukštąjį išsilavinimą, pedagogo profesinę kvalifikaciją ir dirbantiems mokytoju. Šių studijų trukmė nuo 60 iki 120 studijų kreditų. 2024-2025 m. m. kito dalyko modulio / pedagoginės specializacijos studijas pradėjo 930 asmenų.
- Stiprinami edukologijos krypties moksliniai tyrimai. 2023 m. pradžioje patvirtintas projektų finansavimo sąlygų aprašas (Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. sausio 17 d. įsakymu Nr. V-50), skirtas edukologijos doktorantūros studijoms užsienyje finansuoti. Valstybiniam studijų fondui skirta 2,61 mln. Eur iš 2021–2027 m. Europos struktūrinių fondų lėšų. Paskelbti kvietimai teikti paraiškas edukologijos doktorantūros studijoms geriausiuose užsienio universitetuose. Projekto trukmė: 2023 m. gegužės – 2027 m. balandžio mėn. Gali būti pratęstas iki 2029 m. gruodžio 31 d.

- Lietuvos mokslo taryba 2025 m. balandžio 1 d. pasirašė sutartį su Centrine projektų valdymo agentūra dėl „Edukacinių tyrimų proveržio programos“ įgyvendinimo, kurios biudžetas siekia 15,2 mln. Eurų. Atrinkti 28 tyrimai, skirti atsakyti į aktualius švietimo iššūkius ir kurti moksliškai pagrįstas švietimo politikos ir praktikos rekomendacijas.

Prisidėjimas prie HP DV: Lituanistinio švietimo vykdytojų kvalifikacijos tobulinimo veikloje parengtos ir akredituotos 3 kvalifikacijos tobulinimo programos lituanistinio švietimo vykdytojams darbu pagal Lituanistinio švietimo integruotą programą, patvirtintą LR švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. V-715: Ikimokyklinis, priešmokyklinis ir pradinis ugdymas pagal LŠIP (40 val.), Pagrindinis ugdymas pagal LŠIP (40 val.), Lituanistinio švietimo organizavimo vadyba (20 val. pasirenkamasis modulis). Pagal šias kvalifikacijos tobulinimo programas vyks mokymai (120 asm., 5 gr.) Lietuvoje ir užsienyje, tiesioginiu ir nuotoliniu būdu. 2025 m. mokymus baigė 43 asmenys, 2 grupės iš Šiaurės ir Vidurio Europos valstybių lituanistinių mokyklų. 2025 m. gegužę Oslo lituanistinėje mokykloje „Gintaras“ organizuoti kontaktiniai šių grupių mokymai. 2025 m. lapkričio mėn. mokymus pradėjo 3 grupė.

1.2. lituanistinio švietimo vykdytojų studijos numatytos 59 asmenims.

1.2.1. nuo 2024 m. vasario mėn. Vilniaus Kolegijos Pedagogikos fakultete 14 lituanistinio švietimo vykdytojų studijuoja pagal pradinio ugdymo pedagogikos bakalauro studijų programą; 2025 m. studijos tęstos toliau.

1.2.2. nuo 2024 m. spalio mėn. Vytauto Didžiojo universitete 27 lituanistinio švietimo vykdytojai studijuoja pagal pedagogikos profesinių studijų programą (turintys aukštąjį išsilavinimą, bet neturintys pedagogo kvalifikacijos, 60 kreditų, 1 metai); dalyko (turintys aukštąjį išsilavinimą ir pedagogo kvalifikaciją, 90 kreditų, 1-1,5 metų) studijų programose – lietuvių kalbos ir literatūros 11 asmenų, istorijos – 3 asmenys. Iki 2026 m. vasario mėn, studijas baigė visi 41 asmuo.

Daugiau informacijos apie programą: <https://lmt.lrv.lt/lt/edukologijos-mokslo-tyrimai/>

Nr. 12-003-03-05-01 „Įdiegti vieną langelį karjerai planuoti ir įgūdžiams tobulinti“

4 KOKYBIŠKAS IŠSILAVINIMAS

4.4. Iki 2030 metų labai padidinti jaunimo ir suaugusiųjų, turinčių įgūdžių, įskaitant techninius ir profesinius įgūdžius, užimtumui, tinkamam darbui ir verslumui, skaičių.

4.4.1. Jaunimo ir suaugusiųjų, turinčių informacijos ir komunikacijos technologijų (IKT) įgūdžių, dalis pagal įgūdžių tipą.

4.6. Iki 2030 metų užtikrinti, kad visi jauni žmonės ir didžioji dalis suaugusiųjų, tiek vyrų, tiek moterų, mokėtų skaityti ir skaičiuoti.

4.6.1. Tam tikros amžiaus grupės gyventojų, pasiekusių bent nustatyto įgūdžių lygio funkcinio (a) raštingumo ir (b) mokėjimo skaičiuoti srityje, dalis pagal lytį.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai:

- LINEŠA Ugdymo karjerai skyrius kasmet įgyvendina 200 ak. val. mokymus švietimo įstaigose pradėjusiems dirbti karjeros specialistams, kurie turi atitikti „Karjeros specialistų išsilavinimo ir profesinių žinių reikalavimų aprašą“ (2022) nustatytus reikalavimus. 2025 m. mokymus baigė ir pažymėjimus gavo 75 karjeros specialistai. 2026 m. kovo-birželio mėn. planuojama organizuoti naują mokymų ciklą tiems karjeros specialistams, kurie dar nėra jų baigę.
- 2025 m. organizuoti 5 regioniniai mokymai „Profesinio orientavimo paslaugos mokiniams: kaip užtikrinti kokybę?“ (Vilniuje, Panevėžyje, Klaipėdoje, Marijampolėje, Šiauliuose), kuriuose dalyvavo 228 karjeros specialistai, dirbantys švietimo įstaigose ir regioniniuose karjeros centruose. Mokymų tikslas - sutelkti profesinio orientavimo lauke veikiančią bendruomenę regionuose ir stiprinti karjeros specialistų kompetencijas siekiant užtikrinti teikiamų profesinio orientavimo paslaugų kokybę.
- Mokinių ugdymo karjerai informacinėje sistemoje (MUKIS) yra 10 nuotolinių karjeros specialistams skirtų kvalifikacijos tobulinimo programų po 40 ak. val. profesinio orientavimo temomis, tarp kurių „Konsultavimo karjerai technologijos“, „Mokinių ugdymas karjerai“, „Informacinių technologijų taikymas organizuojant įtraukų ugdymą karjerai“, „Specialiųjų ugdymo poreikių turinčių vaikų ugdymas karjerai“ yra skirtos karjeros specialistų kompetencijai - teikti atvejo vadybos principu grįstas karjeros planavimo ir profesinio orientavimo paslaugas - stiprinti.
- 2025 m. www.mukis.lt platformoje mokiniai turėjo galimybę atlikti skaitmenines karjeros užduotis, gauti nuotolines specialistų konsultacijas, galimybę su specialisto pagalba arba savarankiškai užsiregistruoti ir dalyvauti įvairiuose su profesijų ir darbo pasaulio pažinimu susijusiuose renginiuose. MUKIS renginių skiltyje nuolat atnaujinama informacija apie LINEŠA Ugdymo karjerai skyriaus ir socialinių partnerių organizuojamus profesinio orientavimo renginius. Veiklą planuojama tęsti ir 2026 m.
- 2025 m. reguliariai vyko nuotoliniai informaciniai renginiai mokiniams ir jų tėvams, karjeros specialistams. Karjeros specialistams organizuoti 59 renginiai/mokymai (4552 dalyviai), mokiniams ir jų tėvams – 22 renginiai (1636 dalyviai). Ugdymo karjerai skyriaus specialistai nuolat teikė konsultacijas minėtoms tikslinėms grupėms (telefonu, el. paštu, DUK užklauso ir kt.).
- Nacionalinėje profesinio veiklinimo iniciatyvoje „Kryptis – profesijų pasaulis 2025“ užregistruotos 511 iniciatyvų, kurios įtraukė 47 429 mokinius iš 54 proc. šalies bendrojo ugdymo mokyklų (visos 60 savivaldybių). Pagrindinis iniciatyvos tikslas - skatinti mokinius pažinti įvairias profesijas ir aktyviai tyrinėti karjeros galimybes.

Prisidėjimas prie HP DV: Toliau tęsia veiklą vieno langelio suaugusiųjų švietimo sistema, kurioje:

- Konsoliduojama visa informacija apie galimybes suaugusiems įgyti kompetencijas ir tobulinti kvalifikaciją;
- Pateikiamos suaugusiųjų neformalaus švietimo programos, atitinkančios kokybės kriterijus – programos gali teikti aukštosios mokyklos, profesinės mokyklos, NVO, kiti nacionaliniuose švietimo registruose registruoti švietimo teikėjai;
- Sistemą deriname ir su mikrokredencialų bei „Europass“ sistemomis, bendradarbiaujama su SADM.
- Individualių mokymosi paskyrų (IMP) sistemos komunikacijai sukurtas internetinės platformos KURSUOK platformoje mokymo paslaugų teikėjai gali skelbti savo programas, o norintieji tobulėti ir įgyti naujų įgūdžių – pasinaudoti mokymosi pasiūlymais ir gauti valstybės finansavimą.

Nr. 12-003-03-01-23 (RE) „Padidinti ugdymo prieinamumą atskirti patiriantiems vaikams“

4 KOKYBIŠKAS IŠSILAVINIMAS

4.2. Iki 2030 metų užtikrinti, kad visos mergaitės ir berniukai gautų kokybišką ankstyvąjį ugdymą, priežiūrą ir ikimokyklinį išsilavinimą ir būtų pasirėngę pradiniam ugdymui.

4.2.2. Dalyvavimo organizuotoje mokymo veikloje vieni metai iki sukankant oficialiam pradiniam mokykliniam amžiui lygis pagal lytį.

4.a. Statyti ir modernizuoti švietimo įstaigas, kuriose būtų atsižvelgiama į vaikų, asmenų su negalia ir skirtingų lyčių interesus, ir suteikti saugią, nesmurtinę, įtraukią ir veiksmingą mokymosi aplinką visiems.

4.a.1. Mokyklų, teikiančių pagrindines paslaugas, dalis pagal paslaugos rūšį.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Siekiant aprūpinti ugdymo įstaigas mokykliniais autobusais, skirtais vežioti vaikus, kuriems skirtas privalomas ikimokyklinis ugdymas, vaikus, kurie ugdomi pagal priešmokyklinio ugdymo programas ir / ar specialiųjų ugdymosi poreikių turinčius vaikus, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. V-1542 „Dėl Regioninės pažangos priemonės Nr. 12-003-03-01-23 (RE) „Padidinti ugdymo prieinamumą atskirti patiriantiems vaikams“ finansavimo gairių patvirtinimo“ patvirtintos regioninės priemonės gairės, kuriose viena iš finansuojamų veiklų yra „Negalią turintiems mokiniams ir kitiems mokiniams pavėžėti iki ir iš ugdymo įstaigos lengvai pritaikomų transporto priemonių įsigijimas“.

Iki 2025 m. pabaigos pagal pažangos priemonės Nr. 12-003-03-01-23 (RE) „Padidinti ugdymo prieinamumą atskirti patiriantiems vaikams“ projektų finansavimo sutartyse numatytas veiklas projektų vykdytojai sudarė sutartis dėl 39 mokyklinių autobusiukų įsigijimo, iš kurių 14 geltonųjų autobusiukų jau yra pristatyti projektų vykdytojams (išlaidos deklaruojamos CPVA). Viso suplanuota įsigyti 50 mokyklinių autobusiukų. Dėl dalies transporto priemonių įsigijimo dar atliekamos pirkimo procedūros.

Prisidėjimas prie HP DV: Atliepiant 4 DVT 4.2 uždavinį bei prisidedant prie 4a uždavinio įgyvendinimo bei siekiant, kad savivaldybės greičiau įtrauktų kuo daugiau vaikų iš socialinę riziką patiriančių šeimų į ikimokyklinį ugdymą, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. rugpjūčio 18 d. nutarimo Nr. 677 „Dėl Ugdymo, maitinimo ir pavėžėjimo lėšų socialinę riziką patiriančių vaikų ikimokykliniam ugdymui užtikrinti apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo“ pakeitimas (2023 m. birželio 7 d. LRV nutarimu Nr. 447).

Savivaldybės skiria lėšų privalomai įtraukti vaikus iš socialinę riziką patiriančių šeimų į ikimokyklinio ugdymo programas 2023 m. – 2 kartus per metus. 2024 m. – 9 kartus per metus buvo perskačiuojamas lėšų poreikis ir skiriamos reikiamos lėšos.

2024 m. sausio mėn., NŠA teiktais duomenimis vaikų, kuriems auga socialinę riziką patiriančiose šeimose, ir kuriems buvo skirtas privalomas ikimokyklinis ugdymas buvo 755, o 2025 m. sausio mėn. – 785.

Nr. 12-003-03-02-17 (RE) „Plėtoti įvairialypį švietimą vykdant visos dienos mokyklų veiklą“

4 KOKYBIŠKAS IŠSILAVINIMAS

4.a. Statyti ir modernizuoti švietimo įstaigas, kuriose būtų atsižvelgiama į vaikų, asmenų su negalia ir skirtingų lyčių interesus, ir suteikti saugią, nesmurtinę, įtraukią ir veiksmingą mokymosi aplinką visiems.

4.2. Iki 2030 metų užtikrinti, kad visos mergaitės ir berniukai gautų kokybišką ankstyvąjį ugdymą, priežiūrą ir ikimokyklinį išsilavinimą ir būtų pasirengę pradiniam ugdymui.

4.2.2. Dalyvavimo organizuotoje mokymo veikloje vieni metai iki sukankant oficialiajam pradiniam mokykliniam amžiui lygis pagal lytį.

4.5. Iki 2030 metų panaikinti lyčių skirtumus švietimo srityje ir užtikrinti vienodas galimybes pažeidžiamoms asmenų grupėms, įskaitant žmones su negalia, vietinius gyventojus ir pažeidžiamoje padėtyje atsidūrusius vaikus, įgyti visų lygių išsilavinimą ir dalyvauti profesinio mokymo programose.

4.5.1. Lygybės indeksai (moterų / vyrų, kaimo / miesto gyventojų, žemiausios / aukščiausios turto kvintilės ir kiti, tokie kaip žmonių su negalia, vietinių tautų ir dėl konfliktų nukentėjusių gyventojų, priklausomai nuo turimų duomenų) visiems išskaidomiems šio sąrašo švietimo rodikliams.

4.5.1c. Dalyvavimo organizuotoje mokymo veikloje vieni metai iki sukankant oficialiajam pradiniam mokykliniam amžiui lygybės indeksai

4.5.1d. Vaikų, baigusių pradinę mokyklą ir pasiekusių bent minimalų matematikos gebėjimų lygį, lygybės indeksai.

4.5.1e. Vaikų, baigusių pradinę mokyklą ir pasiekusių bent minimalų skaiavimo gebėjimų lygį, lygybės indeksai.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Regioninės priemonės pažanga.

Iki 2025 m. pab. pasirašytos 39 projektų finansavimo sutartys, iš kurių 4 įgyvendinamos kartu su priemonės 12-003-03-01-23 RE „Padidinti ugdymo prieinamumą atskirtį patiriantiems vaikams“ veiklomis. Pagal šią regioninę priemonę įgyvendintos „Visos dienos mokyklos modelio diegimas Molėtų pradinėje mokykloje“ projekto Nr. 29-005-P-0001 veiklos. Projekto lėšomis sutvarkytos ir pritaikytos patalpos bei lauko erdvės reikalingos VDM veiklai.

Prisidėjimas prie HP DV: Atliepant 4 DVT 4.2 ir 4.5 uždavinius bei prisidedant prie 4a uždavinio įgyvendinimo, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. spalio 13 d. įsakymu Nr. V-1637 „Dėl regioninės pažangos priemonės Nr. 12-003-03-02-17 (RE) „Plėtoti įvairialypį švietimą vykdant visos dienos mokyklų veiklą“ buvo patvirtintos regioninės pažangos priemonės Nr. 12-003-03-02-17 (RE) „Plėtoti įvairialypį švietimą vykdant visos dienos mokyklų veiklą“ finansavimo gairės.

2023 m. spalio 19 d. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro Nr. V-1382 buvo patvirtintas gairių pakeitimas.

Šiose gairėse nurodyti horizontaliųjų principų laikymosi reikalavimai, pvz., planuojama įsigyti įrangą privalės atitikti efektyvumo, tvarumo, ilgaamžiškumo reikalavimus pagal Direktyvą 2009/125/EC ir Direktyvą 2011/65/EU.

Teisingumo ministerija

Teisingumo ministerija yra atsakinga už Intelektinės nuosavybės apsaugos plėtros programą ir Teisingumo sistemos plėtros programą, iš kurių pastaroji – **Teisingumo sistemos plėtros programa**, prisideda prie horizontaliojo principo „Darnus vystymasis“.

Iš 16-os abiejų programų priemonių, prie horizontaliojo principo prisideda viena programa.

Žemiau pateikiama informacija apie plėtros programos priemonės įgyvendinimą 2025 m. ir prisidėjimą prie horizontaliojo principo „Darnus vystymasis“.

Teisingumo sistemos plėtros programa

Nr. 13-002-08-02-01 „Modernizuoti baudų vykdymo sistemos infrastruktūrą“

9 PRAMONĖ, INOVACIJOS IR INFRASTRUKTŪRA

9.1. Kurti kokybišką, patikimą, tvirtą ir atsparią infrastruktūrą, įskaitant regioninę ir tarpvalstybinę infrastruktūrą, skirtą ekonominei plėtrai ir žmonių gerovei didinti, sutelkiant dėmesį į prieinamą ir lygiateisę galimybę ją naudotis visiems.

16 TAIKA, TEISINGUMAS IR STIPRIOS INSTITUCIJOS

16.6. Kurti veiksmingas, atsakingas ir skaidrias institucijas visais lygiais.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Pasiiekta planuota rodiklio „Įstaigų, kuriose modernizuotas perimetras, skaičius“ 2025 m. tarpinė reikšmė - 4, siektina reikšmė 2030 m. - 7. Gerinant saugią aplinką kalėjimuose per 2022–2025 m. buvo įgyvendinti nauji techniniai saugumą užtikrinantys sprendiniai, atnaujinant perimetro apsaugos signalizacines sistemas, inžinerines, technines ir kitas apsaugos priemonės režimo teritorijose keturiuose kalėjimuose – Alytaus kalėjime, Pravieniškių 1-ajame kalėjime, Marijampolės kalėjime ir Pravieniškių 2-ajame kalėjime. Projektų finansavimo sąlygų apraše buvo įtvirtinta prievolė naudojant pažangos priemonės lėšas taikyti žaliųjų pirkimų reikalavimus. Įgyvendinant minėtą projektą 2025 m. panaudota 2 767 665 Eur, bendrai nuo projekto įgyvendinimo pradžios (nuo 2022 m.) – 8 016 226 Eur.

Prisidėjimas prie HP DV: Projekto veiklos buvo orientuotos į ilgalaikius sprendimus, kad išteklių nebūtų išseikvoti neracionaliai, taip užtikrinant ateities kartų saugumo interesus bei geresnę gyvenimo kokybę visuomenei, užtikrinant saugią aplinką naujomis moderniomis priemonėmis.

Projekto veiklos įgyvendinimo metu atsižvelgta į reikšmingos žalos nedarymo principą, – statybinių atliekų išvežimas ir utilizavimas buvo įtrauktas į sutarties su rekonstravimo darbų rangovu sąlygas – rangovai atsakingi už statybinių atliekų išvežimą ir utilizavimą įstatymų nustatyta tvarka ir tokiu būdu užtikrinta, kad nebūtų daromas neigiamas poveikis aplinkai.

Vykdam minėtų pažangos priemonių veiklose numatytų darbų ir paslaugų viešuosius pirkimus žaliųjų viešųjų pirkimų vertės dalis nuo visų viešųjų pirkimų vertės abiem atvejais sudarė 100 proc. Šios priemonės veiklos įgyvendinimas prisideda prie Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi 12 tikslo „Užtikrinti darnius vartojimo ir gamybos modelius“ uždavinio „12.7. Skatinti darnią viešųjų pirkimų praktiką vadovaujantis nacionaline politika ir prioritetais“ rodiklio „12.7.1b. Žaliųjų viešųjų pirkimų vertės dalis nuo visų viešųjų pirkimų vertės,,.

Užsienio reikalų ministerija

Užsienio reikalų ministerija yra atsakinga už **Užsienyje matomos ir įtakingos Lietuvos plėtros programa**, kuri prisideda prie horizontaliojo principo „Darnus vystymasis“.

Iš trijų programos priemonių prie horizontaliojo principo prisideda viena priemonė.

Žemiau pateikiama informacija apie plėtros programos priemonės įgyvendinimą 2025 m. ir prisidėjimą prie horizontaliojo principo „Darnus vystymasis“.

Užsienyje matomos ir įtakingos Lietuvos plėtros programa

Nr. 14-001-09-01-03 „Stiprinti vystomojo bendradarbiavimo sistemos, didinančios Lietuvos minkštąją galią, veiksmingumą“

4 KOKYBIŠKAS IŠSILAVINIMAS

4.1. Iki 2030 metų užtikrinti, kad visos mergaitės ir berniukai įgytų nemokamą, lygiavertį ir kokybišką pradinį ir vidurinį išsilavinimą, suteikiantį galimybę pasiekti atitinkamų ir veiksmingų mokymosi rezultatų.

4.2. Iki 2030 metų užtikrinti, kad visos mergaitės ir berniukai gautų kokybišką ankstyvąjį ugdymą, priežiūrą ir ikimokyklinį išsilavinimą ir būtų pasirengę pradiniam ugdymui.

4.a. Statyti ir modernizuoti švietimo įstaigas, kuriose būtų atsižvelgiama į vaikų, asmenų su negalia ir skirtingų lyčių interesus, ir suteikti saugią, nesmurtinę, įtraukią ir veiksmingą mokymosi aplinką visiems.

5 LYČIŲ LYGYBĖ

5.1. Panaikinti visų formų moterų ir mergaičių diskriminaciją.

5.b. Didinti galimybes teikiančių technologijų, ypač informacinių ir ryšių technologijų, taikymą moterų teisėms skatinti.

7 PRIEINAMA IR ŠVARI ENERGIJA

7.a. Iki 2030 metų padidinti tarptautinį bendradarbiavimą, siekiant palengvinti prieigą prie švarios energijos mokslinių tyrimų ir technologijų, įskaitant atsinaujinančiąją energiją, efektyvų energijos vartojimą, pažangias ir švaresnes iškastinio kuro technologijas, ir skatinti investicijas į energetikos infrastruktūrą ir švarios energijos technologijas.

13 KOVA SU KLIMATO KAITA

13.1. Stiprinti visose šalyse atsparumą su klimatu susijusiems pavojams ir gaivalinėms nelaimėms bei gebėjimą prisitaikyti prie jų padarinių.

16 TAIKA, TEISINGUMAS IR STIPRIOS INSTITUCIJOS

16.3. Skatinti pagarbą teisei valstybei nacionaliniu ir tarptautiniu lygiu ir užtikrinti visiems vienodą teisę reikalauti teisingumo.

16.6. Kurti veiksmingas, atsakingas ir skaidrias institucijas visais lygiais.

16.5. Labai sumažinti visų formų korupciją ir kyšininkavimą.

17 PARTNERYSTĖ ĮGYVENDINANT TIKSLUS

17.2. Išsivysčiusios šalys turėtų galutinai įvykdyti savo oficialius paramos vystymuisi įsipareigojimus, įskaitant daugelio išsivysčiusių šalių įsipareigojimą pasiekti, kad 0,7 proc. nuo bendrųjų nacionalinių pajamų būtų skiriama oficialiai paramai vystymuisi (OPV/BNP) besivystančioms šalims, o 0,15–0,20 proc. OPV/BNP – mažiausiai išsivysčiusioms šalims OPV teikėjai skatinami apsvarstyti galimybę nustatyti bent 0,20 proc. OPV/BNP mažiausiai išsivysčiusioms šalims tikslą.

17.3. Sutelkti papildomus finansinius išteklius, skirtus besivystančioms šalims, iš daugelio šaltinių.

17.17 Skatinti ir remti veiksmingas valstybines, valstybines ir privačias, taip pat pilietinės visuomenės partnerystės organizacijas atsižvelgiant į jų patirtį ir finansavimo strategijas.

17.9. Didinti tarptautinę paramą veiksmingiems ir tiksliniams gebėjimams stiprinti besivystančiose šalyse, siekiant remti nacionalinius planus įgyvendinti visus darnaus vystymosi tikslus, įskaitant ir šiaurės–pietų ir pietų–pietų krypčių bei trišalį bendradarbiavimą.

17.14. Didinti darnaus vystymosi politikos nuoseklumą.

17.16. Plėsti pasaulinę darnaus vystymosi partnerystę, papildytą daugelio suinteresuotų šalių partnerystės organizacijomis, kurios sutelkia ir dalijasi žiniomis, profesine patirtimi, technologijomis ir finansiniais ištekliais, remti darnaus vystymosi tikslų pasiekimą visose šalyse, pirmiausia besivystančiose šalyse.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Įgyvendindama pažangos priemonę Nr. 14-001-09-01-03 „Stiprinti vystomojo bendradarbiavimo sistemos, didinančios Lietuvos minkštąją galią, veiksmingumą“, Lietuva vykdo vystomojo bendradarbiavimo veiklą, kuria tiesiogiai ir netiesiogiai prisideda prie darnaus vystymosi horizontaliojo principo įgyvendinimo. Remdamasi Darbotvarke 2030, Lietuva prisideda prie taikos pasaulyje didinimo, ekonominio augimo ir socialinio stabilumo skatinimo ir šalių partnerių integravimo į pasaulio ekonomiką. Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo pagrindas yra demokratijos stiprinimas ir plėtra, reformų įgyvendinimo patirties perdavimas ir DVT įgyvendinimas. Teikiama parama skaitmeninimo, moterų ir mergaičių įgalėjimo bei kovos su korupcija srityse.

Vadovaujantis Lietuvos Vystomojo bendradarbiavimo strateginėmis kryptimis 2022–2025 m., 2025 m. URM teikė dvišalę ir daugiašalę paramą vystymuisi, visų pirma ES Rytų partnerystės ir kitoms prioritetinėms šalims. Vystomojo bendradarbiavimo projektams finansuoti pasitelktas Vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos fondas (VBHPF), dalyvavimas ES „Team Europe“ iniciatyvose ir partnerystė su EBPO Paramos vystymuisi komitetu.

2025 m. Lietuva inicijavo 35 dvišalės paramos projektus, iš viso projektams buvo skirta 900 tūkst. eurų (be Ukrainos atstatymo projektų), taip pat skirta 400 tūkst. eurų tarptautinių iniciatyvų kofinansavimui Moldovoje ir Armėnijoje. Paramos sritys: administracinių gebėjimų stiprinimas, ekspertinių žinių perdavimas, visuomenės atsparumo ugdymas, skaitmeninimas, teisės viršenybė, kova su korupcija, psichosocialinė ir fizinė rehabilitacija. Projektai vyko Palestinoje, Jordanijoje, Mongolijoje, Pietų Afrikos Respublikoje, Filipinuose ir Mikronezijoje. 2025 m. URM skyrė 500 tūkst. eurų humanitarinei pagalbai.

Pagrindinis Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo prioritetas yra parama Ukrainai. VBHPF paramai Ukrainai skyrė 18 mln. eurų, iš jų 5 mln. eurų saulės elektrinių įrengimui valstybinės švietimo, sveikatos apsaugos ir kitose įstaigose. 2025 m. VBHPF finansavo Ukrainos infrastruktūros atstatymo projektus ir Ukrainos institucijų stiprinimui skirtas programas. 2025 m. pradėta įgyvendinti „Create Ukraine“ programa, skatinanti jaunus specialistus grįžti dirbti į Ukrainą ir prisidėti prie šalies atstatymo, bei „Ukraine2EU“ programa, skirta remti europinės integracijos pastangas.

2025 m. buvo tęsiamas programos „Sužeistų ir nuo karo nukentėjusių asmenų rehabilitacija ir reintegracija Ukrainoje“ įgyvendinimas ir slėptuvių statybos Ukrainos mokykloms programa. Parengta „Children first. Protection of Ukraine’s future“ programa, skirta neatidėliotiniams nuo karo nukentėjusių vaikų poreikiams.

Siekiant NPP 9 strateginio tikslo „Stiprinti Lietuvos įtaką pasaulyje ir ryšius su diaspora“, bus užtikrintas Lietuvos tarptautinio įsipareigojimo iki 2030 m. oficialiai parama vystymuisi skirti ne mažiau kaip 0,33 proc. bendrųjų nacionalinių pajamų įgyvendinimas. 2025 m. OPV duomenys bus žinomi 2026 m. balandį.

Prisidėjimas prie HP DV:

Indėlis į 4 DVT: „Užtikrinti visa apimančią ir lygiavertę kokybišką švietimą ir skatinti visą gyvenimą trunkantį mokymąsi“ – 2025 m. finansuoti projektai švietimo įstaigų atstatymui, slėptuvių statybai, švietimo proceso gerinimui Ukrainoje. Savanoriškas įnašas į EHU Patikos fondą.

Indėlis į 5 DVT: „Pasiekti lyčių lygybę ir moterų ir mergaičių įgalėjimą“ – 2025 m. finansuoti projektai PAR, Kenijoje, Indijoje, skirti moterų įgalinimui, įgūdžių stiprinimui ir galimybių darbo rinkoje gerinimui. Skirti savanoriški įnašai JT Moterų ir taikos humanitariniam fondui, pagalbai ukrainietėms belaisvėms Rusijoje, JT GS specialiojo įgaliotinio seksualinio smurto konfliktų metu klausimams biuro veikloms.

Indėlis į 7 DVT: „Užtikrinti visiems galimybę naudotis prieinama, patikima, darnia ir modernia energija“ – Suteikta parama Ukrainos energetikos sektoriui įrengiant saulės elektrines.

Indėlis į 13 DVT: Įmtis skubių kovos su klimato kaita ir jos poveikiu veiksmų – Finansuoti projektai Moldovoje, Ukrainoje, Kenijoje žemės ūkio modernizavimo ir kaimo plėtros srityse, parama klimato technologijų plėtrai Kenijoje.

Indėlis į 16 DVT: „Skatinti taikias ir įtraukias visuomenės darniam vystymuisi, suteikti visiems galimybes reikalauti teisingumo ir kurti veiksmingas, atsakingas ir įtraukias institucijas visais lygiais“ – Savanoriški įnašai ET veiksmų planų įgyvendinimui Ukrainoje, Moldovoje ir Armėnijoje, EBPO Ukrainos šalies programai, JT vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biurui. Finansuoti projektai institucijų atsparumo didinimui, Armėnijoje, Moldovoje, Ukrainoje, Jordanijoje, Mikronezijoje, Nepale, Filipinuose.

Indėlis į 17 DVT: „Stiprinti įgyvendinimo priemones ir atgaivinti pasaulinę darnaus vystymosi partnerystę“ - Parengtos Lietuvos tarptautinių partnerystės strateginės gairės 2026-2030 m., orientuojantis į lygiavertes partnerystes, kurios didina šalių partnerių atsparumą ir kuria abipusę naudą mūsų visuomenėms. Nuosekliai skatinamas verslo, nevyriausybinų organizacijų ir pilietinės visuomenės įtraukimas į Lietuvos vystomąjį bendradarbiavimą. Lietuva aktyviai dalyvauja formuojant daugiašalę vystomojo bendradarbiavimo politiką Europos Sąjungoje, Jungtinių Tautų ir kitose tarptautinėse organizacijose ir plėtros bankuose. Skirti savanoriški įnašai EBPO Paramos vystymuisi komitetui, Azijos ir Europos fondui, ES ir Lotynų Amerikos ir Karibų fondui, Anna Lindh Europos ir Viduržemio jūros regiono kultūrų dialogo fondui. 2025 m. Oficialios paramos vystymuisi duomenys bus žinomi 2026 m. balandį.

Vidaus reikalų ministerija

Vidaus reikalų ministerija yra atsakinga už ketrias plėtros programas:

1. Viešojo valdymo plėtros programa
2. Regionų plėtros programa
3. Viešojo saugumo plėtros programa
4. Civilinės saugos stiprinimo ir plėtros programa

Prie horizontaliojo principo „Darnus vystymasis“ prisideda **Viešojo valdymo, viešojo saugumo ir civilinės saugos stiprinimo plėtros programos**. Iš 14-os ministerijos plėtros programos priemonių, 7-ios prisideda prie horizontaliojo principo.

Žemiau pateikiama informacija apie 2025 m. įgyvendintų plėtros programos priemonių atliktus veiksmus, rezultatus ir prisidėjimą prie darnaus vystymosi.

Viešojo valdymo plėtros programa

Nr. 01-002-08-03-01 „Sukurti modernią viešojo valdymo institucijų žmogiškųjų išteklių valdysenos sistemą“

16.6. Kurti veiksmingas, atsakingas ir skaidrias institucijas visais lygiais.

16.7. Užtikrinti atsakomųjų, įtraukčių, pagrįstų visų dalyvavimu ir atstovaujamybės sprendimų priėmimą visais lygiais.

Atlikti veiksmai ir rezultatai: Įgyvendinant projektą „Pažangios viešojo sektoriaus žmogiškųjų išteklių valdymo sistemos sukūrimas ir įdiegimas“ per 2025 metus parengta teisinė bazė Viešojo sektoriaus darbuotojų registro informacinės sistemos (toliau – VSDRIS) sukūrimui. Įgyvendinant šį projektą yra kuriami VSDRIS techniniai sprendimai, kaip Darbo užmokesčio ir personalo apskaitos informacinė sistema, Žmogiškųjų išteklių valdymo informacinė sistema ir kt.

Rodiklis „Asmenų, turinčių valstybės tarnautojo statusą (neįskaitant statutinių) skaičius“ tolydžio mažėja: 2018 m. asmenų, turinčių valstybės tarnautojo statusą (neįskaitant statutinių), buvo 28 564, 2022 m. – 26 851, 2024 m. – 25 658, 2025 – 25 267. Šis skaičiaus mažėjimas yra susijęs su valstybės tarnautojo sąvokos gryninimu.

Paminėtina, kad valstybės tarnyba, kaip ir visuomenė, sensta, todėl **rodiklis „Asmenų, turinčių valstybės tarnautojo statusą (neįskaitant statutinių) skaičius pagal amžiaus grupes“** kinta. 2018 m. 18-30 amžiaus valstybės tarnautojų buvo 2 457, 2022 m. – 1 606, 2024 – 1 321, o 2025 metais šios amžiaus grupės valstybės tarnautojų nežymiai padaugėjo iki 1 354. 41 – 50 amžiaus grupės valstybės tarnautojų skaičius taip pat didėja: 2018 m. tokių valstybės tarnautojų buvo 7 252, 2022 m. – 7 517, 2024 m. – 7 731, 2025 m. – 7 873.

2025 m. rodiklio „**Gyventojų, patenkintų viešosiomis ir administracinėmis paslaugomis, dalis**“ viena iš sudedamųjų dalių – pasitenkinimas asmens dokumentų išdavimo paslaugomis – siekia 95 proc.

Prisidėjimas prie HP DV: Įgyvendinant projektus „**Valstybės tarnybos vadovų kompetencijų ugdymo sistemos sukūrimas ir įdiegimas („Lyderystės akademija“)** ir „**Strateginių kompetencijų nustatymo, ugdymo ir palaikymo sistemos sukūrimas ir diegimas viešajame sektoriuje**“ tobulinamos viešojo sektoriaus darbuotojams reikalingos strateginės, skaitmeninės ir finansinės analitinės lyderystės kompetencijos. Taip pat stiprinamas gebėjimas priimti ilgalaikius, duomenimis grįstus sprendimus, derinančius ekonominius, socialinius ir aplinkosauginius tikslus. Kompetentingi viešojo sektoriaus darbuotojai efektyviau planuoja ir įgyvendina viešąją politiką, racionaliai naudoja išteklius ir didina institucijų atsparumą pokyčiams. Tai padeda užtikrinti kokybiškesnes viešąsias paslaugas, didesnį visuomenės pasitikėjimą ir tvarią valstybės raidą ateities kartoms.

Įgyvendinant projektą „**Pažangios viešojo sektoriaus žmogiškųjų išteklių valdymo sistemos sukūrimas ir įdiegimas**“ viešojo sektoriaus žmogiškieji ištekliai valdomi efektyviau ir skaidriau. Priimami duomenimis grįsti sprendimai dėl darbuotojų planavimo, kompetencijų ugdymo ir talentų išlaikymo, taip stiprinant institucijų ilgalaikį veiksmingumą. Taip pat mažinama administracinė našta ir popierinių procesų poreikis, prisidedant prie aplinkos tausojimo bei didesnio socialinio teisingumo, užtikrinant vienodas personalo valdymo praktikas.

Viešojo saugumo plėtros programa

Nr. 07-018-10- 06-01 „Stiprinti ES išorės sienos ir neteisėtos migracijos kontrolės pajėgumus ir gebėjimus“

16 TAIKA, TEISINGUMAS IR STIPRIOS INSTITUCIJOS

16.2. Panaikinti vaikų paniekinimą, išnaudojimą, neteisėtą prekybą ir visų formų smurtą prieš vaikus bei jų kankinimą.

16.4. Iki 2030 metų labai sumažinti neteisėtus finansinius ir ginklų srautus, sustiprinti pavogto turto išieškojimą ir grąžinimą bei kovoti su visų formų organizuotu nusikalstamumu.

Rodiklis 16.2.2 „Prekybos žmonėmis aukų skaičius, tenkantis 100 tūkst. gyventojų, pagal lytį, amžių ir išnaudojimo formą“

Atlikt veiksmai ir jų rezultatai: 2025 m. buvo tęsiamas modernių sienos stebėjimo sistemų atnaujinimas, užtikrinantis 100 proc. Europos Sąjungos išorės sienos kontrolę moderniomis technologijomis 24/7 režimu (baigtas keturių sistemų atnaujinimas ir pradėti vykdyti dar šešių sistemų atnaujinimo darbai); atnaujinta tranzitinių traukinių stebėjimo įranga; Europos Sąjungos išorės sienų apsaugai įsigytas sraigtasparnis, patruliavimui skirtų transporto priemonių, 2 bepiločių orlaivių sistemos ir 41 bepiločio orlaivio neutralizavimo sistema, dokumentų tikrinimo įrangos; organizuoti 400 pareigūnų mokymai.

Prisidėjimas prie HP DV: Įgyvendinant pažangos priemonę, stiprinama ES išorinės sienos apsauga, o tai padeda mažinti tarptautinio pobūdžio prekybos žmonėmis atvejų, taip pat ginklų kontrabandos riziką.

Nr. 07-018-10-07-01 „Sudaryti prielaidas veiksmingai nusikaltimų prevencijai ir kontrolei bei terorizmo grėsmių mažinimui“

1 KOVA SU SKURDU	1.5. Iki 2030 metų sustiprinti neturtingųjų ir pažeidžiamųjų padėtyje atsidūrusių asmenų atsparumą, mažinti jų neapsaugojimą ir pažeidžiamumą su klimatu susijusių ekstremalių įvykių ir kitų ekonominių, socialinių ir aplinkosaugos sukrėtimų bei nelaimių atžvilgiu.
16 TAIKA, TEISINGUMAS IR STIPRIOS INSTITUCIJOS	16.1. Labai sumažinti visų formų smurtą ir jo sukeltų mirčių skaičių visame pasaulyje. 16.2. Panaikinti vaikų paniekinimą, išnaudojimą, neteisėtą prekybą ir visų formų smurtą prieš vaikus bei jų kankinimą. 16.4. Iki 2030 metų labai sumažinti neteisėtus finansinius ir ginklų srautus, sustiprinti pavogto turto išieškojimą ir grąžinimą bei kovoti su visų formų organizuotu nusikalstamumu. 16.5. Labai sumažinti visų formų korupciją ir kyšininkavimą. 16.1.1a.-b. Užregistruotų nužudymų aukų skaičius. 16.2.2a.-i. Asmenų, ikiteisminiu tyrimu pripažintų nukentėjusiais nuo prekybos žmonėmis, skaičius. 16.4.2a. Paimti neteisėtai laikyti ginklai. 16.4.2b. Konfiskuoti lengvieji ginklai. 16.5.1. Gyventojų, per paskutinius 12 mėn. davusių kyšį, dalis. 16.5.2. Įmonių, per paskutinius 12 mėn. davusių kyšį, dalis

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Organizuoti mokymai daugiau nei 600 policijos pareigūnų, skirti pagerinti tarptautinio keitimosi informacija ir Šengeno informacinės sistemos naudojimo gebėjimus, pradėtas modernizuoti policijos registruojamų įvykių registras, įsigyta ir įdiegta techninės ir programinės įrangos, skirtos nusikaltimų prevencijai ir tyrimui, taip pat specializuotai antiteroristinio padalinio veiklai vykdyti.

Prisidėjimas prie HP DV: Įgyvendinant pažangos priemonę, stiprinami teisėsaugos institucijų pajėgumai ir gebėjimai užkirsti kelią nusikaltimams, juos atskleisti ir tirti ir tokiu būdu mažinama nusikaltimų rizika.

Nr. 07-012-10-08-04 „Padidinti priešgaisrinės saugos užtikrinimo sistemos efektyvumą

Nepradėta įgyvendinti.

**1 KOVA
SU SKURDU**

Uždaviniai nedetalizuoti.

Civilinės saugos stiprinimo ir plėtros programa (nepatvirtinta)

Nr. 07-019-10-04-02 „Stiprinti gyventojų perspėjimą, informavimą ir savisaugą“

**1 KOVA
SU SKURDU**

1.5. Iki 2030 metų sustiprinti neturtingųjų ir pažeidžiamųjų padėtyje atsidūrusių asmenų atsparumą, mažinti jų neapsaugojimą ir pažeidžiamumą su klimatu susijusių ekstremalių įvykių ir kitų ekonominių, socialinių ir aplinkosaugos sukrėtimų bei nelaimių atžvilgiu.

Atlikti veiksmai ir rezultatai: 2025 m. įsigytos 275 perspėjimo sirenos, kurios bus įrengiamos Vidurio ir vakarų Lietuvos regione. Šios sirenos papildys esamą 1170 sirenų tinklą, kuriuo perspėjama apie 67% šalies gyventojų.

Prisidėjimas prie HP DV: Pažangos priemone Nr. 07-019-10-04-02 „Stiprinti gyventojų perspėjimą, informavimą ir savisaugą“ įgyvendinamos veiklos, kurios sudarys geresnes sąlygas gyventojų perspėjimui apie gresiančias ar susidariusias krizes ir ekstremalias situacijas. Perspėti gyventojai galės operatyviai imtis apsaugomųjų veiksmų ir dėl to sumažės gyventojų mirčių, sunkių ir nežymių sveikatos sutrikdymų, taip pat sumažės žala gyventojų turtui ir aplinkai. Civilinės saugos stiprinimo ir plėtros programa (nepatvirtinta)

Nr. 11-001-10-04-03 „Stiprinti sveikatos sistemos atsparumą ekstremaliosioms situacijoms, krizėms, karo grėsmėms“

Nepradėta įgyvendinti.

1

KOVA
SU SKURDU

Uždaviniai nedetalizuoti.

Nr. 07-019-10-04-01 „Stiprinti pasirengimą valdyti krizes ir ekstremaliasias situacijas ir šalinti jų padarinius“

1

KOVA
SU SKURDU

1.5. Iki 2030 metų sustiprinti neturtingųjų ir pažeidžiamųjų padėtyje atsidūrusių asmenų atsparumą, mažinti jų neapsaugojimą ir pažeidžiamumą su klimatu susijusių ekstremalių įvykių ir kitų ekonominių, socialinių ir aplinkosaugos sukrėtimų bei nelaimių atžvilgiu.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Sustiprintas pasirengimas galimai avarijai Baltarusijos atominėje elektrinėje:

1. atlikti dviejų valstybės rezervo civilinės saugos priemonių atsargų sandėliavimo pastatų statybos parengiamieji darbai. Sandėliavimo pastatus planuojama pastatyti iki 2027 metų. Tokiu būdu bus sumažinta rizika, kad valstybės rezervo atsargos saugomos pavojingose vietose;
2. per 2025 m įsigyta viena mobili vadavietė. Iš viso įgyvendinant veiklą 2023–2025 m. įsigytos 3 mobilies vadavietės. Tokiu būdu sustiprintas pasirengimas vadovauti civilinės saugos pajėgoms esant užterštai teritorijai;
3. užbaigtas 6 mobilių technikos švarinimo punktų ir 4 mobilių žmonių ir daiktų švarinimo punktų įsigijimas. Tokiu būdu sustiprintas pasirengimas gyventojų ir jų turto sanitariniam švarinimui.

Stiprinamas pasirengimas karinėms, hibridinėms ir kitoms grėsmėms. Savivaldybėse pradėti 385 priedangų modernizavimo darbai. 20 Vidurio ir vakarų Lietuvos savivaldybių gavo finansavimą sustiprinti savo pasiruošimą evakuojamų gyventojų laikinam apgyvendinimui. Už skirtą 4,5 mln. Eur finansavimą rengiamasi kolektyvinės apsaugos statiniuose laikinai apgyvendinti ne mažiau kaip 25 tūkst. evakuojamų gyventojų.

Prisidėjimas prie HP DV: Pažangos priemonėje numatytų veiklų įgyvendinimas užtikrina veiksmingesnę ekstremaliųjų situacijų prevenciją ir reagavimą joms susidarius, todėl mažėja potenciali žala gyventojų gyvybei bei sveikatai ir ekonominiai nuostoliai. Tokiu būdu prisidedama prie DVT 1.5 uždavinio „Iki 2030 metų sustiprinti neturtingųjų ir pažeidžiamųjų

padētyje atsidūrusių asmenų atsparumą, mažinti jų neapsaugojimą ir pažeidžiamumą su klimatu susijusių ekstremalių įvykių ir kitų ekonominių, socialinių ir aplinkosaugos sukrėtimų bei nelaimių atžvilgiu“ įgyvendinimo.

Žemės ūkio ministerija

Žemės ūkio ministerija yra atsakinga už **Žemės ūkio, maisto, kaimo plėtros ir žuvininkystės plėtros programą**, kuri prisideda prie horizontaliojo principo „Darnus vystymasis“.

Iš devynių programos priemonių prie horizontaliojo principo prisideda net septynios priemonės.

Žemiau pateikiama informacija apie plėtros programos priemonės įgyvendinimą 2025 m. ir prisidėjimą prie horizontaliojo principo „Darnus vystymasis“.

Žemės ūkio, maisto, kaimo plėtros ir žuvininkystės plėtros programa

Nr. 15-001-01-14-01 „Nustatyti ir įdiegti į gamybą tvarios žemės ūkio gamybos ir perdirbimo principus, užtikrinant produktyvumą ir konkurencingumą vietos ir eksporto rinkose“

2 KOVA
SU BADU

2.1. Iki 2030 metų panaikinti badą ir užtikrinti visiems žmonėms, ypač neturtingiesiems ir asmenims, atsidūrusiems pažeidžiamoje padėtyje, įskaitant kūdikius, galimybę gauti saugaus, maistingo ir pakankamai maisto visus metus.

2.4. Iki 2030 metų užtikrinti darnias maisto gamybos sistemas ir įdiegti lanksčią žemės ūkio praktiką, kuri didintų produktyvumą ir gamybą, padėtų išsaugoti ekosistemas, stiprintų gebėjimus prisitaikyti prie klimato kaitos, ekstremalių oro sąlygų, sausros, potvynių ir kitų gaivalinių nelaimių bei palaipsniui gerintų žemės ir dirvos kokybę.

2.a. Didinti investicijas, įskaitant ir platesnį tarptautinį bendradarbiavimą, į kaimo vietovių infrastruktūrą, žemės ūkio mokslinių tyrimų ir jų pritaikymo žemės ūkio sektoriuje tarnybas, technologijų plėtrą, augalų ir ūkinių galvijų genų bankus, siekiant didinti žemės ūkio produktyvumo gebėjimus besivystančiose šalyse, ypač mažiausiai išsivysčiusiose šalyse.

2.c. Imtis priemonių, siekiant užtikrinti tinkamą maisto produktų rinkų ir jų išvestinių priemonių veikimą ir palengvinti galimybę laiku gauti informaciją apie rinką, įskaitant maisto atsargas, kad būtų galima išvengti itin didelių maisto kainų svyravimų.

8 DERAMAS DARBAS
IR EKONOMIKOS
AUGIMAS

8.2. Pasiiekti aukštesnį ekonomikos našumo lygį užtikrinant įvairinimą, technologijų modernizavimą ir naujoves, įskaitant dėmesio sutelkimą į didelės pridėtinės vertės ir darbui imlius sektorius.

8.3. Skatinti į vystymąsi orientuotą politiką, remiančią gamybinę veiklą, deramų darbo vietų kūrimą, verslumą, kūrybingumą ir naujoves ir remti labai mažų įmonių, mažųjų ir vidutinių įmonių formalizavimą ir augimą, įskaitant galimybę gauti finansines paslaugas.

	8.4. Palaipsniui iki 2030 metų gerinti veiksmingą pasaulinių išteklių naudojimą vartojimo srityje ir gamyboje ir stengtis atskirti ekonomikos augimą nuo aplinkos būklės blogėjimo laikantis dešimties metų trukmės darnaus vartojimo ir gamybos programų sistemos, vadovaujant išsivysčiusiems šalims.
9 PRAMONĖ, INOVACIJOS IR INFRASTRUKTŪRA 	9.4. Iki 2030 metų modernizuoti infrastruktūrą ir aprūpinti naujais įrenginiais pramonės sektorius, kad jie taptų tvaresni, padėtų pagerinti išteklių naudojimo veiksmingumą ir taikytų daugiau švarių ir aplinkai nekenksmingų technologijų ir gamybos procesų, visoms šalims imantis veiksmų pagal jų atitinkamus pajėgumus. 9.5. Plėsti mokslinius tyrimus, modernizuoti pramonės sektorių technologinius pajėgumus visose šalyse, visų pirma besivystančiose šalyse, įskaitant ir siekį iki 2030 metų skatinti naujoves ir labai padidinti mokslinių tyrimų ir plėtros srities darbuotojų skaičių 1 milijonui gyventojų bei valstybines ir privačias lėšas, skiriamas moksliniams tyrimams ir plėtrai.
12 ATSAKINGAS VARTOJIMAS IR GAMYBA 	12.2. Iki 2030 metų pasiekti darnų gamtos išteklių valdymą ir veiksmingą jų naudojimą.
13 KOVA SU KLIMATO KAITA 	13.1. Stiprinti visose šalyse atsparumą su klimatu susijusiems pavojams ir gaivalinėms nelaimėms bei gebėjimą prisitaikyti prie jų padarinių. 13.2. Įtraukti klimato kaitos priemones į nacionalinę politiką, strategijas ir planavimą.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai: Nuo priemonės gyvavimo pradžios iki 2025 m. pabaigos paraiškų priėmimas prasidėjo visose pažangos priemonės veiklose, **paskelbta kvietimų už 780,6 mln. Eur, patvirtinta paraiškų už 252,7 mln. Eur.** Veiklos nukreiptos į tvarią Lietuvos žemės ir maisto ūkio plėtrą, didinant sektoriaus pridėtinę vertę ir konkurencingumą, remiant perspektyvių ūkių (ypač smulkių ir vidutinių) pajamas, ūkių modernizavimą, kuriant gyvybingą, ūkininkavimui, verslui patrauklų kaimą.

Siekiant spręsti kartų kaitos problemas žemės ūkyje, buvo remiami **jaunieji ūkininkai (iki 40 m. amžiaus), pradedantys veiklą žemės ūkio sektoriuje.** Per 2025 m. patvirtinta paraiškų 398 jaunųjų ūkininkų ūkiams įkurti, jiems išmokėta 22,5 mln. Eur (nuo laikotarpio pradžios jau išmokėta 47 proc. visam laikotarpiui skirtų lėšų).

Veikloje „**Investicijos į žemės ūkio valdas**“ per 2025 m. priimtose 268 paraiškos ir išmokėta 61,8 mln. Eur. (per visą veiklos gyvavimo laikotarpį jau išmokėta 30 proc. visos paramos sumos). Planuojama, kad ir toliau veiklos įgyvendinimas vyks sparčiu tempu. Labai smulkių ir smulkių-vidutinių ūkių plėtrai priimtose 468 paraiškos ir per 2025 m. išmokėta apie 22 mln. Eur. Siekiant tobulinti ūkininkų žinias ir gebėjimus buvo remiamos konsultacijos, mokymai, žinių ir gerosios praktikos sklaida bei keitimasis žiniomis ir patirtimi dalyvaujant Europos inovacijų

partnerystės, mokymų, konsultavimo ir parodomuosiuose projektuose. Žinių ir inovacijų sklaidos veikloms iš viso per 2025 m. patvirtinta 1150 paraiškų už 2,2 mln. Eur, išmokėta 1,98 mln. Eur.

Įgyvendinant 49 vietos plėtros strategijas pagal veiklą „**Bendruomenių inicijuotą vietos plėtrą**“ (LEADER) per 2025 m. išmokėta 8,6 mln. Eur. Remiant Sumanaus kaimo strategijas su integruotais sumanių kaimų projektais, 2,3 mln. Eur parama buvo skirta 4 sumanių kaimų strategijoms, kurias partnerystės principu įgyvendina 17 projektų vykdytojų. Rizikos valdymo veiklose patvirtintos 178 paraiškos už 760 tūkst. Eur ir išmokėta 771 tūkst. Eur. Ši parama yra ypač aktuali bei motyvuoja ūkius drausti pasėlius ir ūkinius gyvūnus, nes apsidraudusieji gali susigrąžinti didžiąją dalį draudimo įmokos sumos.

Prisidėjimas prie HP DV: Siekiama užtikrinti ilgalaikį konkurencingo ir tvaraus žemės, maisto ūkio bei kaimo vystymą, sudaryti palankias sąlygas žuvininkystės sektoriaus konkurencingumui ir plėtrai. 2023–2027 m. laikotarpio pažangos lėšos skiriamos įvairaus dydžio ūkių modernizavimui, jaunųjų ūkininkų įsikūrimui, investicijoms į melioracijos sistemas, ūkių prevencinei veiklai siekiant sumažinti gaivalinių nelaimių, nepalankių klimato reiškinių padarinius, žemės ūkio produktų perdirbimui. Teikiant paramą gamybinėms investicijoms žemės ūkio srityje ypatingas dėmesys skiriamas smulkiems ir vidutiniams ūkiams bei jaunesiems ūkininkams.

Siekiant tobulinti ūkininkų žinias ir gebėjimus skiriamos lėšos konsultacijoms, mokymams, žinių ir gerosios praktikos sklaidai bei keitimuisi žiniomis ir patirtimi dalyvaujant Europos inovacijų partnerystės, mokymų, konsultavimo ir parodomuosiuose projektuose.

Skatinant bendruomenių inicijuotą vietos plėtrą remiamas vietos plėtros strategijų kaimo vietovėse įgyvendinimas pagal priemonę LEADER, remiamos partnerystės principu įgyvendinamos sumanaus kaimo strategijos. Parama teikiama ūkio rizikų valdymo priemonėms.

Nr. 15-001-01-14-03 „Sudaryti sąlygas perspektyvioms, konkurencingoms ir patrauklioms tvarios žvejybos, darnios akvakultūros, saugaus žuvininkystės produktų tiekimo veikloms ir panaudoti mėlynosios ekonomikos teikiamas galimybes žvejybos ir akvakultūros regionuose“

12 ATSAKINGAS
VARTOJIMAS
IR GAMYBA

12.2. Iki 2030 metų pasiekti darnų gamtos išteklių valdymą ir veiksmingą jų naudojimą.

13 KOVA SU KLIMATO KAITA

13.1. Stiprinti visose šalyse atsparumą su klimatu susijusiems pavojams ir gaivalinėms nelaimėms bei gebėjimą prisitaikyti prie jų padarinių.

13.2. Įtraukti klimato kaitos priemones į nacionalinę politiką, strategijas ir planavimą.

14 VANDENYNŲ IR JŪRŲ IŠTEKLIAI

14.1. Iki 2025 metų užkirsti kelią ir labai sumažinti visų rūšių jūrų taršą, visų pirma taršą, kurią kelia sausumoje vykdoma veikla, įskaitant jūrines šiukšles ir taršą biogeninėmis medžiagomis.

14.2. Iki 2020 metų tausiai valdyti ir saugoti jūrų ir pakrančių ekosistemas, siekiant išvengti didelio neigiamo poveikio, įskaitant jų atsparumo didinimą, ir imtis veiksmų joms atkurti, siekiant užtikrinti, kad vandenynai būtų sveiki ir produktyvūs.

14.c. Gerinti vandenynų ir jų išteklių išsaugojimą ir tausų naudojimą įgyvendinant tarptautinius įstatymus pagal Jungtinių Tautų jūros teisės konvenciją, kurioje ir nustatyta teisinė vandenynų ir jų išteklių išsaugojimo ir darnaus naudojimo sistema, kaip primenama dokumento „Ateitis, kurios norime“ 158 punkte.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai:

- Per priemonės gyvavimo laikotarpį iki 2025 m. gruodžio 31 d. paraiškų priėmimas vyko 8 iš 10 veiklų (veikla „**Investicijos į žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimą**“ nebus įgyvendinama vadovaujantis 2024 m. atlikto pakartotinio finansinių instrumentų išankstinio vertinimo rezultatais). Paskelbta kvietimų už 31,8 mln. Eur, 2025 m. gruodžio 31 d. patvirtinta paraiškų už 16 mln. Eur, išmokėta – 3,8 mln. Eur.
- 2025 m. įsibėgėjo veiklos „**Investicijos į tvarų žvejybos verslą**“ įgyvendinimas – patvirtinta 18 paraiškų už 841 tūkst. Eur. Išmokėta 372 tūkst. Eur.
- **Paukščius apsaugančių žvejybos valdymo priemonių taikymo ir žinduolių, kurie saugomi, daromos žalos kompensavimo sistemos** veikloje 2025 m. priimtose ir pasirašytose 28 paraiškos už 41,4 tūkst. Eur. Visa suma jau išmokėta.
- **Gamybinių investicijų į tvarią akvakultūros gamybą** veikloje 2025 m. patvirtintos 2 paraiškos už 6,4 mln. Eur, o išmokėta 1,3 mln. Eur.
- Toliau sėkmingai tęsiasi veiklos **Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas** (vietos projektų įgyvendinimas) – patvirtintos 28 paraiškos už 1,8 mln. Eur. Išmokėta 520,4 tūkst. Eur.

Prisidėjimas prie HP DV: Šia pažangos priemone siekiama išlaikyti ir skatinti aplinkosauginiu, ekonominiu ir socialiniu požiūriu tvarią žuvininkystės produktų gamybą 2021–2027 m. Teikiant finansinę paramą remiamos investicijos laive ir (arba) krante, skirtos sugautų žuvų pridėtinei vertei didinti; sugautų žuvų kokybei išsaugoti ir (arba) pagerinti; nepageidaujamos priegaudos panaudojimui, tvarkymui; pažangių technologijų, prisidedančių prie poveikio aplinkai mažinimo, diegimui žvejybos laivuose; mokslo atstovų ir akvakultūros įmonių bendradarbiavimui. Remiami taikomieji moksliniai tyrimai, kurie skirti skatinti mokslininkų ir žvejų keitimąsi žiniomis, sprendžiant aktualias akvakultūros sektoriaus problemas.

Nr. 15-001-02-12-01 „Didinti produkcijos pridėtinę vertę remiant ekologiškų, sveikatai palankių ir kokybiškų maisto produktų gamybą bei vartojimą“

2 KOVA SU BADU

2.1. Iki 2030 metų panaikinti badą ir užtikrinti visiems žmonėms, ypač neturtingiesiems ir asmenims, atsidūrusiems pažeidžiamoje padėtyje, įskaitant kūdikius, galimybę gauti saugaus, maistingo ir pakankamai maisto visus metus.

2.2. Iki 2030 metų užkirsti kelią visų formų netinkamai mitybai, įskaitant tarptautiniu lygiu suderintų uždavinių dėl kovos su vaikų iki penkerių metų augimo sustojimu ir organizmo išsekimu įgyvendinimą iki 2025 metų, ir patenkinti paauglių mergaičių, besilaukiančių ir maitinančių motinų ir pagyvenusių žmonių mitybos poreikius.

2.4. Iki 2030 metų užtikrinti darnias maisto gamybos sistemas ir įdiegti lanksčią žemės ūkio praktiką, kuri didintų produktyvumą ir gamybą, padėtų išsaugoti ekosistemas, stiprintų gebėjimus prisitaikyti prie klimato kaitos, ekstremalių oro sąlygų, sausros, potvynių ir kitų gaivalinių nelaimių bei palapiesniui gerintų žemės ir dirvos kokybę.

14 VANDENYNŲ IR JŲRŲ IŠTEKLIAI

14.4. Iki 2020 metų veiksmingai reguliuoti derliaus nuėmimą ir panaikinti žuvininkystės kvotų viršijimą, neteisėtos, nedeklaruojamos ir nereguliuojamos žvejybos praktiką ir įgyvendinti moksliniais tyrimais pagrįstus valdymo planus, siekiant atkurti žuvų atsargas per trumpiausią galimą laiką bent iki tokio lygio, kad būtų užtikrintas didžiausias galimas tausios žvejybos laimikis, apibrėžtas pagal jų biologines charakteristikas.

14.7. Iki 2030 metų didinti tausaus jūrų išteklių naudojimo ekonominę naudą mažoms besivystančioms salų valstybėms ir mažiausiai išsivysčiusioms šalims, įskaitant ir darnų valdymą žuvininkystės, akvakultūros ir turizmo srityse.

14.c. Gerinti vandenynų ir jų išteklių išsaugojimą ir tausų naudojimą įgyvendinant tarptautinius įstatymus pagal Jungtinių Tautų jūros teisės konvenciją, kurioje ir nustatyta teisinė vandenynų ir jų išteklių išsaugojimo ir darnaus naudojimo sistema, kaip primenama dokumento „Ateitis, kurios norime“ 158 punkte.

Atlikti veiksmai ir jų rezultatai:Nuo priemonės gyvavimo pradžios iki 2025 m. gruodžio 31 d. paraiškų priėmimas vyko pagal abi veiklas. Per visą laikotarpį buvo paskelbta kvietimų už 19,7 mln. Eur, pasirašyta sutarčių už 2,2 mln. Eur.

Pagal veiklą „Trumpos tiekimo grandinės“ 2025 m. pabaigoje vykusio kvietimo metu gauta 11 paraiškų (už 1,6 mln. Eur), kurios yra vertinamos. Planuojama, kad toliau priemonės įgyvendinimas vyks spartesniu tempu, nes 2025 m. daug dėmesio buvo skirta priemonės įgyvendinimo sąlygoms supaprastinti (praplėstas pareiškėjų ratas, padidintas paramos

intensyvumas jauniems ūkininkams ir smulkiems ūkiams, atlikti kiti priemonės populiarumą skatinantys veiksmai).

2025 m. pagal veiklą „Remti ekologinę akvakultūros gamybą“ paraiškos nebuvo priimamos, bet buvo išmokėta 1,2 mln. Eur. Per visą veiklos įgyvendinimo laikotarpį paskelbta kvietimų už 4,2 mln. Eur, priimta ir patvirtinta 15 paraiškų (15 paraiškų patvirtinta dar 2024 m., tačiau projektai yra ilgalaikiai ir bus įgyvendinami iki 2027 m. pabaigos), o išmokėta 2,2 mln. Eur.

Prisidėjimas prie HP DV: Skatinama trumpųjų tiekimo grandinių plėtra, tokiu būdu skatinant ūkininkų bendradarbiavimą ir Lietuvoje užauginto maisto tiekimą vartotojams. Žuvininkystės sektoriuje siekiama, remiant ekologinę akvakultūros gamybą, didinti ekologinės akvakultūros produkcijos dalį, akvakultūros subjektų dalyvavimą ES lygiu pripažintose ir nacionalinėse maisto kokybės sistemose, skatinant aplinkosaugines funkcijas atliekančios akvakultūros plėtojimą, remiant biologinės įvairovės išsaugojimui ir poveikiui natūraliems vandens telkiniams mažinti reikalingų gamtotvarkos priemonių įgyvendinimą.

Nr. 15-001-06-02-01 „Pritaikyti aplinkos, klimato kaitos ir kitus valdymo įsipareigojimus bei inovatyvias, tausias technologijas žemės ūkio ir miškininkystės veikloje“

13

SUSĖLINTI
KLIMATO KAITOS
POVEIKĮ

13.1. Stiprinti visose šalyse atsparumą su klimatu susijusiems pavojams ir gaivalinėms nelaimėms bei gebėjimą prisitaikyti prie jų padarinių.

13.2 Įtraukti klimato kaitos priemones į nacionalinę politiką, strategijas ir planavimą

13.3. Gerinti švietimą, informuotumo didinimą bei žmoniškuosius ir institucinius gebėjimus klimato kaitos mažinimo, prisitaikymo prie jos, jos poveikio mažinimo ir ankstyvo įspėjimo srityse.

15

MIŠKAI, ŽEMĖ,
BIOLOGINĖ
ĮVAIROVĖ

15.1. Iki 2020 metų užtikrinti sausumos ir vidaus gėlo vandens ekosistemų ir jų paslaugų, pirmiausia miškų, pelkių, kalnų ir sausumų, išsaugojimą, atkūrimą ir tausų naudojimą laikantis tarptautinėse sutartyse nustatytų įsipareigojimų.

15.9. Iki 2020 metų įtraukti ekosistemų ir biologinės įvairovės vertybes į nacionalinį ir vietinį planavimą, vystymosi procesus, skurdo mažinimo strategijas ir ataskaitas.

Atlikti veiksmai ir rezultatai: Nuo priemonės gyvavimo pradžios iki 2025 m. gruodžio 31 d. paraiškos buvo priimamos visoms veikloms (išskyrus „Pažangos priemonėje planuojamų veiklų pagrįstumo vertinimas“). Per minėtą laikotarpį paskelbta kvietimų už 286,6 mln. Eur. Patvirtinta paraiškų už 189,3 mln. Eur ir išmokėta 178,8 mln. Eur.

Remiamos tvarios investicijos gyvulininkystės sektoriuje prisidės prie ŠESD ir (ar) amoniako išmetimo mažinimo, oro kokybės gerinimo, atsinaujinančių energijos išteklių ir aplinkai nekenksmingų praktikų, susijusių su ūkinių gyvūnų auginimu ir mėšlo tvarkymu, taikymo. Pagal veiklą „Tvarios investicijos į žemės ūkio valdas“ ataskaitiniais metais buvo priimtos 43 paraiškos, bet patvirtintos tik 3. Išmokėta 8,5 mln. Eur. Per visą veiklos gyvavimo laikotarpį

išmokėta 12,7 mln. Eur. – tai daugiau kaip 20 proc. visų veiklai skirtų lėšų. Planuojama, kad ateityje priemonės įgyvendinimo tempai ir lėšų išmokėjimas stabiliai augs.

2025 m. pagal veiklą „Ekologinis ūkininkavimas. Ekologinio ūkininkavimo tęstiniai įsipareigojimai“ patvirtintos 2863 paraiškos už 65,7 mln. Eur ir išmokėta 67,5 mln. Eur. Per veiklos gyvavimo laikotarpį išmokėta 53 proc. visų skirtų lėšų. Ekologinio ūkininkavimo plėtra vyko lėčiau nei numatyta, įgyvendinti korekciniai veiksmai, skirti šio sektoriaus skatinimui (padidintos kompensacinės išmokos už ekologinius plotus, peržiūrėtas jų mažinimo taikymas stambesniems ekologiniams ūkiams bei atliktas dviejų ekologinių sistemų integravimas į pažangos priemonę), prisidėjo prie teigiamos ekologinio ūkininkavimo plėtros krypties formavimo.

Modernizavimo fondo lėšomis plėtojant bearimą žemės dirbimą veikloje iš skirtų 30 mln. Eur per visą laikotarpį iki 2025 m. pabaigos jau paskelbta kvietimų už 30 mln. Eur, pasirašyta sutarčių už 16,2 mln. Eur. Bearimės technologijos 2020 m. buvo taikomos tik 245,0 tūkst. hektarų plote (arba 12,9 proc. nuo visos 1,9 mln. hektarų produkuojančios žemės ploto), o 2025 m. bearimų plotų apimtys jau sudarė daugiau kaip 1,6 mln. hektarų (arba 84 proc. nuo visos produkuojančios žemės ploto).

Prisidėjimas prie HP DV: Minėtos veiklos tiesiogiai ir prevenciškai prisideda prie klimato švelninimo ir prisitaikymo prie jo, skatinant diegti ir plėtoti tvarias inovatyvias žemės ūkio gamybos technologijas, didinant aukštos kokybės maisto produktų gamybą, biologinės įvairovės išsaugojimą, ekosistemų stabilumo palaikymą vengiant neigiamo poveikio aplinkai.

Nr. 15-001-06-02-02 „Didinti ŠESD absorbcinius pajėgumus (atkuriant pelkių (durpžemių) hidrologinį režimą“

13 SUŠVELNINTI KLIMATO KAITOS POVEIKĮ 	13.2 Įtraukti klimato kaitos priemones į nacionalinę politiką, strategijas ir planavimą
15 MIŠKAI, ŽEMĖ, BIOLOGINĖ ĮVAIROVĖ 	15.1. Iki 2020 metų užtikrinti sausumos ir vidaus gėlo vandens ekosistemų ir jų paslaugų, pirmiausia miškų, pelkių, kalnų ir sausumų, išsaugojimą, atkūrimą ir tausų naudojimą laikantis tarptautinėse sutartyse nustatytų įsipareigojimų.

Kadangi 2024 m. nebuvo gauta nei vienos paraiškos ir, nenorint prarasti RRF lėšų, buvo priimtas sprendimas perskirstyti šios priemonės lėšas kitoms „žalioms“ priemonėms, 2025 m. priemonės lėšos buvo perskirstytos Aplinkos ir Ekonomikos ir inovacijų ministerijų administruojamomis priemonėmis“.

Nr. 15-001-06-02-03 „Atkurti ir gerinti su žemės ūkiu ir miškininkyste susijusias ekosistemas“

13 SUŠVELNINTI
KLIMATO KAITOS
POVEIKĮ

13.1 Stiprinti visose šalyse atsparumą su klimatu susijusiems pavojams ir gaivalinėms nelaimėms bei gebėjimą prisitaikyti prie jų padarinių

13.2 Įtraukti klimato kaitos priemones į nacionalinę politiką, strategijas ir planavimą

15 MIŠKAI, ŽEMĖ,
BIOLOGINĖ
ĮVAIROVĖ

15.1. Iki 2020 metų užtikrinti sausumos ir vidaus gėlo vandens ekosistemų ir jų paslaugų, pirmiausia miškų, pelkių, kalnų ir sausumų, išsaugojimą, atkūrimą ir tausų naudojimą laikantis tarptautinėse sutartyse nustatytų įsipareigojimų.

15.2. Iki 2020 metų skatinti visų rūšių miškų darnaus valdymo įgyvendinimą, stabdyti miškų kirtimą, atkurti išnykusius miškus ir labai padidinti miškų želdinimą pasauliniu lygiu.

15.5. Imtis skubių ir reikšmingų veiksmų, siekiant sumažinti gamtos buveinių būklės blogėjimą, sustabdyti biologinės įvairovės praradimą ir iki 2020 metų apsaugoti nykstančias rūšis ir užkirsti kelią jų išnykimui.

15.7. Imtis neatidėliotinų veiksmų, siekiant sustabdyti neleistiną saugomų augalijos ir gyvūnijos rūšių naikinimą ir neteisėtą prekybą jais bei išspręsti neteisėtos laukinės floros ir faunos pasiūlos ir paklausos klausimus.

15.b. Sutelkti iš visų šaltinių ir visais lygiais didelius išteklius, skirtus darniam miškų valdymui finan-suoti, ir numatyti tinkamas paskatas besivystančioms šalims tokiam valdymui, įskaitant išsaugojimą ir miškų atželdinimą, remti.

Atlikti veiksmai ir rezultatai: Nuo priemonės gyvavimo pradžios iki 2025 m. gruodžio 31 d. paraiškos buvo priimamos visoms veikloms (išskyrus „Pažangos priemonėje planuojamų veiklų pagrįstumo vertinimas“). Per minėtą laikotarpį paskelbta kvietimų už 286,6 mln. Eur. Patvirtinta paraiškų už 189,3 mln. Eur ir išmokėta 178,8 mln. Eur.

Remiamos tvarios investicijos gyvulininkystės sektoriuje prisidės prie ŠESD ir (ar) amoniako išmetimo mažinimo, oro kokybės gerinimo, atsinaujinančių energijos išteklių ir aplinkai nekenksmingų praktikų, susijusių su ūkinių gyvūnų auginimu ir mėšlo tvarkymu, taikymo. Pagal veiklą „Tvarios investicijos į žemės ūkio valdas“ ataskaitiniais metais buvo priimtose 43 paraiškos, bet patvirtintos tik 3. Išmokėta 8,5 mln. Eur. Per visą veiklos gyvavimo laikotarpį išmokėta 12,7 mln. Eur. – tai daugiau kaip 20 proc. visų veiklai skirtų lėšų. Planuojama, kad ateityje priemonės įgyvendinimo tempai ir lėšų išmokėjimas stabiliai augs.

2025 m. pagal veiklą „Ekologinis ūkininkavimas. Ekologinio ūkininkavimo tęstiniai įsipareigojimai“ patvirtinta 2863 paraiškos už 65,7 mln. Eur ir išmokėta 67,5 mln. Eur. Per veiklos gyvavimo laikotarpį išmokėta 53 proc. visų skirtų lėšų. Ekologinio ūkininkavimo plėtra vyko lėčiau nei numatyta, įgyvendinti korekciniai veiksmai, skirti šio sektoriaus skatinimui (padidintos kompensacinės išmokos už ekologinius plotus, peržiūrėtas jų mažinimo taikymas stambesniems ekologiniams ūkiams bei atliktas dviejų ekologinių sistemų integravimas į

pažangos priemonę), prisidėjo prie teigiamos ekologinio ūkininkavimo plėtros krypties formavimo.

Modernizavimo fondo lėšomis plėtojant bearimą žemės dirbimą veikloje iš skirtų 30 mln. Eur per visą laikotarpį iki 2025 m. pabaigos jau paskelbta kvietimų už 30 mln. Eur, pasirašyta sutarčių už 16,2 mln. Eur.

Prisidėjimas prie HP DV: Priemonė nukreipta į tvarių inovatyvių technologijų diegimą ir taikymą, aukštesnių nei geros agrarinės ir aplinkosauginės būklės (GAAB) reikalavimų laikymąsi, siekiant mažinti išmetamų ŠESD kieki. Siekiama pagerinti agrarinio kraštovaizdžio ekologinę būklę, įgyvendinti ambicingus ekosistemų atkūrimo tikslus, kur bent 30 proc. buveinių apsaugos būklė būtų gera arba bent jau būtų pastebima teigiama tendencija. Parama skiriama miško įveisimui, jaunuolynų ugdymui, miško atkūrimai bei priežiūrai, invazinių rūšių plitimo valdymui melioracijos griovių šlaituose, kompensuojami praradimai dėl įsipareigojimų „Natura 2000“ miškuose bei ariamojoje žemėje.

Nr. 15-001-06-02-04 „Pritaikyti aplinkos, klimato kaitos ir kitus valdymo įsipareigojimus bei inovatyvias, tausias technologijas jūrų reikalų ir žuvininkystės veikloje

13 KOVA SU KLIMATO KAITA

13.1. Stiprinti visose šalyse atsparumą su klimatu susijusiems pavojams ir gaivalinėms nelaimėms bei gebėjimą prisitaikyti prie jų padarinių.

13.2. Įtraukti klimato kaitos priemones į nacionalinę politiką, strategijas ir planavimą.

13.3. Gerinti švietimą, informuotumo didinimą bei žmogiškuosius ir institucinius gebėjimus klimato kaitos mažinimo, prisitaikymo prie jos, jos poveikio mažinimo ir ankstyvo įspėjimo srityse.

14 VANDENYNŲ IR JŪRŲ IŠTEKLIAI

14.1. Iki 2025 metų užkirsti kelią ir labai sumažinti visų rūšių jūrų taršą, visų pirma taršą, kurią kelia sausumoje vykdoma veikla, įskaitant jūrines šiukšles ir taršą biogeninėmis medžiagomis.

14.a. Gilinti mokslines žinias, plėtoti mokslinių tyrimų pajėgumus ir perduoti jūrų technologijas, atsižvelgiant į Tarpyvyriausybines okeanografijos komisijos kriterijus ir Jūrų technologijų perdavimo gaires, siekiant pagerinti vandenynų sveikatą ir didinti jūrinės biologinės įvairovės indėlį į besivystančių šalių vystymąsi, pirmiausia mažose besivystančiose salų valstybėse ir mažiausiai išsivysčiusiose šalyse.

14.c. Gerinti vandenynų ir jų išteklių išsaugojimą ir tausų naudojimą įgyvendinant tarptautinius įstatymus pagal Jungtinių Tautų jūros teisės konvenciją, kurioje ir nustatyta teisinė vandenynų ir jų išteklių išsaugojimo ir darnaus naudojimo sistema, kaip primenama dokumento „Ateitis, kurios norime“ 158 punkte.

Atlikti veiksmai ir rezultatai: 2025 m. paraiškos buvo priimamos (arba pradėtos priimti) pagal 7 iš 8 veiklų. Nuo priemonės gyvavimo pradžios **iki 2025 m. gruodžio 31 d. paskelbta kvietimų už 26,8 mln. Eur, pasirašyta sutarčių už 10,2 mln. Eur.**

Skatinant tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą, pagal veiklą „Žvejybos poveikio jūrų aplinkai mažinimas ir žvejybos pritaikymas siekiant apsaugoti rūšis“ patvirtinta 11 paraiškų už 560,5 tūkst. Eur ir išmokėta 426 tūkst. Eur. Žvejybos veiklos nutraukimo visam laikui 2025 m. patvirtinta 1 paraiška ir išmokėta 2,8 mln. Eur. Pagal Ilgalaikio išteklių atkūrimo, įgyvendinimo veiklą 2025 m. patvirtintos 2 paraiškos už 788 tūkst. Eur. Išmokėta 255 tūkst. Eur. Siekiant skatinti tvarią akvakultūros veiklą ir žvejybos bei akvakultūros produktų perdirbimą ir prekybą, taip prisidedant prie aprūpinimo maistu, 2025 m. patvirtinta 1 paraiška už 95 tūkst. Eur, išmokėta 35,7 tūkst. Eur. Pagal Gyvūnų ir visuomenės sveikatos priemonės veiklą 2025 m. patvirtintos 2 paraiškos už 160 tūkst. Eur. Nors pagal Gamtotvarkos priemonių įgyvendinimo veiklą 2025 m. paraiškų nebuvo priimta, bet per visą veiklos gyvavimo laikotarpį patvirtinta 18 paraiškų ir išmokėta 2,8 mln. Eur, projektuose numatyti veiksmai ir darbai prisidėjo prie biologinės įvairovės išsaugojimo.

Prisidėjimas prie HP DV: Priemonė padeda užtikrinti, kad verslinė žvejyba Lietuvoje būtų tvari socialiniu (gerinamos darbo ir saugos sąlygos), ekonominiu (geriau panaudojami riboti / mažėjantys žuvų ištekliai, didinant produkcijos kokybę ir pridėtinę vertę) ir aplinkosaugos (mažinamas poveikis aplinkai) požiūriais, prisidedant prie tikslo – apsaugoti jūrą ir padidinti gerovę – įgyvendinimo.

Mažinamas žvejybos poveikis jūrų aplinkai ir žvejybos pritaikymas, siekiant apsaugoti rūšis, investuojant į tiesioginį žuvų išteklių atkūrimą, šių žuvų išteklių žuvivaisai skirtos infrastruktūros įrengimą ir (ar) atnaujinimą.

Taip pat investicijos nukreipiamos į įrangos ir (arba) įrankių įsigijimą, gerinant žvejybos įrankių atrankumą dydžio arba rūšių atžvilgiu, arba kuriais yra panaikinamas fizinis ir biologinis žvejybos poveikis ekosistemai bei jūros dugnui.